



พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2
จังหวัดราชบุรี

โดย
นางสาวศันสนีย์ กิจแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2
จังหวัดราชบุรี

โดย
นางสาวศันสนีย์ กิจแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**COPING WITH STRESS OF CHILDREN AND YOUTHS IN REHABILITATION CENTER,
REGION 2 CHANGWAT RATCHABURI**

By

Sansanee Kijkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2007

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี” เสนอโดย นางสาว ศันสนีย์ กิจแก้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนารักษ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรรัตน์ บุรณวัฒน์
3. อาจารย์ ดร.นนุช โรจนเลิศ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนารักษ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นนุช โรจนเลิศ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรรัตน์ บุรณวัฒน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(นายบุญธรรม รอบคอบ)

...../...../.....

47256213: สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม / ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน / สัมพันธภาพกับบุคลากร / สัมพันธภาพกับเพื่อน / ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม / ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู

ต้นสนีย์ กิจแก้ว : พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. ลิขิต กาญจนารักษ์, ดร.นงนุช โรจนเลิศ และผศ.สุวิรัตน์ บุรณวัฒน์. 173 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากร สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาลูกหลานของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม โดยจำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัย สถานภาพนักเรียน / นักศึกษา การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม โดยจำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัย สถานภาพนักเรียน / นักศึกษา การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม 4) ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากร สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาลูกหลานของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม 5) ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากร สัมพันธภาพกับเพื่อน ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี จำนวน 229 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) ตรวจสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากร ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง สัมพันธภาพกับเพื่อน อยู่ในระดับสูง
2. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา เมื่อจำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน / นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม ไม่มีความแตกต่างกัน
3. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ เมื่อจำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน / นักศึกษา ก่อนต้องคดี ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู สัมพันธภาพกับเพื่อน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาได้ร้อยละ 29.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ว และพินฟู สัมพันธภาพกับเพื่อน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ได้ร้อยละ 35.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....

47256213: MAJOR: COMMUNITY PSYCHOLOGY

KEY WORD: COPING WITH STRESS / SELF – EFFICACY, RELATIONSHIP WITH PERSONNELS IN REHABILITATION CENTER / RELATIONSHIP WITH FRIENDS IN REHABILITATION CENTER / OPINION TOWARD ENVIROMENT / OPINION TOWARD REHABILITATION ACTIVITIES

SANSANEE KIJKAEW: COPING WITH STRESS OF CHILDREN AND YOUTHS IN REHABILITATION CENTER, REGION 2 CHANGWAT RATCHABURI. THESIS ADVISORS: ASSOC. PROF. LIKHIT KARNCHANAPORN, NONGNUCH ROTJANALET, Ed.D. AND ASST. PROF. SUREERAT BURANAWANNA. 173 pp.

The purposes of this research were 1) to study the level of belief in self – efficacy, opinion toward relationships with personnels and friends, opinion toward environment , opinion toward occupational activities and coping with stress in the rehabilitation center among the children and youths in The Department of Observation and Protection’s regional center of juvenile training school 2 of provincial Ratchaburi, 2) to compare stress coping behavior by problem – focused coping and emotional – focused coping as categorized by age, type of accommodation, student status ,repetition of wrong – committed behavior , and duration of training course, 3) to determine self – efficacy, relationships with personnels and friends, opinion toward environment, opinion toward occupational activities as predictors of stress coping behavior by problem – focused coping and emotional– focused coping.

Samples were 229 children and youths in The Department of Observation and Protection’s regional center of juvenile training school 2 for provincial Ratchaburi derived by stratified random sampling technique. Instruments used to collect data were questionnaires constructed by the researcher. Data were analyzed by percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t – test, One – Way ANOVA and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results found that:

1. Belief in self – efficacy, relationships with personnels, opinion toward environment, opinion toward occupational activities, stress coping behavior by problem – focused coping, stress coping behavioral by emotional – focused coping were at the moderate level, relationships with friends were at the high level.

2. There were no statistical differences in stress coping behavior by problem – focused coping as categorized by age, type of accommodation, student status, repetition of wrong – committed behavior and duration of training course.

3. There were no statistical differences in stress coping behavior by emotional – focused coping as categorized by age, type of accommodation, and student status. However, repetition of wrong – committed behavior, duration of training course were different statistically significant at .05.

4. Belief in self – efficacy, opinion toward rehabilitation activities, and relationships with friends predicted stress coping behavior by problem – focused coping at the percentage of 29.7 with statistical significance at .001.

5. Belief in self – efficacy, opinion toward occupational activities, and relationships with friends predicted stress coping behavior by emotional – focused coping at the percentage of 35.9 with statistical significance at .001.

Department of Psychology and Graduate

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2007

Student’s signature.....

Thesis Advisors’ signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนภรณ์ ดร.นงนุช โรจนเลิศ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรรัตน์ บุรณวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ใน ครั้งนี้ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี และผู้ช่วย กราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากรทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนวคิดอันเป็นสาระประโยชน์ต่อการทำ วิทยานิพนธ์ใน ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ หัวหน้าสถานแรกรับเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี คุณบุญธรรม รอบคอบ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าและให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็น ประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อรพรรณ สุวรรณ (พี่กล้วย) เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ของศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือและเอื้ออำนวยความสะดวกในการเข้าไป ทำกิจกรรมต่างๆ

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ จิตวิทยาชุมชน โดยเฉพาะเพื่อนๆ จิตวิทยาชุมชนรุ่นที่ 7 ที่ร่วม ทุกข์ร่วมสุข คอยเป็นกำลังใจและให้คำปรึกษาแนะนำ และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาจิตวิทยาและการ แนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมศักดิ์ คุณแม่อรพินย์ กิจแก้ว ที่คอยสนับสนุนด้าน การศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งพี่ชายและน้องสาวทั้ง 3 คน ที่คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจที่สำคัญ

ท้ายที่สุดคุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา ผู้มีพระคุณอย่างหาประมาณมิได้ และคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัย ประสบความสำเร็จในวันนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ปัญหาของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
1. แนวคิด ทฤษฎี พฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	15
ความหมายพฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	15
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	16
รูปแบบพฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	26
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน.....	30
ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน.....	36
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล.....	37
ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล.....	38
ประเภทของสัมพันธภาพ.....	38
ปัจจัยกำหนดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล.....	39
ขั้นตอนการเกิดสัมพันธภาพ.....	40
สาเหตุการเกิดสัมพันธภาพ.....	41

องค์ประกอบของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล.....	42
วิธีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพ.....	44
4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่.....	45
ความหมายของสภาพแวดล้อม.....	45
สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์.....	46
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่.....	50
5.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูของ	
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	51
ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรม.....	51
หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรม.....	52
จุดมุ่งหมายของการฝึกและอบรม.....	54
การจำแนกเด็กและเยาวชน เพื่อการบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู	
และเตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม.....	56
หน้าที่ในด้านการฝึกและอบรม.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู.....	62
6.บริบทศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.....	64
หน้าที่ความรับผิดชอบ.....	64
บุคลากรของศูนย์ฝึกและอบรม.....	64
การบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน.....	64
อายุเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม.....	67
ระยะเวลาการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.....	67
การบำบัด แก่ใจเด็กและเยาวชนที่ใกล้พ้นฝึกอบรม.....	68
บุคคลและคณะบุคคลที่เข้ามาส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา	
แบบมีส่วนร่วมในการบำบัด แก่ใจ ฟื้นฟู และพัฒนาเด็กและเยาวชน.....	68
กิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน.....	69

กรอบแนวคิด.....	71
3 การดำเนินงานวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
ตัวแปรที่ศึกษา.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพ กับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึก และอบรมความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึก และอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูใน ศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.....	87
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน เขต 2 จังหวัด ราชบุรี จำแนกตามอายุ ลักษณะ การอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อน ต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม.....	89
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การ	

ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	95
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	127
ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	130
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	138
ภาคผนวก ข ค่าคะแนนแบบสอบถามเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ.....	158
ประวัติผู้วิจัย.....	172

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.....	73
2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม.....	85
3 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	86
4 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระยะเวลาการฝึกและอบรม.....	87
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนใน ศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู ในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็ก และเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	88
6 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ.....	89
7 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ.....	89
8 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี.....	90

9	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข อารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี.....	90
10	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ.....	91
11	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข อารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ.....	91
12	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม.....	92
13	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข อารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม.....	92
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี.....	93
15	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะ การอยู่อาศัยก่อนต้องคดี.....	93
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี.....	94

17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)	
ของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์	
ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน	
เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม	
ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี.....	94
18 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง	
ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1)	
สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2)	
สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม(X_3)	
ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึก	
และอบรม(X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข	
และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และพฤติกรรม	
การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (Y_1)	
ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก	
และเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.....	95
19 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญ	
ความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนใน	
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี	
ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน	
สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	
สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม	
ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน	
ศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข	
และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การ	
ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ	
(Stepwise Multiple Regression Analysis)	97

20	แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ในประสิทธิภาพแห่งตน(X_1) สัมพันธ์ภาพกับบุคลากร ในศูนย์ฝึกและอบรม(X_2) สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนใน ศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม(X_4) ความคิดเห็นต่อ กิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม(X_5) และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์(Y_2) ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.....	99
21	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด แบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธ์ภาพกับบุคลากร ในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูใน ศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)	101
22	แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน.....	159
23	แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม.....	161
24	แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม.....	163
25	แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม...	164
26	แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม...	167
27	แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา.....	169
28	แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์.....	170

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในวันหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองคืออยู่ในศีลธรรม เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมืองเสียแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดีและประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2495, อ้างถึงใน กลัดเพชร บัญชาพัฒนาศักราช 2548:1)

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต สภาพความเข้มแข็งของจิตใจ และระดับความอดทนของมนุษย์อย่างมาก ซึ่งสามารถเห็นได้จากพฤติกรรม การแสดงออกที่มีความก้าวร้าวรุนแรงสภาวะวิกฤตของสภาพการณ์ต่างๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการหย่าร้าง และ ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาการฆ่าตัวตาย และปัญหาโรคจิตโรคประสาท ฯลฯ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ตามสภาพความเจริญทางวัตถุของสังคม การกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนก็มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่สลับซับซ้อนตามสภาพการณ์มากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาล องค์กร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่จะต้อง พัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ให้เท่าทันกับสภาพปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะหา แนวทางในการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้อย่างเหมาะสม

ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัญหาทุกสังคม เกิดขึ้นเนื่องมาจากหลายสาเหตุและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การกระทำความผิด การก้าวร้าว และการฝ่าฝืนระเบียบอันดีงามของชุมชน พฤติกรรมที่มีปัญหาล้วนมีสาเหตุมาจากหลายสาเหตุแต่สาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่ง คือ การที่เด็กและเยาวชนได้รับความกดดันจากครอบครัว เช่น การหย่าร้างของพ่อแม่ การทำร้ายทุบตี การปล่อยปละละเลย การทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง แรงกดดันเหล่านี้นำไปสู่การกระทำความผิดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กและวัยเยาวชนเพราะบุคคลเหล่านี้ยังอ่อนแอต่อโลก การขาดวุฒิภาวะทางการคิด และการให้เหตุผล การขาดความสามารถในการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ความเชื่อ เหตุจูงใจต่างๆ ที่ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเรื่อยๆ ในชีวิต และการเจริญเติบโต

ทางจิตใจและร่างกายในสภาวะการณ์ที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้เด็กและเยาวชนมากมายต้องเดินทางชีวิตผิดพลาดได้ก่อคดีที่ขัดต่อความสงบสุขของพลเมือง บุคคลเหล่านี้จึงถูกศาลตัดสินให้ถูกคุมขัง

เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดแล้วก้าวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม คือ ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะดำเนินการสอบสวนและส่งตัวไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เมื่อสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนรับตัวเด็กไว้จะมีการพิจารณาประกันตัว แต่ถ้าเด็กและเยาวชนคนใดไม่ได้รับการประกันตัวก็ต้องถูกควบคุมตัวไว้ยังสถานแรกรับเด็กและเยาวชน เพื่อรอการส่งตัวฟ้องศาล ในระหว่างรอนี้จะมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีการตรวจรักษาพยาบาล และเสนอรายงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเพื่อประกอบการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งศาลอาจสั่งพิพากษาให้ปล่อยโดยมีเงื่อนไข ปรับ คุมประพฤติ หรือส่งตัวไปเข้ารับการฝึกและอบรม ในกรณีเช่นนี้เยาวชนก็จะถูกส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อรับการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูความประพฤติ ด้วยการจัดการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพอันเหมาะสม แก่ศักยภาพ รวมทั้งเสริมสร้างจริยธรรมและวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ และทักษะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสำนึกผิด และปรับเปลี่ยนความประพฤติ

เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนต่างก็ต้องเผชิญกับความกดดัน ความคับข้องใจเหมือนๆ กันทุกคน เนื่องจากการที่ไร้อิสรภาพ ถูกจำกัดบริเวณ ต้องปฏิบัติตามกติกาที่เข้มงวดที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เป็นสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบในช่วงชีวิตของบุคคลนั้นๆ ถือว่าเป็นภาวะวิกฤตของชีวิตเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป เช่น การต้องเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สังคม และที่อยู่อาศัย ที่สำคัญพวกเขาเหล่านั้นจะต้องดำเนินชีวิตร่วมกันกับคนจำนวนมาก จึงต้องอาศัยความอดทนในการปรับตัว และการยอมรับในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เป็นอย่างมาก เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมต่างต้องการอิสรภาพแต่เมื่อความต้องการเหล่านี้ไม่ได้รับการตอบสนองพวกเขายังอยู่กับสถานที่แบบเดิม และกับคนจำนวนมากเหมือนในช่วงก่อนตัดสินคดี ซึ่งเป็นความทุกข์ใจที่บางครั้งเขาอาจจะไม่ได้พูดออกมาหากแต่ปรากฏบนใบหน้าหรือแสดงออกทางการกระทำ เช่น แสดงความก้าวร้าวในการทะเลาะวิวาท ชกตี ทำร้ายร่างกาย และการพยายามหลบหนี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลเสียทั้งกับเด็กและเยาวชนคนอื่นๆ รวมทั้งตนเองด้วย เพราะการกระทำที่เกิดขึ้นจะถูกรายงานไปยังศาลซึ่งล้วนมีผลต่อเด็กและเยาวชน

เห็นได้ว่าการกระทำเหล่านี้เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสภาวะทางจิตใจที่ผิดปกติอันมีสาเหตุมาจากผลของความเครียดจึงมีผลต่อความรู้สึกทางใจ เช่น ว่าเหว่ ขาดที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ได้รับความสนใจ รู้สึกว่าตนไม่มีค่า บางคนไม่

ยอมรับความผิดที่ตนกระทำก็จะอาฆาตพยาบาทมองผู้อื่นเป็นศัตรู จากการที่ต้องถูกดำเนินคดีและความคุมตัวในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนต้องถูกจำกัดบริเวณต้องถูกแยกห่างจากสมาชิกในครอบครัว การต้องอยู่อย่างแออัดกับบุคคลแปลกหน้า สภาวะที่ถูกบีบบังคับทางด้านจิตใจจากการถูกวางกรอบให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อใช้ควบคุมเด็กและเยาวชนจำนวนมากให้สามารถอยู่ร่วมกันได้มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีครุมา่า (Khurama: 2000, อ้างถึงใน ชนวรรณ อุดมมิชัย 2546:2) อีกทั้งสภาพการณ์ที่เด็กและเยาวชนจะต้องปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงซึ่งแต่ละบุคคลต้องเผชิญกับสภาวะเดียวกันยังทำให้บรรยากาศในสถานการณ์นั้นส่งผลต่อสภาพจิตใจในทางลบมากยิ่งขึ้น

เด็กและเยาวชนเมื่อต้องถูกควบคุมตัวให้มาอยู่ร่วมกันต่างต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน สัมพันธภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินชีวิตทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม เป้าหมายหลักในการติดต่อสัมพันธ์กัน คือ การทำให้บุคคลที่สัมพันธ์ด้วยมีส่วนทำให้ความต้องการบรรลุผล เมื่อมีความต้องการบุคคลจะคิด และทำสิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ซึ่งการกระทำเหล่านั้นเกือบทั้งหมดต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นจึงสำเร็จได้

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ปัจจัยแวดล้อมแต่ละขณะที่ผนวกกับพื้นฐานดั้งเดิมและประสบการณ์ของแต่ละคนล้วนเป็นตัวแปรของผลลัพธ์ในการสร้างความสัมพันธ์ในแต่ละครั้ง การเรียนรู้ การคิด การเข้าใจ การจดจำ และการสะสมข้อมูลต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับใช้ในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น สุรพล พยอมเข็ม (2548:10) กล่าวว่า ความสัมพันธ์นั้นอาจเกิดขึ้นในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ และเมื่อใดที่ความสัมพันธ์เป็นไปในด้านลบ เกิดความขัดแย้ง ความคับข้องใจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียด

ความเครียดจึงเป็นสภาวะทางร่างกายหรือจิตใจที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งในตัวและนอกตัวบุคคล เป็นผลให้ร่างกายและจิตใจเสียสมดุล ซึ่งสภาวะทางร่างกาย เช่น ความเหนื่อยล้า การพักผ่อนไม่เพียงพอ การเจ็บป่วยตั้งแต่ระดับที่ไม่รุนแรงไปจนถึงการเจ็บป่วยด้วยโรคที่รุนแรงและเรื้อรัง ส่วนสภาวะทางจิต ได้แก่ ความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ เช่น ความโกรธ ความเศร้า ความวิตกกังวลต่างๆ และความกลัว เป็นต้น (กิตติกร มีทรัพย์ 2541: 23) ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้ชีวิตตกอยู่ภายใต้ความกดดัน และความพยายามที่จะปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดมากยิ่งขึ้น

การที่บุคคลซึ่งเคยมีอิสระภาพแล้วถูกคุมขังจากการกระทำผิดกฎหมายทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ จึงทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลทางด้านจิตใจ โศกเศร้า และราเฮ (Holmes and Rahe:1967,อ้างถึงใน Morris G 1993:515) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของชีวิต โดยสร้างเครื่องมือสำหรับวัดกลไกการปรับตัวทางสังคม

อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของชีวิต เรียกว่า Social Readjustment Rating Scale โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงของความเครียดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิต ผลจากการศึกษาของโฮล์ม และราเฮ แสดงให้เห็นว่าความเครียดของการถูกจำคุกหรือการภาคทัณฑ์ของวัยรุ่นอยู่ในลำดับที่ 3 มีค่าความเครียด 60% เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนจึงต้องมีการปรับตัวมากกว่าเด็กและเยาวชนทั่วไป ลาซารัส(Lazarus 1969, อ้างถึงใน ทวีพร ปฐมทอง 2544:3) กล่าวว่า การที่เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของชีวิต เนื่องจากการกระทำผิดกฎหมาย จึงทำให้เด็กและเยาวชนต้องมีการปรับตัว ซึ่งเป็นไปตามแรงผลักดัน 2 ด้าน ได้แก่ แรงผลักดันภายนอก เป็นข้อเรียกร้องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมาย แรงผลักดันภายใน เป็นความต้องการที่เกิดจากสภาพทางสรีระ เช่น ความต้องการน้ำ อาหาร เสื้อผ้า เพื่อสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพึงพอใจ และความต้องการที่เกิดจากจิตใจ เช่น ความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น หากเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามแรงผลักดันทั้งสองอย่างได้ก็จะมีชีวิตที่ดีขึ้น แต่หากไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดความรู้สึกผิดหวัง เคร่งเครียด สับสน ว้าวุ่นใจ ซึ่งความรู้สึกภายในจิตใจอันเกิดจากปัญหาและอุปสรรคนั้นจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นเพื่อบรรเทาความรู้สึกกับข้อใจของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมจึงต้องมีแนวทางในการเผชิญกับเหตุการณ์นั้นๆ เพื่อรักษาสุขภาพของชีวิต หากเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีคนใดสามารถที่จะปรับตัว และเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ก็จะสามารถลดความเครียดลงได้ แต่ถ้าไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะเกิดผลเสียต่อสุขภาพกาย และสภาพจิตใจตามมา

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานที่สำคัญ และมีบทบาทต่อกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างมาก โดยมีหน้าที่รับผิดชอบฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้รับตัวไว้ฝึกอบรมภายใต้การควบคุม อภิบาลดูแล เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดรักษา และเยียวยาแก้ไขผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และกำนัลมตลอดจนการเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ตลอดจนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขนิสัย และความประพฤติให้ดีขึ้น

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี มีอำนาจควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดใน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลให้การอภิบาลในเรื่องการกินอยู่หลับนอน การบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวใน

เขตอำนาจทั้ง 8 จังหวัดที่มีคำพิพากษาส่งตัวฝึกอบรม ด้วยการจัดศึกษาสาขาสามัญและฝึกวิชาชีพ กิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟู การเสริมสร้างระเบียบวินัย จริยธรรมและศีลธรรม โดยเน้นการสร้างเครือข่ายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา และหาแนวทางร่วมกันในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เด็กและเยาวชนกลับออกสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม การเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ซึ่งเมื่อเกิดความเครียดเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมมีการแสดงพฤติกรรมเผชิญความเครียดอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรม การเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาพจิตที่ดีพร้อมที่จะกลับออกไปสู่สังคม สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และที่สำคัญสังคมควรให้โอกาสกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไม่ควรกล่าวโทษให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว ทุกๆ คนในสังคมควรรับผิดชอบร่วมกัน และสังคมจะพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา พฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาลูกของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตาม อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตาม อายุ ลักษณะการอยู่

อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม

4. เพื่อศึกษาความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี

5. เพื่อศึกษาความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ปัญหาของการวิจัย

1. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับใด

2. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีข้อมูลส่วนบุคคล อันประกอบด้วย อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีข้อมูลส่วนบุคคล อันประกอบด้วย อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบ มุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีได้ หรือไม่ อย่างไร

5. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ศูนย์ฝึกและ อบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบ มุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีได้ หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน
2. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน
3. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะ การอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน
4. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะ การอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน
5. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มี สถานภาพ นักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาแตกต่างกัน
6. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มี สถานภาพ นักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข อารมณ์แตกต่างกัน
7. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มี การกระทำผิดซ้ำต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน

8. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

9. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน

10. เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

11. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

12. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมและส่งตัวมายัง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีที่เป็นเพศชาย ศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ณ วันที่ 28 มีนาคม 2550 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 533 คน

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ถูกจับกุมและส่งตัวมายังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรีที่เป็นเพศชาย ศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ณ วันที่ 28 มีนาคม 2550 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane 1973 : 508-581) ที่ระดับความเชื่อมั่น

ร้อยละ 95 โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ ยอมรับได้ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 229 คน

3.ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม

3.1.2 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

3.1.3 สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม

3.1.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม

3.1.5 ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบ

3.1.6 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเผชิญความเครียด ประกอบด้วย

3.2.1 พฤติกรรมการเผชิญความเครียด แบบมุ่งแก้ไขปัญหา

3.2.2 พฤติกรรมการเผชิญความเครียด แบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเครียด หมายถึง สภาวะของจิตใจที่ตึงตัวสูงกว่าปกติ ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่บุคคลที่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน อันมาจากสภาพแวดล้อม หรือจากความต้องการภายในตัวของบุคคล สถานการณ์กดดันนี้จะมีลักษณะคุกคามทำให้เสียสภาวะสมดุลทั้งร่างกาย ความคิด อารมณ์ และแรงจูงใจ

2. พฤติกรรมการเผชิญความเครียด หมายถึง การกระทำของเด็กและเยาวชนในการแสดงออกทั้งทางกายและการแสดงออกทางจิตใจเพื่อที่จะควบคุม ลดหรือบรรเทาความเครียดที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อดำรงไว้ซึ่งสภาวะสมดุลทางจิตใจของตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามี หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนแก้ปัญหาความเครียดของตน โดยแสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำ การลงมือแก้ปัญหา การ

พัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญา เช่น ใช้การเจรจาตกลง การประนีประนอม การตั้งสติยับยั้งความคิด การนำประสบการณ์เดิมที่คล้ายคลึงกันมาใช้เพื่อหาทางเลือกที่เป็นทางออกที่ดี มีการตั้งเป้าหมายและหาวิธีแก้ไขปัญา การยอมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงและพยายามแก้ไขให้ดีขึ้น การขอคำแนะนำช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเพื่อจัดการกับปัญานั้น

2.2 พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อลดหรือบรรเทาความเครียดโดยปรับสภาพอารมณ์ต่อสถานการณ์นั้น โดยการมีสติรับรู้ภาวะอารมณ์ของตนเองในขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม เช่น การรับรู้ว่าคุณเองเกิดความเครียด เกิดความทุกข์ใจ เสียใจ และสามารถควบคุมภาวะอารมณ์ของตนเองได้ โดยแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ไม่เอะอะโวยวาย ไม่ทำลายสิ่งของ ไม่ทำร้ายตนเองและผู้อื่น สามารถระบายอารมณ์โดยการปรึกษาพูดคุยกับผู้อื่น และออกกำลังกาย การผ่อนคลายอารมณ์ของตนเอง โดยการสวดมนต์ไหว้พระ การทำสมาธิ ฟังเพลง เล่นดนตรี อ่านหนังสือ ทำงานศิลปะ ปลูกต้นไม้ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้

3. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี หมายถึง ศูนย์ฝึกและอบรมที่รับเด็กและเยาวชนชาย ที่ศาลพิพากษาให้ฝึกและอบรม

4. เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

4.1 เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 7 ปี ถึง 14 ปีบริบูรณ์

4.2 เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินกว่า 14 ปีบริบูรณ์ ถึง 18 ปีบริบูรณ์

5. สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งแสดงออกโดยการทักทายพูดคุย การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล การมีความประทับใจต่อกัน การมีความรักความผูกพัน การมีความสนิทสนมกลมเกลียว การรับฟังซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย และการชื่นชมให้กำลังใจ

6. สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งแสดงออกโดยการทักทายพูดคุย การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล การมีความประทับใจต่อกัน การมีความรักความผูกพัน การมีความสนิทสนมกลมเกลียว การรับฟังซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย และการชื่นชมให้กำลังใจ

7. ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (Self – Efficacy) หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมการเผชิญความเครียดให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ประกอบด้วย

7.1 การรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด หมายถึง ความมั่นใจของเด็กและเยาวชนว่าตนสามารถที่จะปฏิบัติพฤติกรรมการเผชิญความเครียดได้สำเร็จ

7.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด หมายถึง ความมั่นใจ ความเชื่อในผลดีที่ตนจะได้รับจากการปฏิบัติพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

8. ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง ความคิด ความรู้สึกรู้สีกของเด็กและเยาวชนที่ยอมรับต่อสภาพแวดล้อมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรีจัดให้มีขึ้น ประกอบด้วย

8.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นการแสดงความคิดเห็นต่ออาคารสถานที่พัก อาคารปฏิบัติกิจกรรม สวนหย่อม และสนามกีฬา โดยให้แสดงความคิดเห็นในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารสถานที่ ภาวะแออัด การมีพื้นที่เปิดโล่ง แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ กลิ่น สี ความร่มรื่น และการตกแต่งภูมิทัศน์

8.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมทางสังคมภายในศูนย์ฝึกและอบรมที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามนโยบายของศูนย์ฝึกและอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมนันทนาการและกีฬา กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์

9. ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนยอมรับต่อกิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้ สามารถพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม การพัฒนาสุขภาพพลานามัย การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และทักษะการปฏิบัติของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ประกอบด้วย

9.1 การสอนวิชาสามัญหรือวิชาชีพ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นให้เด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านความรู้ ความคิด ทักษะการปฏิบัติขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และสร้างนิสัยการรักอาชีพ

9.2 การพัฒนานิสัย หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้การอบรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านศีลธรรม จริยธรรม ทศนคติ และค่านิยมขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม โดยการทำสมาธิ ฟังเทศน์ ฟังธรรม

9.3 การพัฒนาสุขภาพพลานามัย หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้มีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาประสาทกล้ามเนื้อในการตอบสนอง และพัฒนาทักษะทางสังคมในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน การสร้างนิสัยการออกกำลังกายและเล่นกีฬา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการและกิจกรรมในการปรับปรุงพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการให้บริการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
3. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้ในการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมที่ลดภาวะเครียด ส่งเสริมพัฒนาการ และศักยภาพของประชาชนได้อย่างเหมาะสมกับวัย รวมทั้งกระบวนการรู้คิดทางปัญญา
4. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในรูปแบบอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

- 1.1 ความหมายพฤติกรรมการเผชิญความเครียด
- 1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด
- 1.3 รูปแบบพฤติกรรมการเผชิญความเครียด
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

- 2.1 ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

- 3.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- 3.2 ประเภทของสัมพันธภาพ
- 3.3 ปัจจัยกำหนดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- 3.4 ขั้นตอนการเกิดสัมพันธภาพ
- 3.5 สาเหตุการเกิดสัมพันธภาพ
- 3.6 องค์ประกอบของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- 3.7 วิธีการสร้างสัมพันธภาพ
- 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

- 4.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม
- 4.2 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์
- 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่กับการพฤติกรรมและการเผชิญ
ความเครียด

5.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน

- 5.1 ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- 5.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- 5.3 จุดมุ่งหมายของการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- 5.4 การจำแนกเด็กและเยาวชน เพื่อการบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟู และเตรียมความพร้อม
ในการกลับคืนสู่สังคม
- 5.5 หน้าที่ในด้านการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- 5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนกับการพฤติกรรมและการเผชิญ
ความเครียด

6.บริบทศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

- 6.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ
- 6.2 บุคลากรของศูนย์ฝึกและอบรม
- 6.3 การบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน
- 6.4 อายุเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม
- 6.5 ระยะเวลาการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- 6.6 การบำบัด แก้วใจเด็กและเยาวชนที่ใกล้พ้นฝึกอบรม
- 6.7บุคคลและคณะบุคคลที่เข้ามาส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการ
บำบัด แก้วใจ ฟื้นฟู และพัฒนาเด็กและเยาวชน
- 6.8 กิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

ในภาวะที่บุคคลถูกคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอก จนบุคคลตกอยู่ในภาวะความเครียด หรือภาวะที่เป็นทุกข์ย่อมกระทบกระเทือนต่อภาวะดุลยภาพของบุคคล จึงทำให้บุคคลต้องปรับตัว ทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อให้เกิดดุลยภาพตามเดิม และมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และพฤติกรรมต่างๆ พฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อเผชิญกับสิ่งที่คุกคาม เรียกว่า พฤติกรรมการเผชิญความเครียด

1.1 ความหมายของพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

ลาซารัส และ โฟล์คแมน (Lazarus and Folkman 1984:141) กล่าวว่า การเผชิญความเครียดเป็นความพยายามของบุคคลทั้งในรูปแบบของพฤติกรรม(Behavior)และความคิด (Cognitive) เพื่อจัดการกับความต้องการที่เฉพาะ ซึ่งประเมินแล้วว่าต้องใช้แหล่งประโยชน์ที่มีอยู่อย่างเต็มที่ การเผชิญความเครียดมีลักษณะเป็นกระบวนการ(Process-oriented)มากกว่าลักษณะเฉพาะตัว(Trait-oriented) เป็นความคิดหรือการกระทำที่แสดงออกของบุคคล(Actually thinks or does) ไม่ใช่การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรือเป็นเพียงสิ่งที่บุคคลควรคิดหรือควรทำเท่านั้น นอกจากนั้นความคิดหรือการพฤติกรรมการเผชิญความเครียดจะแสดงออกในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงเสมอ(Specific context) มีลักษณะเป็นพลวัต(Dynamic) มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในแต่ละขณะ

การ์แลนด์ และบุช (Garland and Bush 1982:6, อ้างถึงใน ธนวรรณ อุดมมีชัย 2546:31) กล่าวว่า พฤติกรรมการเผชิญความเครียด เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามระงับ จัดหรือบรรเทา ความเครียดหรือสิ่งที่คุกคาม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เปิดเผยหรือไม่เปิดเผยก็ได้

รักษนก กชไกร (2541:17) กล่าวว่า การเผชิญความเครียดเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการจัดการกับภาวะที่บุคคลนั้นประเมินว่าเป็นสิ่งที่คุกคาม หรือเป็นอันตราย ซึ่งแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมที่พยายามระงับ บรรเทา หรือจัดสิ่งที่มาคุกคามนั้น

กรมสุขภาพจิต (2541:21) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดว่าเป็น กระบวนการที่บุคคลพยายามระงับ แบ่งเบา จัดความเครียดหรือสิ่งที่คุกคาม ซึ่งอาจประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่เปิดเผย หรือ แอบแฝงก็ได้ หรือพยายามที่จะเผชิญสภาวะที่คุกคามต่อชีวิต

คำจำกัดความของพฤติกรรมการเผชิญความเครียด สามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมการเผชิญความเครียด หมายถึง พฤติกรรมรูปแบบต่างๆ ที่เกิดจากกระบวนการทางความคิดและจิตใจของบุคคล ซึ่งแสดงออกมาเพื่อที่จะควบคุม ลดหรือบรรเทาความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต เพื่อดำรงไว้ซึ่งภาวะสมดุลทางจิตใจ

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเผชิญความเครียด

กระบวนการเผชิญความเครียด เป็นกระบวนการที่จัดการกับสิ่งที่บุคคลรับรู้ว่าเป็น สิ่งคุกคามหรือทำร้าย ซึ่งเป็นความต้องการภายในหรือภายนอกบุคคลก็ได้ โดยสิ่งเหล่านี้มีมากเกินไป แหล่งประโยชน์ธรรมชาติของบุคคลและบุคคลจะพยายามจัดการกับสิ่งนั้น เพื่อแบ่งเบาความรู้สึกไม่เป็นสุข หรือความเครียดออกไป

ลาซารัส (Lazarus 1984, อ้างถึงใน เครือวัลย์ ทรัพย์เจริญ 2542:21) ได้ให้ความหมายของการเผชิญความเครียดว่า การเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องระหว่างความพยายามทางความคิด และพฤติกรรม เพื่อที่จะจัดการกับความต้องการและความขัดแย้งที่เฉพาะเจาะจงไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอก ซึ่งจะถูกระเมินโดยผู้ประสพว่าต้องใช้แหล่งประโยชน์ที่มีอยู่เต็มกำลังหรือเกินกำลัง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดถือเป็นรูปแบบที่มีความซับซ้อนและเป็นกระบวนการที่ใช้ความคิดอย่างต่อเนื่องและติดต่อกัน จึงมีความสำคัญที่จะพิจารณาถึงกระบวนการพฤติกรรมการเผชิญความเครียดเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจถึงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่ผู้ป่วยนำมาใช้ โดยสกอต โอเบิร์ต และ ดรอปกิน (Scott Obert and Dropkin, อ้างถึงใน จักรทิพย์ ชุมพงค์ 2545:38) ได้อธิบายว่า กระบวนการเผชิญความเครียด (Coping Process) เป็นขั้นตอนการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นความเครียด โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างสิ่งกระตุ้นความเครียดกับความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งเหล่านั้น และเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยระยะเวลาในอันที่จะตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นความเครียด โดยกระบวนการเผชิญความเครียดนั้นจะเกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน ดังที่ ลาซารัส (Lazarus) เสนอว่า กระบวนการเผชิญความเครียด จะประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การถูกคุกคามจากสิ่งกระตุ้นความเครียด

เมื่อบุคคลตีความสิ่งกระตุ้น ว่าเป็นอันตรายหรือคุกคามต่อสุขภาพทางจิตใจ บุคคลจะใช้ความพยายามที่จะขัดหรือบรรเทาความรู้สึกกดดันเหล่านั้นให้หมดไปแต่โดยธรรมชาติแล้วความกดดันที่เกิดขึ้นนั้นจะทำให้ความสมดุลระหว่างความกดดันกับความสามารถที่บุคคลจะจัดการกับมันที่เคยมีอยู่เดิมเสียไปด้วย ดังนั้น บุคคลจะรับรู้และแปลความหมายสิ่งกระตุ้นนั้นว่า ทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน ไม่สบายใจ และสูญเสียภาวะสมดุลของตนเองในที่สุด

2. การประเมินสิ่งกระตุ้น

การประเมินสิ่งกระตุ้นที่คุกคามภาวะสมดุล ถือเป็นสิ่งสำคัญ ลาซารัส ถือว่าเป็นกระบวนการใช้การรู้คิดและสติปัญญา โดยเหตุการณ์นั้นได้รับการประเมินว่ารุนแรง หรือก่อให้เกิดการสูญเสีย การคุกคามและทำร้ายหรือไม่ เรียกว่า การประเมินระดับต้นและจะมีการประเมิน

ระดับพุทฺธิภูมิ เพื่อตัดสินว่าจะใช้ทรัพยากรจากแหล่งใด หรือจะใช้วิธีการใดในการเผชิญความเครียด
จึงเหมาะสม

แนวความคิดเกี่ยวกับความเครียดในลักษณะตามทฤษฎีการประเมินทางความคิด เป็น
ทฤษฎีที่เน้นในเรื่องกระบวนการ ภายใต้สมมติฐานว่า

2.1 บุคคลและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา

2.2 ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในลักษณะของการโต้ตอบซึ่งกันและกันภายใต้
ทฤษฎีการประเมินทางความคิดนั้น ความหมายของเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าความเครียดขึ้นอยู่กับ
กระบวนการประเมินทางความคิด กล่าวโดยง่ายก็คือ สิ่งเร้าจะมีความหมายอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับ
การรับรู้หรือการตีความของบุคคล โดยผ่านกระบวนการรู้คิดและเข้าใจ ผลของการประเมินจะ
นำไปสู่การตอบสนองที่แตกต่างกันทั้งทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม โดยการประเมินสภาพการณ์
หรือสิ่งเร้าความเครียดมี 3 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินขั้นแรก

เมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ บุคคลจะประเมินในขั้นแรกว่า
เหตุการณ์นั้นมีผลทางบวก ทางลบหรือไม่เกิดผลต่อตนเอง การประเมินดังกล่าวเป็นการประเมิน
ขั้นแรก ถ้าเหตุการณ์นั้นถูกประเมินว่าเป็นผลดีต่อตนเอง หรือไม่มีผลต่อตนเองแล้ว ผลสืบเนื่องจาก
การประเมินดังกล่าวจะแสดงออกในทางที่ดีหรือเชิงบวก ในทางตรงกันข้ามการประเมินเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นในเชิงลบต่อตนเอง หรือการประเมินที่ก่อให้เกิดความเครียด ผลการประเมินดังกล่าวสามารถ
ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องทางด้านสุขภาพและความเจ็บป่วย ซึ่งสามารถประเมินได้ 3 ทาง ดังนี้

1.1 การไม่มีผลได้ผลเสีย คือ การที่บุคคลไม่รู้สึกละอะไรต่อเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้น เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดผลดีหรือส่งผลเสียอะไร

1.2 เกิดผลดีหรือได้รับประโยชน์ คือ ผลของเหตุการณ์ส่งเสริมให้เกิด
ความสุขหรือบุคคลได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.3 เกิดความเครียด ซึ่งเป็นภาวะที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่สมดุล
ทางด้านจิตใจ ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวสามารถก่อให้เกิดผลสืบเนื่องต่อบุคคลในเชิงลบได้
โดยเฉพาะในผลสืบเนื่องทางด้านสุขภาพและความเจ็บป่วย ลักษณะการประเมินในเชิงลบ มี 3
ลักษณะ คือ

1.3.1 ลักษณะที่เป็นอันตรายหรือต้องสูญเสีย ได้แก่ ความเสียหายที่
เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสูญเสียอวัยวะ การสูญเสียความสัมพันธ์กับคนที่ตนเองรัก การเจ็บป่วยทั้งชนิด
เฉียบพลันและเรื้อรัง เป็นต้น

1.3.2 ลักษณะที่ถูกคุกคาม เป็นการคาดการณ์ว่าจะเกิดอันตรายหรือสูญเสียขึ้นหรือถ้าเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นจะทำให้เกิดความยุ่งยากและลำบากตามมา

1.3.3 ลักษณะที่ทำทลาย เป็นการคาดการณ์ว่าสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งอาจแสดงออกโดยการกระตือรือร้น การตื่นเต้นยินดี เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป คือ เมื่อคนเราเผชิญกับสิ่งเร้าความเครียด หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะมีการประเมินขั้นตอนดังนี้ การประเมินขั้นแรกก็คือ ประเมินว่าเหตุการณ์นั้นเป็นอันตรายหรือต้องสูญเสีย หรือเหตุการณ์นั้นทำให้เกิดความกลัวว่าจะสูญเสีย การประเมินทั้งสองลักษณะนี้จะมีผลในเชิงลบทางอารมณ์ ทำให้มีอารมณ์โกรธ ขุ่นเคือง หวาดกลัว เช่นเดียวกับการประเมินในลักษณะที่ทำทลาย แม้จะมีการเตรียมจะจัดการกับปัญหานั้น แต่ความตื่นเต้นและความหวาดกลัวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็จะทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้เช่นกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับการประเมินในเชิงบวกที่จะทำให้บุคคลสามารถตอบสนองต่อความเครียดได้ตรงจุด และเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสม อันจะนำมาซึ่งการปรับตัวได้ในที่สุด

2. การประเมินขั้นที่สอง

หมายถึงการที่บุคคลใช้ความรู้ สติปัญญา ประสบการณ์ประเมินแหล่งประโยชน์และทางเลือกของตนเอง เพื่อที่จะกำจัดอันตรายจากสิ่งที่ตนรับรู้ว่าเป็นอันตรายแก่ตนเอง และเป็นการประเมินสถานการณ์ใหม่เพื่อทบทวนว่าการประเมินสถานการณ์ขั้นแรกนั้นถูกต้องเหมาะสมแล้วหรือไม่ รวมทั้งจะประเมินว่าพฤติกรรมการประเมินความเครียดในการประเมินขั้นแรกมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยการประเมินแหล่งประโยชน์และทางเลือกของตนเองนี้ เป็นการนำทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกมาเอื้ออำนวยให้ตนเองกำจัด และสรรหาการกระทำที่เป็นทางเลือกที่ดีที่สุดให้ตนเอง แต่ถ้าบุคคลมีปัจจัยดังกล่าวไม่เพียงพอ ก็จะทำให้เกิดผลทางลบ เกิดความเครียด ความหมกหมัว ท้อแท้ หรือซึมเศร้าขึ้น อารมณ์ดังกล่าวมีผลต่อสุขภาพและความเจ็บป่วยทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการวิจัยของ ลาซารัส และ โฟล์คแมน (Lazarus & Folkman) พบว่า การประเมินสถานการณ์มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดอย่างมีนัยสำคัญ คือ สถานการณ์การใดที่บุคคลประเมินว่าตนเองไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์ได้แล้วบุคคลจะใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบแก้ไขอารมณ์มากกว่าสถานการณ์ที่บุคคลประเมินว่าสามารถจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางอย่างได้ ส่วนสถานการณ์ที่บุคคลประเมินว่าต้องค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อที่จะนำมาแก้ไขสถานการณ์นั้นบุคคลจะใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น

3. การประเมินซ้ำ

หลังจากที่บุคคลได้แสดงความพยายามที่จะกำจัดอันตรายทั้งทางพฤติกรรมและความคิดออกมาแล้ว บุคคลจะประเมินสถานการณ์ซ้ำเพื่อพิจารณาอันตรายที่ตนได้รับรู้ยังมีอยู่ใน ระดับใดมากขึ้นหรือลดลง หรือได้ถูกกำจัดไปแล้ว ขั้นตอนนี้อาจถือได้ว่าเป็นการเริ่มวงจรการประเมินสถานการณ์ครั้งแรกใหม่ก็ได้ เพราะผลจากการประเมินซ้ำนี้บุคคลจะทราบว่ายังมีสิ่งเร้าความเครียดอยู่หรือไม่ และเขาควรเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบใดจึงจะเหมาะสม และสามารถกำจัดภาวะเครียดให้ลุล่วงไปได้ดีในที่สุด

ดังกล่าวนี้อาจทำให้เห็นได้ว่า การประเมินสิ่งกระตุ้นความเครียดเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการประเมินความเครียด เพราะการประเมินสิ่งกระตุ้นความเครียดในลักษณะใดก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในทิศทางนั้นด้วย กล่าวคือ การประเมินสถานการณ์ว่ารุนแรงเกินความสามารถที่ตนเองจะแก้ไขได้ หรือการประเมินสถานการณ์ว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะทำให้บุคคลเลือกใช้พฤติกรรมพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบแก้ไขอารมณ์มากกว่าที่จะเผชิญความเครียดแบบแก้ไขปัญหาดำเนินการที่เกิดขึ้น ซึ่งการประเมินสถานการณ์ในลักษณะดังกล่าวจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการเผชิญความเครียดที่ไม่เหมาะสม นั่นก็คือ ความล้มเหลวของการปรับตัวเพื่อรักษาภาวะสมดุลของบุคคลนั่นเอง

3. การทำนายหรือคาดการณ์ต่อผลที่จะได้รับจากสิ่งกระตุ้นความเครียด

เมื่อบุคคลประเมินสิ่งกระตุ้นที่ได้รับและแปรผลว่าเป็นสิ่งกระตุ้นนั้นจะถูกคามต่อภาวะสมดุล การประเมินในลักษณะดังกล่าว เป็นการประเมินที่ก่อให้เกิดภาวะเครียดขณะที่บุคคลคาดการณ์หรือทำนายต่อสถานการณ์ที่จะต้องเผชิญกับภาวะเครียดนั้นจะทำให้มีปฏิกิริยาตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมเกิดขึ้นด้วย กล่าวคือ ภายหลังจากประเมินขั้นแรกปฏิกิริยาได้ตอบสนองความเครียดทางอารมณ์ จะเป็นแบบทั่วๆ ไป ได้แก่ ความวิตกกังวล ความสับสน เมื่อเวลาผ่านไปบุคคลได้พิจารณาสถานการณ์และได้ประเมินสถานการณ์ครั้งที่สอง ปฏิกิริยาตอบสนองความเครียดทางอารมณ์จะเปลี่ยนไปเป็นแบบที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น อารมณ์เศร้า อารมณ์โกรธ ความกลัว หรือยอมรับต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น ปฏิกิริยาได้ตอบสนองความเครียดทางอารมณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับการประเมินสิ่งกระตุ้นความเครียดอย่างมาก ได้แก่

3.1 อารมณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละบุคคลจะสัมพันธ์กับการใช้กลไกทางจิตและพฤติกรรม การเผชิญความเครียด เช่น อารมณ์เศร้าจะมีความสัมพันธ์กับการใช้กลไกทางจิตแบบชดเชย และจะมีความสัมพันธ์กับการใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบความควบคุมอารมณ์ที่เป็นทุกข์มากกว่าที่จะเผชิญปัญหาที่ตัวปัญหาด้วยเหตุผล อย่างจริงจัง

3.2 ปฏิบัติการตอบสนองความเครียดทางร่างกายจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กับปฏิบัติการตอบสนองทางอารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับปฏิกิริยาทางอารมณ์ด้วย ปฏิบัติการทางร่างกายที่เกิดขึ้นมี 3 ขั้นตอน คือ

3.2.1 ระบบต่อมไร้ท่อถูกกระตุ้น

3.2.2 ระบบประสาทอัตโนมัติสายซิมพาเทติกถูกกระตุ้น

3.2.3 อวัยวะเป้าหมายมีปฏิกิริยา

ภายหลังการประเมินสถานการณ์ขั้นแรก การตอบสนองความเครียดทางร่างกายจะเป็นแบบทั่วๆ ไป คือ ต่อมพิทูอิทารี และต่อมหมวกไตจะทำงานมากขึ้น แต่ภายหลังการประเมินขั้นที่สองและการประเมินซ้ำ ปฏิบัติการตอบสนองทางร่างกายจะเป็นผลรวมของการที่ฮอร์โมนทั้งหมดถูกกระตุ้น ระบบประสาทถูกกระตุ้นและอวัยวะเป้าหมายจะถูกกระตุ้นมากขึ้น และท้ายที่สุดบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองต่อความเครียดนั้น ซึ่งพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อความเครียดในการประเมินแต่ละครั้งจะต่างกัน คือ การประเมินครั้งแรกพฤติกรรมของบุคคลจะมุ่งเน้นที่ตัวกระตุ้นความเครียดแต่การประเมินครั้งที่สองและการประเมินซ้ำพฤติกรรมของบุคคลจะมุ่งเน้นที่พฤติกรรมการเผชิญความเครียดมากกว่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของบุคคลแต่ละคนนั้นเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการและต่อเนื่องกันตลอด และลักษณะของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่บุคคลเลือกใช้ก็ย่อมจะสามารถทำนายถึงผลลัพธ์ว่าบุคคลจะสามารถปรับตัวได้หรือไม่เช่นกัน

4. พฤติกรรมการเผชิญความเครียด

พฤติกรรมการเผชิญความเครียดเป็นตัวเชื่อมระหว่างผลกระทบระหว่างสิ่งกระตุ้นความเครียดกับการปรับตัว พฤติกรรมการเผชิญความเครียดเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่มีอิทธิพลมาจากการใช้สติปัญญาโดยตรงปฏิบัติการตอบสนองความเครียดทางอารมณ์ และปฏิบัติการตอบสนองความเครียดทางร่างกายองค์ประกอบทั้งสามส่วนจะมีปฏิสัมพันธ์กัน จึงได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมการเผชิญความเครียด สกอต โอเบิร์ต และดรอปกิน (Scott Obert and Dropkin, อ้างถึงใน จักรทิพย์ ชุมพงค์ 2545:43) กล่าวเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมการเผชิญความเครียดเป็นผลมาจากการใช้สติปัญญา การประเมินสถานการณ์ การใช้สติปัญญาประเมินแหล่งประโยชน์และการประเมินวิถีทางที่จะจัดการกับสิ่งเร้าความเครียดนั้นๆ โดยพฤติกรรมการเผชิญความเครียดจะเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการและมีเป้าหมายในการแสดงพฤติกรรมนั้นๆอย่างต่อเนื่อง โดยในความเป็นจริงแล้วพฤติกรรมการเผชิญความเครียดจะมีเป้าหมาย 2 ประการ คือ

4.1 เพื่อจัดสิ่งเร้าความเครียดให้หมดสภาพการเป็นสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดภาวะเครียด โดยมีเป้าหมายที่สาเหตุของการเกิดภาวะเครียดเป็นหลัก

4.2 เพื่อรักษาความมั่นคงของตนเองไว้ด้วยการพยายามควบคุมปฏิกิริยาทางด้านร่างกาย และอารมณ์ไว้ โดยจะไม่จัดการกับสาเหตุของความเครียดโดยตรงแต่จะมุ่งเป้าหมายไปที่อารมณ์ที่เป็นทุกข์ ซึ่งเป็นผลมาจากความเครียดเป็นหลัก

5. การปรับตัว

การปรับตัวได้ คือ ผลลัพธ์ของความพยายามที่จะรักษาคุณภาพของตนเองไว้ บุคคลที่พฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมจะสามารถสร้างความสมดุลระหว่างแรงกดดันจากสิ่งเร้าความเครียดกับความสามารถที่จะจัดการกับแรงกดดันนั้นได้ และเมื่อกระบวนการเผชิญความเครียดดำเนินงเวียนไปเรื่อยๆ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมจะสามารถจัดสิ่งที่คุกคามออกไป และนำบุคคลกลับเข้าสู่สมดุลเดิมในที่สุด ในทางตรงข้ามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่ไม่เหมาะสมจะทำให้บุคคลไม่สามารถจัดการกับความเครียดนั้นให้หมดไป ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลเข้าสู่ภาวะวิกฤติในที่สุด

ดังที่กล่าวมาทำให้เห็นได้ว่า พฤติกรรมการเผชิญความเครียดเป็นผลจากกระบวนการเผชิญความเครียด เมื่อบุคคลรับรู้สถานการณ์หนึ่งมีผลคุกคามต่อคุณภาพของตนเอง เมื่อนั้นกระบวนการเผชิญความเครียดจะเริ่มขึ้น โดยเริ่มจากการประเมินสิ่งกระตุ้นความเครียดขั้นแรก ซึ่งเน้นที่การประเมินอันตรายของสถานการณ์แล้วติดตามด้วยการประเมินสิ่งกระตุ้นความเครียดขั้นที่สอง ซึ่งเน้นที่การประเมินแหล่งทรัพยากรที่จะนำเข้ามาในกระบวนการและวิธีการจะเผชิญกับสิ่งที่มาคุกคามตนเอง พฤติกรรมการเผชิญความเครียด คือ พฤติกรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการนี้ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อกำจัดสิ่งที่มาคุกคามโดยตรง หรือมีเป้าหมายเพื่อลดความรู้สึกไม่สบายใจ และอารมณ์ที่เป็นทุกข์ในตัวของคนนั้น หลังจากแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดไปแล้วบุคคลจะประเมินสถานการณ์ซ้ำอีก การประเมินซ้ำนี้จะเป็นการเริ่มต้นกระบวนการเผชิญความเครียดอีกครั้ง ถ้าผลจากการประเมินแปรผลได้ว่าสิ่งกระตุ้นนั้นยังคงคุกคามต่อคุณภาพของเขายู่ขั้นตอนต่างๆในกระบวนการจะมีการดำเนินไปและย้อนกลับไปได้ตลอดราบเท่าที่กระบวนการนั้นยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย คือ การปรับตัวเข้าสู่ภาวะสมดุลได้อย่างแท้จริง

1.3 รูปแบบการเผชิญความเครียด

เมื่อบุคคลประเมินสถานการณ์ว่า เป็นสิ่งที่คุกคามสุขภาพของตนและเลือกวิธีการจัดการได้แล้วจะนำเอาวิธีการต่างๆ มาจัดการกับภาวะความเครียด กระบวนการเผชิญความเครียดในขั้นตอนนี้จะสังเกตได้จากการแสดงออกด้านการเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์ การสนทนา การแสดงเจตคติ แนวคิด ลักษณะที่สังเกตได้เรียกว่า พฤติกรรมการเผชิญความเครียด ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่จะทำให้สิ่งกระตุ้นความเครียดที่บุคคลประเมินไว้หมดสภาพการเป็นสิ่งกระตุ้นความเครียดอีกต่อไป เพื่อรักษาสุขภาพของตน

ในการศึกษาวิธีการเผชิญความเครียดที่บุคคลนำมาใช้ในการจัดการกับความเครียดนั้น นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการเผชิญความเครียดไว้ดังนี้

ลาซารัส และ โฟล์คแมน (Lazarus and Folkman 1984, อ้างถึงใน ชาคริส จันทรห้วย 2548:23) แบ่งพฤติกรรมการเผชิญความเครียดออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา คล้ายกับวิธีที่ใช้สำหรับแก้ปัญหา เป็นวิธีที่ใกล้เคียงกับการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การหาข้อมูลเพิ่มเติม การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น การเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างท้าทาย การยอมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง รวมทั้งการนำเอาประสบการณ์ที่เคยใช้ได้ผลในอดีตมาร่วมแก้ไขปัญหาลแล้วประเมินคุณค่า และผลตอบแทนที่จะได้รับ เพื่อที่จะเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดมาใช้ ซึ่งพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบนี้แตกต่างกันไปตามชนิดของปัญหาที่ได้รับ

2. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขที่อารมณ์ เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับปัญหา โดยปรับอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์เครียด โดยมีได้มุ่งแก้ไขปัญหาหรือสาเหตุ มีดังนี้

- 2.1 การแก้ไขอารมณ์เพื่อลดความตึงเครียด คนส่วนมากจะเลือกใช้ชีวิตนี้เพื่อลดหรือบรรเทาความไม่สบายใจ ซึ่งเกิดจากความเครียดให้น้อยลง เป็นกระบวนการทางความคิดจะแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงปัญหา การเหมินเฉย การฝันกลางวันหรือเพ้อฝัน การพึ่งพาหรือสิ่งเสพติด การหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม รวมทั้งการผ่อนคลาย เช่น การนั่งสมาธิ การออกกำลังกาย เป็นต้น

- 2.2 การแก้ไขอารมณ์โดยการเพิ่มความตึงเครียด ซึ่งคนส่วนน้อยจะเลือกใช้ชีวิตนี้เป็นกระบวนการทางความคิด โดยแสดงพฤติกรรมบางอย่างซึ่งเพิ่มอารมณ์ตึงเครียดให้กับตนเอง เพราะบางคนต้องการรู้สึกแย่ที่สุดก่อนที่จะจะรู้สึกดีขึ้น เพื่อบรรเทาความตึงเครียดที่เขาได้รับ เช่น การตำหนิตัวเองหรือผู้อื่น การลงโทษตัวเอง หรือมีการกระทำที่เป็นการทำร้ายตัวเอง เป็นต้น เพราะบุคคลบางคนอาจมีอารมณ์ตึงเครียดที่รุนแรงที่สุดแล้วจากนั้นจะมีความรู้สึกที่ดีขึ้น

มอร์ริส (Morris 1990, อ้างถึงใน ทวีพร ปฐมทอง 2545:29) ได้แบ่งรูปแบบการเผชิญความเครียดออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การจัดการกับปัญหาโดยตรง เป็นวิธีการที่กระทำเพื่อให้สถานการณ์ที่เป็นปัญหาหมดไป สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้โดยพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง สิ่งแวดล้อม หรือเป้าหมายใหม่ จัดการกำจัดปัญหานั้นโดยตรง แบ่งเป็น

1.1 การเผชิญหน้ากับปัญหา เป็นการเผชิญสถานการณ์ที่กดดันโดยตรง เพื่อหาทางลดหรือจัดปัญหาความยุ่งยากและตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจใช้วิธีการฝึกฝนทักษะเรียนรู้สิ่งที่จำเป็นของความช่วยเหลือจากผู้อื่น เพิ่มความอดทนมานะพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2 การประนีประนอม เป็นการปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ โดยการประนีประนอมหรือยอมขอมกันระหว่างความต้องการของตนเองกับสิ่งแวดล้อม โดยเลือกเป้าหมายที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ในระดับหนึ่ง

1.3 การถอนตัวจากปัญหาความยุ่งยาก เป็นการปรับตัวโดยการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่เกินกว่าความสามารถที่จะจัดการได้ หรือไม่มีวิธีอื่นที่ดีกว่า

2. การใช้กลไกการป้องกันตน เป็นการบิดเบือนการรับรู้ การคิด เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาไปจากสภาพความเป็นจริง เพื่อให้ตนเองรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียด ความกดดัน ความสับสน ความขัดแย้งภายในจิตใจและความวิตกกังวล เป็นการปรับตัวที่บุคคลกระทำโดยไม่รู้ตัว และเป็นการปรับตัวที่บุคคลไม่ได้จัดการกับปัญหาหรือสาเหตุของปัญหาโดยตรง

บิลลิง และ มูส (Billing and Moos 1985, อ้างถึงใน ศิราณี มหามาศย์ 2546:24) ได้แบ่งรูปแบบการเผชิญความเครียดออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การใช้กระบวนการความคิด ได้แก่ การพยายามประเมินความเครียดเกี่ยวกับสถานการณ์ เช่น พยายามมองสถานการณ์ในด้านดี หรือพยายามคิดถึงประสบการณ์ที่เคยใช้ในการเผชิญความเครียดได้สำเร็จ มาใช้ในสถานการณ์ที่เหมือนกัน

2. พฤติกรรมแสดงออก ได้แก่ การแสดงออกทางพฤติกรรมโดยเปิดเผยหรือจัดการกับปัญหาโดยตรง เช่น พยายามค้นหาสถานการณ์ หรือแสดงออกในด้านที่ดี

3. การหลีกเลี่ยง ได้แก่ ความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาไม่เผชิญกับปัญหาโดยตรง เช่น เฉยเมยกับสถานการณ์ที่เลวลง เก็บความรู้สึกไม่ระบายให้ใครฟังหรือลดความตึงเครียดในอารมณ์ทางอ้อม โดยแสดงออกในรูปพฤติกรรม เช่น การรับประทานอาหารมากขึ้น สูบบุหรี่ เป็นต้น

จาโลวิต (Jalowice 1988, อ้างถึงใน บุญลี ศรีสุวัฒนาสกุล 2542:18) ได้แบ่งรูปแบบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การเผชิญหน้ากับปัญหา เป็นความพยายามที่จะจัดการหรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้ดีขึ้น เช่น การมองปัญหาให้ตรงประเด็น คิดหาวิธีการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหา พยายามทดลองแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เป็นต้น

2. การจัดการกับอารมณ์ เป็นวิธีการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ โดยการแสดงออกถึงความรู้สึกหรือการระบายความเครียด เช่น ความกังวล ระบายความเครียดโดยการเล่าให้บุคคลอื่นรับฟัง การกล่าวโทษผู้อื่น เป็นต้น

3. การบรรเทาความเครียด เป็นวิธีการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ต่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยไม่เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด เช่น การนอนหลับมากขึ้น ปล่อยใจตนเองไม่ให้กังวลกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การยอมรับในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น

อนุชิต ลินจตุรัส (2545:35) อ้างแนวคิดของ กานดา พุฒิม ซึ่งระบุรูปแบบการจัดการกับความเครียดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การแก้ไขปัญหาดirect คือการแก้ปัญหาโดยการพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมใดๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ บุคคลอาจจะกระทำโดยการวางแผนหาทางแก้ไขปัญหาก็ได้ หมายความว่า เช่น ใช้การเจรจาตกลง การชักจูง การพยายามควบคุมอารมณ์ไม่บันดาลโทสะ การมีสติในการจัดการกับเรื่องต่างๆ นอกจากนี้อาจใช้หลักการประนีประนอม ยอมรับสภาพความเป็นจริง เมื่อไม่สามารถได้ในสิ่งที่ต้องการ ในบางครั้งเมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง หรือสภาพการณ์ได้ หรือใช้หลักประนีประนอมก็ไม่ได้ผล การหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ก็เป็นการปรับตัวที่ดีได้ หากเป็นไปเพื่อป้องกันการกระทำที่อาจรุนแรงหรือทำร้ายตัวเอง ปัญหาที่สำคัญอยู่ที่การหลีกเลี่ยงนั้น ต้องมิใช่หลีกเลี่ยงสภาพการณ์เพราะจะกลายเป็นการตัดรำคาญเลียงปัญหามากกว่าแก้ปัญหา ดังนั้นหากจะใช้การหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ให้เหมาะสมต้องเป็นแบบถอยออกมาตั้งหลัก แล้วกลับไปเผชิญกับปัญหาใหม่

2. การแก้ปัญหาแบบป้องกันตนเอง คือ ความพยายามที่จะให้มีความมั่นใจแก่ตนเอง แนวทางนี้เป็นวิธทางบุคคลใช้เมื่อรู้สึกว่าไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงพยายามใช้การป้องกันตนเอง โดยใช้กลไกทางจิตเพื่อลดความเครียด ลักษณะที่บุคคลใช้วิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การปฏิเสธ ความจริงในสิ่งที่ตนเองรับรู้ การพยายามหรือตั้งใจที่จะลืมความทุกข์ การกล่าวโทษผู้อื่น การหาเหตุผลมาเข้าข้างตนเอง การระบายความโกรธไปที่ผู้อื่น

กิติกร มีทรัพย์ (2541:26) ได้แบ่งรูปแบบพฤติกรรมการปรับอารมณ์และความเครียด เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. การใช้สิ่งภายนอก เช่น ยาบางชนิด อุปกรณ์ เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ การนวด หรือการออกกำลังกาย การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อขจัดสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด
2. การใช้สิ่งภายใน เช่น การใช้เทคนิคการผ่อนคลายทางกล้ามเนื้อ การทำสมาธิ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกควบคุมตัวไว้ในศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อรับการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูความประพฤติ เด็กและเยาวชนต่างต้องเผชิญกับความกดดันต่างๆ เนื่องจากถูกจำกัดอิสรภาพ และอยู่กับคนจำนวนมาก พร้อมทั้งต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงต้องอาศัยความอดทนในการปรับตัว และยอมรับในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกดดันให้เด็กและเยาวชนเกิดความเครียด ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชน เกิดขึ้นเมื่อตนทราบว่าสถานการณ์คุกคามทำให้ประเมินว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นผลดีหรือผลเสียกับตน หากประเมินแล้วว่าเป็นผลเสียก็ต้องตัดสินใจและเลือกใช้วิธีการในการเผชิญปัญหา เพื่อลดหรือบรรเทาความเครียดให้ประสบผลสำเร็จ หากสถานการณ์การนั้นยังคุกคามคุณภาพของตนอยู่ เด็กและเยาวชนจะคาดการณ์อันตรายที่จะได้รับ โดยมีปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านอารมณ์ ร่างกาย และพฤติกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การปรับตัวหรือออกมาในรูปการเผชิญหน้าหรือถอยหนี พฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อรักษาคุณภาพของตนเองเรียกว่า “พฤติกรรมการเผชิญความเครียด” ซึ่งมีวิธีการและรูปแบบที่แตกต่างกัน เด็กและเยาวชนจะนำรูปแบบของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้งแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ทั้งสองอย่างนี้มาใช้ร่วมกันเสมอ และอาจมีการใช้กลับไปกลับมาได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่ถ้าเด็กและเยาวชนเลือกวิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์มาใช้บ่อยๆ เพื่อจัดอารมณ์และความรู้สึกที่ตึงเครียดเพียงอย่างเดียว โดยมีได้มุ่งแก้ไขปัญหาลักษณะปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก็ยังคงอยู่และรอเวลาที่จะกลับมาอีก บางครั้งอาจจะเป็นการเพิ่มปัญหาและความเครียดให้กับตนเองและบุคคลอื่นๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะปรับตัวได้ยาก

มากกว่าบุคคลอื่นๆ ที่ใช้รูปแบบการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และเป็นการยากที่จะนำไปสู่การปรับตัวที่ประสบความสำเร็จและกลับสู่ภาวะสมดุลทางจิตใจได้ตามปกติ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ว่ามีปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ทั้งในด้านการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

1.4.1 อายุ

เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอายุกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดโดยตรง ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่เป็นเพศชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากมีช่วงอายุใกล้เคียงกับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

สาโรจน์ คำรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,720 คน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นเพศชาย ใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบหนีปัญหา และแบบขอความช่วยเหลือจากแหล่งสนับสนุน

จีวัน ประทุมรัตน์ (2546: 69) ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและการเผชิญความเครียดของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับเด็กวัยรุ่นในครอบครัวปกติในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับเด็กวัยรุ่นในครอบครัวปกติในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า เด็กวัยรุ่นชายใช้วิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำตัวแปรอายุของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมมาศึกษา โดยคาดว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแตกต่างกัน

1.4.2 ลักษณะที่อยู่อาศัย

มธุรส วงศ์คุณันดร (2547: 101) ศึกษาพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขตที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขตที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 377 คน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขตที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

ชาคริต จันทรห้วย (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 382 คน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีสถานที่พักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ลักษณะการอยู่อาศัยแตกต่างกันมีพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ เนื่องจากลักษณะการอยู่อาศัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ลักษณะการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาตัวแปรลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมจึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดยคาดว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกันมีพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแตกต่างกัน

1.4.3 สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา

เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพนักเรียน/นักศึกษากับพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดโดยตรง ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวกับระดับการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นตัวกำหนดระดับความสามารถในการเผชิญปัญหา ซึ่งผู้ที่มีการศึกษาดีกว่าย่อมจะตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ดีกว่า สามารถทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วได้อย่างมีเหตุผล ผู้วิจัยจึงนำเสนอ งานวิจัยที่เกี่ยวกับระดับการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ชาคริต จันทร์ห้วย (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียน สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 382 คน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาไม่ แตกต่างกัน

ทิชาย (Tsai 1994, อ้างถึงใน ขวัญเรือน อัครศักดิ์ 2543:21) ศึกษาการรับรู้ ความเครียดและการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในไต้หวัน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 290 คน และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 276 คน พบว่านักเรียนที่มีระดับ การศึกษาต่างกันมีการรับรู้ความเครียดและการเลือกกลวิธีในการเผชิญปัญหาแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง ที่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาตัวแปรสถานภาพนักเรียนนักศึกษาจะต้องคดิ ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมจึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา โดยคาดว่าเด็กและ เยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ที่มีสถานภาพนักเรียนนักศึกษาก่อนต้องคดีต่างกันมีพฤติกรรมการ เผชิญความเครียดแตกต่างกัน

1.4.4 การกระทำผิดซ้ำ

เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำกับกับพฤติกรรมการ เผชิญความเครียดโดยตรง ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำกับตัวแปรด้านอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ลักขณา แก้วตระกูล (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการกระทำ ผิดซ้ำของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 430 คน ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมบูรณ์ เตชะวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาบ้า: ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง จำนวน 315 คน พบว่า การกระทำผิดซ้ำมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัวของบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เรืองชัย เรืองไพศาล (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 169 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่าการกระทำผิดซ้ำเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม แต่เนื่องจากยังไม่มียานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า การกระทำผิดซ้ำต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนแตกต่างกัน

1.4.5 ระยะเวลาฝึกและอบรม

ธนวรรณ อุคมมีชัย (2546:บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีต่อความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของผู้ต้องขัง : กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ที่มีสัญชาติไทยและต้องโทษเป็นครั้งแรก จำนวน 370 คน การศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการจำคุกมีความสัมพันธ์ทางด้านลบกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้านบวกของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระยะเวลาฝึกและอบรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า ระยะเวลาฝึกและอบรมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมแตกต่างกันพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมแตกต่างกัน

จากแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าบุคคลเลือกแสดงพฤติกรรม เพื่อลดสิ่งที่ประเมินว่าเป็นสิ่งที่คุกคามและเป็นอันตรายต่อตนเอง ซึ่งจะแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกลึกซึ้ง จิตใจอารมณ์ของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะควบคุม ลดหรือบรรเทาความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต เพื่อดำรงไว้ซึ่งภาวะสมดุลทางจิตใจ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นศักยภาพภายในตนที่จะเพิ่มความเข้มแข็งให้กับตนเอง การที่เด็กและเยาวชนรับรู้ว่าคุณมีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น การเรียน การใช้ภาษา การเล่นดนตรี กีฬา การทำงานศิลปะ และความสามารถพิเศษอื่นๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมศักยภาพ ทำให้มีความมานะพยายาม กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถกระทำการต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ และเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดศักยภาพต่างๆ เหล่านี้พร้อมเป็นตัวผลักดันให้กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น

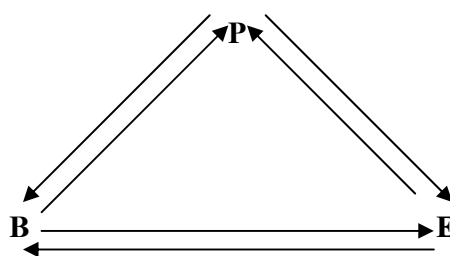
2.1 ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) โดยเบนดورا ซึ่งได้เสนอแนวคิดว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรม การที่บุคคลจะกระทำการพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นบุคคลต้องเชื่อในศักยภาพแห่งตนเกิดขึ้นก่อนจึงจะกระทำการพฤติกรรมนั้น โดยมีการคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำเป็นแรงเสริมให้มีการเลือกปฏิบัติพฤติกรรมที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ และเบนดوراเห็นว่าประสิทธิภาพของคนเรานั้นไม่ตายตัว สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกของพฤติกรรมจึงขึ้นอยู่กับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น บุคคลที่เชื่อว่าตนมีประสิทธิภาพจะมีความมานะอดทน ไม่ท้อถอย และกล้าที่จะเผชิญอุปสรรคและปัญหาต่างๆ และจะประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

สรีลรัตน์ พลอินทร์ (2542:50) กล่าวถึง การเกิดพฤติกรรมของบุคคลไม่อาจอธิบายได้ด้วยกรอบแนวคิดให้เป็นแบบจำลองที่มีทิศทางเพียงทิศทางเดียวหรือมีแบบจำลองสองทิศทางระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคลกับปัจจัยสภาพแวดล้อมเท่านั้น เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ขององค์ประกอบหลายอย่าง ผสมผสานกันระหว่างพันธุกรรม สภาพแวดล้อม สังคม ประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล จนยากแก่การตัดสินใจ

ว่าพฤติกรรมนั้นๆ เกิดจากสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะสาเหตุของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะของการกำหนดอาศัยซึ่งกันและกันของปัจจัย 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยในตัวตนบุคคล (Internal Personal Factor = P)
2. ปัจจัยพฤติกรรม (Represents Behavioral Factor = B)
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม (External Environmental Factor = E)

ผังแผนภูมิที่ 1



แผนภูมิที่ 1 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวตนบุคคล (P) ปัจจัยพฤติกรรม (B) ปัจจัยสภาพแวดล้อม (E)

ที่มา : Bandura, **Social Learning Theory** (Englewood Cliffs, New Jersey Prentice - Hall, 1977), 79.

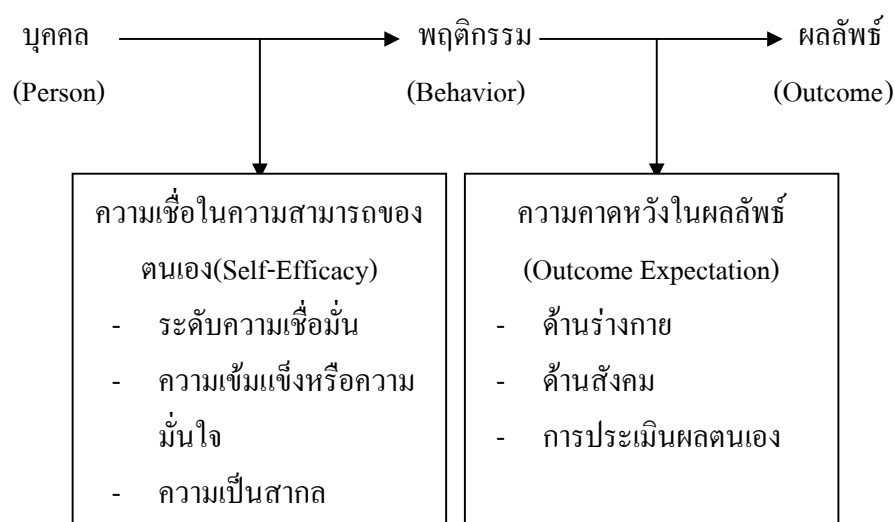
จากปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย กล่าวคือ พฤติกรรมของบุคคลอาจเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและปัจจัยในตัวตนบุคคล เช่น ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ความคาดหวังและการรับรู้ความสามารถของตนเองจะกำหนดว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเช่นใด ซึ่งในขณะเดียวกันปัจจัยภายในตัวตนก็ได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมที่แสดงออก และปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ในทางกลับกันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปด้วย ลักษณะของการเกี่ยวพันเช่นนี้เป็นการเกี่ยวพันที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน นั่นคือ ถ้าปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้ปัจจัยอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่นการที่เด็กและเยาวชนกระทำพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย (B) จะทำให้สภาพแวดล้อม (E) อันได้แก่ ผู้รักษากฎหมายต้องกระทำการลงโทษในรูปแบบต่างๆ เช่น การคุมขังเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ตรงกันข้ามกับการมีพฤติกรรมที่เป็นมิตรของบุคคล (B) จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลรอบข้าง (E) เกิดความชื่นชอบจนมีการให้รางวัลแก่บุคคลผู้นั้นได้ ผลจากการมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันนี้จะทำให้บุคคลอื่นที่พบเห็นเกิดการคิดพิจารณา (P) และแสดงพฤติกรรมที่เป็นมิตรตามมาเพื่อให้ได้รางวัลดังเช่นผู้ที่เคยได้ไปแล้ว ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกบุคคลจะรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังถึงผลลัพธ์ของการกระทำ ผลจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์จะส่งผลกลับไปยัง

พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ดังนั้นการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ความเชื่อในความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อหรือความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่เป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. ความคาดหวังของผลลัพธ์ในการกระทำ หมายถึง ความเชื่อที่ประเมินค่าถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างปฏิบัติอันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่ตนคาดหวัง เป็นการคาดหวังที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ได้กระทำลงไป

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในสถานการณ์ที่ตนเผชิญอยู่นั้น ขึ้นอยู่กับความเชื่อในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนั้นพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลไม่สามารถบอกถึงตัวตนที่แท้จริงของบุคคลนั้นได้ ทั้งนี้แบนดูราเชื่อว่า การเกิดพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความเชื่อหรือความคาดหวัง 2 ส่วน ที่ถือเป็นองค์ประกอบหลักของทฤษฎีความสามารถของตนเอง ดังแผนภูมิที่ 2



แผนภูมิที่ 2 แสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไขระหว่างความเชื่อในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำในการเกิดพฤติกรรมตามทฤษฎีความสามารถของตนเอง

ที่มา : Bandura 1977, อ้างถึงใน สรลรัตน์ พลอินทร์, “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถในการออกกำลังกาย การรับรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกาย และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาพยาบาล” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542), 52.

จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นได้ว่า ความเชื่อในความสามารถเป็นเหตุเกิดขึ้นก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมในขณะที่ผลลัพธ์ของการกระทำเป็นสิ่งที่บุคคลคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้น โดยอาศัยการตัดสินใจ ความเชื่อ ในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำได้แค่ไหน โดยขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อในความสามารถ ความเข้มแข็งหรือความเชื่อมั่นในความสามารถ และความเป็นสากลแบนดูรา ได้อธิบายไว้ว่า

1. ระดับความเชื่อในความสามารถ หมายถึง ระดับความเชื่อในความสามารถของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งจะผันแปรตามความยากง่ายที่ต้องทำ บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองในระดับต่ำก็จะทำงานที่มีลักษณะง่ายๆ ซึ่งถ้ามอบหมายให้ทำงานยากก็ จะไม่ประสบความสำเร็จแต่บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงก็จะกระทำงานที่ ยากท้าทาย และสามารถทำงานที่มีความยากลำบากได้

2. ความเข้มแข็งหรือความมั่นใจในความสามารถ หมายถึง ความเชื่อหรือการรับรู้ของ บุคคลในความสามารถของตนเองที่ประเมินการกระทำของตน ถ้าเชื่อในความสามารถของตนเองต่ำ หรือมีความมั่นใจในตนเองต่ำก็จะทำให้รับรู้ความสามารถของตนเองลดลง ในทางกลับกันกับ บุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง หรือมีความมั่นใจมากบุคคลจะแสดงความมานะ พยายามทำกิจกรรมให้สำเร็จตามที่ตั้งใจ

3. ความเป็นสากล หมายถึง ความเชื่อในความสามารถของตนเองหรือความมั่นใจใน ประสิทธิภาพ และความสำเร็จของตนเองที่นำไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่คล้ายๆ กันตามตัวอย่าง เช่น การที่เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดและสามารถควบคุมตนเองในระยะฟื้นฟูไม่ให้เสพยาในขณะที่อยู่ ในสถานบำบัด ทั้งนี้เนื่องจากเขาเชื่อว่าตนเองสามารถที่จะควบคุมไม่ให้กลับไปเสพยาได้ภายใต้ การดูแลของแพทย์แต่เขาอาจจะไม่มีหรือไม่มีความเชื่อเหล่านี้ก็ได้ เมื่อเขาต้องกลับไปอยู่บ้านโดยไม่มี แพทย์คอยดูแล

นอกจากนั้น แบนดูรา ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองมา จากปัจจัยหลัก 4 ปัจจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพที่ประสบความสำเร็จ การได้เห็นประสิทธิภาพของ ผู้อื่น การพุดชั่งจากบุคคลอื่นและอิทธิพลทางสังคม และการเฝ้าทางอารมณ์ หรือสรีระวิทยา มี รายละเอียดดังนี้

1. ประสิทธิภาพที่ประสบความสำเร็จ แบนดูรา (Bandura 1997:104, อ้างถึงใน ลัคนา อุษาสอด 2546: 35) เชื่อว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง ดังนั้นใน การที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องฝึกให้บุคคลมีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อมกับทำให้บุคคลรับรู้ ว่า เขามีความสามารถที่จะกระทำได้

ซึ่งจะทำให้เขาสามารถใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลที่รับรู้ตนเองมีความสามารถจะไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ แต่กลับจะพยายามทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น แบนดูรา (Bandura: 1994,อ้างถึงใน พระมหา สอนประจันทร์ เสียงเย็น 2548:56) กล่าวว่า เป็นสิ่งแนะหรือต้นแบบที่บุคคลนำมาพิจารณา ประสิทธิภาพของตน เมื่อบุคคลสังเกตเห็นผู้อื่นได้ประสบความสำเร็จในการทำงานยากๆ โดยไม่มีผลเสียตามมาทำให้เกิดการตระหนักว่า ตนก็มีประสิทธิภาพที่จะทำงานนั้นได้ถ้าตั้งใจและพยายาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอยู่ในวัยเดียวกันและเพศเดียวกัน ประสิทธิภาพและประสบการณ์ในอดีตไม่แตกต่างกัน การที่บุคคลสามารถเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้นั้นต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ประการ คือ

2.1 กระบวนการใส่ใจ (Attention Process) ความใส่ใจของผู้สังเกตจะทำหน้าที่คัดสนใจเลือกสิ่งที่ได้รับว่าตัวแบบแสดงพฤติกรรมใดบ้าง ถ้าผู้สังเกตสนใจพฤติกรรมที่เขาใส่ใจจากตัวแบบได้

2.2 กระบวนการเก็บจำ (Retention Process) เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้วเก็บจำในลักษณะของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นมโนภาพและภาษา การที่บุคคลมีการเก็บจำจึงสามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบตามทันที หรือแสดงพฤติกรรมเลียนแบบภายหลัง การสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบผ่านไประยะหนึ่ง โดยมีหรือไม่มีตัวแบบในที่นั้น ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในกระบวนการเก็บจำ ได้แก่

2.2.1 การที่บุคคลแปลงสัญลักษณ์ทางมโนภาพเป็นสัญลักษณ์ทางภาษาทำให้เก็บจำได้ง่ายและนานขึ้น

2.2.2 การชักซ้อมในจิตหรือคิดตาม ท่องจำหลังจากได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้สังเกตจำแม่นแล้ว ยังช่วยให้เลียนแบบได้ถูกต้องขึ้น

2.2.3 การได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมบ่อยๆ หรือหลายๆ ครั้ง จะช่วยให้เก็บจำได้ดี

2.3 กระบวนการกระทำทางกาย เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำ ซึ่งถ้ามีการให้ข้อมูลป้อนกลับจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเลียนแบบของตนจนเป็นที่พึงพอใจ ปัจจัยที่ช่วยอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในกระบวนการกระทำทางกาย ได้แก่

2.3.1 ความสามารถ ความพร้อมทางร่างกายในการกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบ

2.3.2 การมีทักษะเบื้องต้นอันจะนำไปสู่การปฏิบัติตามที่ตัวแบบกระทำ

2.3.3 การปรับปรุงหรือการฝึกหัด หรือการแสดงบทบาทสมมติตามพฤติกรรม

2.4 กระบวนการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่ผู้สังเกตเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบอาจถูกแสดงออกมาหรือไม่ก็ได้ ถ้าพฤติกรรมของตัวแบบได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจหรือสามารถหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ที่ไม่น่าพึงพอใจจะมีแนวโน้มการเลียนแบบสูง เพราะบุคคลเกิดการคาดหวังจะได้รับผลลัพธ์เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือเกิดความรู้สึกพึงพอใจว่าตน คือผู้ที่ได้รับผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจนั้น ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้กระบวนการจูงใจ ได้แก่

2.4.1 การให้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจแก่พฤติกรรมของตัวแบบที่เราต้องการให้ผู้สังเกตเลียนแบบทันทีที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมนั้น

2.4.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงแก่ผู้สังเกตทันทีที่กระทำพฤติกรรมตามตัวแบบที่ต้องการ

3. การพุดช้กจูงจากบุคคลอื่นและอิทธิพลทางสังคม แบนดูรา (Bandura 1977:101, อ้างถึงใน เนาวรัตน์ อัมลิ้มธาร 2546 :44) กล่าวว่า การพุดช้กจูงจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ช่วยให้เพิ่มความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนที่มีให้เข้มแข็งมากขึ้นเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนกำลังพยายาม โดยเป็นการง่ายที่จะคงไว้ซึ่งการรับรู้ในความสามารถของตนถ้ามีบุคคลที่สำคัญแสดงให้เห็นความเชื่อมั่นและศรัทธาว่าเขาทำได้ แทนที่เขาจะสงสัยว่าเขามีความสามารถจริงหรือไม่ การพุดช้กจูงแต่เพียงอย่างเดียวอาจจะถูกจำกัดพลังในการที่จะรับรู้ในความสามารถของตนแต่จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ถ้ามีการประเมินตนเองในทางบวกอยู่ในโลกแห่งความจริงคนที่สามารถใช้คำพุดช้กจูงจากบุคคลอื่นมาเป็นศัคยภาพนั้น จะต้องซ่อนปัญหาความสงสัยของตนไว้ และรับรู้ในความบกพร่องของตนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น การพุดจาศนับสนุนช้กจูงในการรับรู้ความสามารถของตนทำให้คนนั้นพยายามมากพอที่จะประสบความสำเร็จ ความเชื่อในตนเองจะช่วยเสริม พัฒนาทักษะและความรู้สึคของศัคยภาพในตน การพุดช้กจูงเพื่อสร้างศัคยภาพเป็นผลกระทบมากที่สุดต่อบุคคลซึ่งมีเหตุผลบางประการที่จะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะสร้างผลกระทบยังการกระทำของเขา

4.การเร้าทางอารมณ์ หรือสรีระวิทยา แบนดูรา (Bandura:1977,อ้างถึงใน สรลรัตน์ พลอินทร์ 2542:57) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การเร้าทางอารมณ์หรือสรีระวิทยาของบุคคลเอง บุคคลที่มีความเครียด ความตื่นเต้น ความวิตกกังวล หรือมีสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากจนทำให้เกิดความอ่อนเพลีย เมื่อยล้าทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้กระทำการกิจกรรมต่างๆ ได้ไม่ดีเท่าที่ควรจนเกิดการหลีกเลี่ยงการกระทำหรือเผชิญกับสถานการณ์นั้นในที่สุด เช่น บุคคลที่เคยมีเหงื่อออกมากที่บริเวณฝ่ามือ หัวใจเต้นแรง และขาสั่นก่อนที่จะขึ้นพูดในที่ประชุมจะทำให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการพูดในระดับต่ำ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (Self-Efficacy Theory) นั้นมีหลักการมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเชื่อว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (P) ปัจจัยทางพฤติกรรม (B) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (E) จะมีความสัมพันธ์แบบกำหนดอาศัยซึ่งกันและกัน คือ เมื่อบุคคลมีทักษะที่จะปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม และมีกำลังใจอย่างเพียงพอ การตระหนักในความสามารถจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำนายหรือตัดสินใจว่า บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดและทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ การรับรู้ในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อพฤติกรรม มาใช้ในการทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนกับพฤติกรรมเผชิญ

ความเครียด

ทฤษฎีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ซึ่งเชื่อว่าปัจจัยทางพฤติกรรม ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล จะมีความสัมพันธ์แบบกำหนดอาศัยซึ่งกันและกัน คือ เมื่อเด็กและเยาวชนมีทักษะที่จะปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม และมีกำลังใจอย่างเพียงพอ การตระหนักในความสามารถจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำนาย หรือตัดสินใจว่า เด็กและเยาวชนจะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ หรือไม่ จากการรวบรวมงานวิจัย เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดโดยตรง ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนกับตัวแปรด้านอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

อมรรัตน์ พาณิชานุกุล (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 480 คน การศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านความเครียด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้ง 2 รูปแบบ คือ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ

อบรม เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีแนวทางการแสดง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดจากความเครียด

กล่าวโดยสรุป ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนหรือศักยภาพภายในตน หากเด็กและ เยาวชนเชื่อว่าตนมีความรู้ความสามารถในทักษะต่างๆ และมีเป้าหมาย ผูกพันกับกำลังใจจากบุคคล รอบข้างที่มองเห็นศักยภาพที่เขามี ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าทำ และ กล้าแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในการเผชิญความเครียด เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีความเชื่อมั่นว่าตน สามารถกระทำการสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ และเมื่อต้องเผชิญความเครียด ศักยภาพต่างๆ ที่มีอยู่จะเป็นตัวผลักดันให้เด็กและเยาวชนกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึง สนใจศึกษาความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจจะส่งผล ต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

เมื่อบุคคลต่างต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับผู้อื่นอยู่เสมอ สัมพันธภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญต่อ การดำเนินชีวิตที่ช่วยให้มนุษย์อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเกี่ยวข้องต่างๆ นั้นเกิดขึ้นได้หลาย ระดับขึ้นอยู่กับความประสงค์ของแต่ละบุคคล ซึ่งความเกี่ยวข้องนั้นส่วนใหญ่มักเป็นไปอย่างตั้งใจ หรือเจตนา แต่ก็ยังมีบ่อยครั้งเกี่ยวข้องกันด้วยความบังเอิญและไม่เต็มใจ การสร้างสัมพันธภาพนั้นมี มโนทัศน์พื้นฐานในเรื่องความรัก ความเอาใจใส่ ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อถือและ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสภาพจิตใจของผู้อื่นได้เริ่มจากการ ดิดต่อสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการตอบสนองเมื่อเด็กและเยาวชนมีสัม พันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นจะทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง สามารถเผชิญปัญหาและความจริงที่เกิดขึ้น และเรียนรู้ที่จะไว้วางใจผู้อื่น เมื่อชีวิตเราต้องมีสัมพันธภาพระหว่างกันเสมอการมี ปฏิสัมพันธ์กัน อย่างเหมาะสมและพอใจกับการมีสัมพันธภาพนั้นๆ จึงน่าจะเป็นเป้าหมายหลักและมีความสำคัญใน การเลือกกระทำเพื่อให้ชีวิตของแต่ละคนมีความสุขกับการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

3.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สุรพล พยอมแย้ม (2548:21) ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่บุคคลกระทำต่อกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายยังไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสัมพันธภาพจะยังไม่เกิดขึ้น การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกันเป็นจุดเริ่มต้นของการมีสัมพันธภาพ ซึ่งความสัมพันธ์นั้นจะเกิดขึ้นในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้

ชาติชาย แผล่งหล้า (2545: 25) ได้อธิบายว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปติดต่อสื่อสารทำความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกัน ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้รับผลกระทบซึ่งกันและกัน และเกิดได้กับบุคคลทุกประเภท

ซิกเกอร์ริง (Chickering 1969, อ้างถึงใน วรรณ อภาอดุล 2545: 8) ให้ความหมายว่า การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับจากบุคคลอื่นและการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งการอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ความสามารถที่จะยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้ และการมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการรับ

ชูสส์ (Schutz 1998, อ้างถึงใน วิจิตรา พูลเพิ่ม 2545:30) ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่าเป็นการแสดงออกทางด้านจิตใจของบุคคลทั้งสองฝ่าย โดยมีสถานการณ์ระหว่างบุคคลเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและส่งผลให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์นั้นๆ

สรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่ก่อให้เกิดปฏิกิริยาด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์ แรงจูงใจเป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกทั้งในทางบวกและทางลบ อันประกอบด้วย การทักทายพูดคุย การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ความประทับใจต่อกัน ความผูกพันรักใคร่ การสนิทสนมกลมเกลียว การรับฟังซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย การชื่นชมให้กำลังใจ หรือในทางตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา

3.2 ประเภทของสัมพันธภาพ

วิจิตรา พูลเพิ่ม (2545:30) ได้แบ่งสัมพันธภาพออกเป็น 2 ประเภท

1. สัมพันธภาพเพื่อการสังคม เป็นการติดต่อกับบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจร่วมกัน อาจเป็นแบบลักษณะสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัว เช่น บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือกับเพื่อน คนคุ้นเคยหรือคนรู้จักหรือบุคคลทั่วไปที่บังเอิญหรือตั้งใจที่จะติดต่อกัน โดยมีเหตุผลเพื่อความสะดวกเพื่อกำลังใจหรือความเป็นเพื่อนเป็นสัมพันธภาพที่ต่างต้องการความพึงพอใจหรือมีผลประโยชน์ต่อกัน มีจุดมุ่งหมายในการตอบสนองความต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน โดยความต้องการของทั้งสองฝ่ายต้องได้รับการตอบสนอง สัมพันธภาพเริ่มต้นและดำเนินไปตามกฎระเบียบ

และความนิยมของสังคมและวัฒนธรรมไม่มีการวางแผนหรือกำหนดระยะเวลาของสัมพันธภาพ ไม่ได้มีการประเมินผลของการสร้างสัมพันธภาพ ความสามารถในการสร้างและดำรงสัมพันธภาพ อาศัยทักษะทางสังคมที่ได้จากประสบการณ์ของชีวิตและเป็นไปตามลักษณะการติดต่อทางสังคม

2. สัมพันธภาพทางวิชาชีพ เป็นสัมพันธภาพระหว่างผู้ประกอบการอาชีพกับผู้รับบริการจากวิชาชีพนั้นๆ โดยผู้ประกอบการต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะที่ได้จากการฝึกและอบรมในสาขาอาชีพ ซึ่งต้องมีกฎเกณฑ์และจรรยาบรรณของวิชาชีพนั้นๆ เช่น สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พยาบาลกับผู้ป่วย หนายความกับลูกความ ฯลฯ เป็นสัมพันธภาพที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน เพื่อช่วยเหลือหรือให้การบำบัดแก่ผู้รับบริการหรือผู้ป่วยไม่ได้คาดหวังผลตอบแทนในแง่การสนองความต้องการทางอารมณ์จากผู้รับบริการ และโดยจรรยาบรรณของวิชาชีพต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการเป็นใหญ่ มีการวางแผนการสร้างสัมพันธภาพล่วงหน้า ซึ่งสัมพันธภาพจะดำเนินตามแผนการ คือ มีจุดเริ่มต้นของการสร้างสัมพันธภาพและมีการยุติสัมพันธภาพ เมื่อสิ้นสุดการให้บริการมีการประเมินผลเพื่อหาข้อดี ข้อเสีย เพื่อนำมาพัฒนาการให้บริการให้ดีขึ้นเป็นสัมพันธภาพที่เน้นความสามารถด้านวิชาชีพ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทักษะจากการฝึกฝนในสาขาวิชาชีพ

3.3 ปัจจัยที่กำหนดสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สุรพล พยอมแย้ม (2548:27) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกันเกิดขึ้นและเป็นไปตามบทบาทและหน้าที่ตามโครงสร้างทางสังคมที่แต่ละคนสังกัดอยู่ นอกเหนือจากปัจจัยที่เป็นนามธรรม อันได้แก่ ค่านิยมและทัศนคติต่างๆ ข่าวสาร ข้อมูลความรู้ ความรู้สึก ส่วนสำคัญในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังได้รับอิทธิพลโดยตรงจากคุณสมบัติของตัวบุคคลอีกด้วย คุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่

1. สรีรวิทยา หมายถึง พื้นฐานทางชีวภาพที่กำหนดความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการจับถ้าย เป็นต้น นอกจากนั้นระบบประสาทสัมผัสต่างๆ และระบบสมอง ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งหลายด้วยเช่นกัน

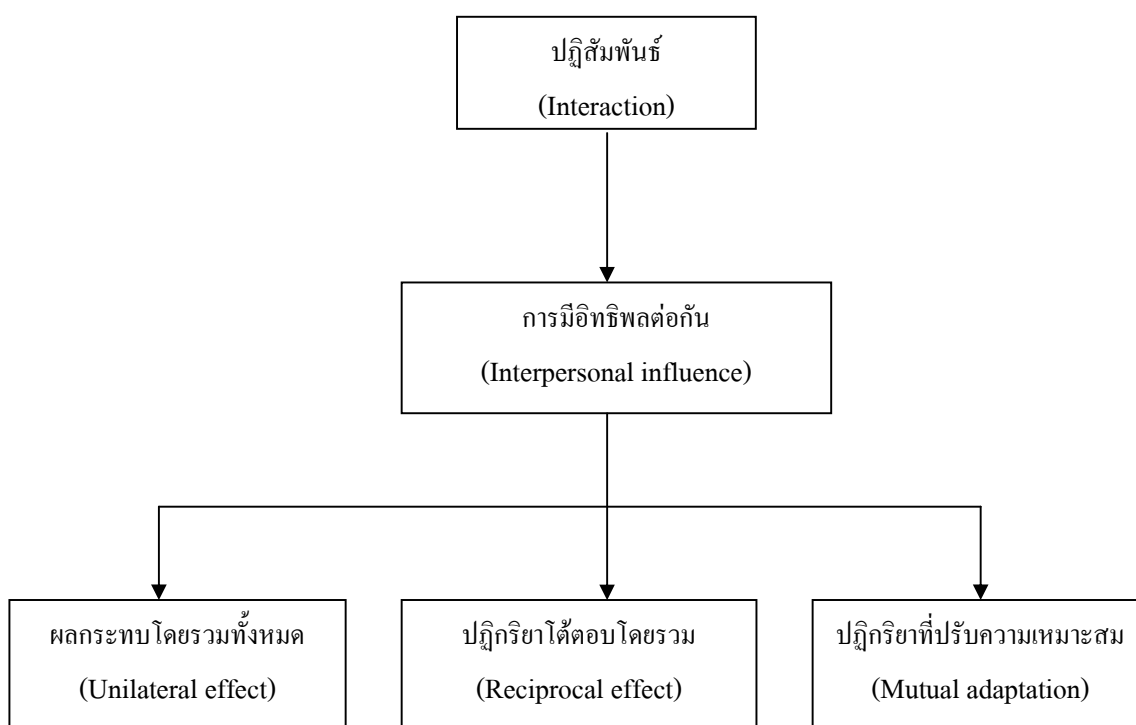
2. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลอันได้จากพันธุกรรม และการเรียนรู้

3. สังคมและวัฒนธรรม โครงสร้างทางสังคมทำให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปตามสภาพของโครงสร้างนั้นๆ และรูปแบบในการปฏิบัติตามบทบาท และหน้าที่จะเป็นไปตามวัฒนธรรมของสังคมนั้น ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมทำให้พฤติกรรมสัมพันธภาพแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

3.4 ขั้นตอนการเกิดสัมพันธภาพ

สุรพล พยอมแย้ม (2545:68) กล่าวว่า สัมพันธภาพเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และเมื่อมีปฏิสัมพันธ์แล้ว แต่ละฝ่ายต่างก็มีอิทธิพลอันเกิดจากคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละคนที่ส่งผลไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการรับผลจากอิทธิพลฝ่ายหนึ่งนั้น จะเป็นไปใน 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนแรก** เป็นการรับรู้หรือรับอิทธิพลที่เป็นผลกระทบมาทั้งหมด **ขั้นตอนที่สอง** เป็นการแปลความหมายหรือมีท่าทีความรู้สึกรับรู้เหล่านั้นในลักษณะของการโต้ตอบกลับไป ซึ่งท่าทีหรือความคิดในการโต้ตอบกลับไปในนี้อาจจะมีระดับความรุนแรงและมีการกระทำในหลายๆรูปแบบหรือหลายๆเรื่อง แต่ยังไม่ได้แสดงออกไป **ขั้นตอนที่สาม** เป็นขั้นตอนที่ผ่านกระบวนการคิดและเลือกสรรที่จะโต้ตอบกลับไปยังอีกฝ่ายในพฤติกรรมที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดแล้ว ขั้นตอนการเกิดสัมพันธภาพเขียนเป็นแผนภูมิ

ดังแผนภูมิที่ 4



แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการเกิดสัมพันธภาพ

ที่มา : สุรพล พยอมแย้ม, **ปฏิบัติการจิตวิทยาในงานชุมชน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหภาพพัฒนาการพิมพ์, 2545), 69.

3.5 สาเหตุการสร้างสัมพันธภาพ

สัมพันธภาพเกิดขึ้นได้หลายสาเหตุ และอาจเริ่มจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น หรือเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่ายนั้น

สุรพล พยอมแย้ม (2545:71) ได้แบ่งสาเหตุการสร้างสัมพันธภาพซึ่งประกอบด้วย

1. ต้องการได้รับความช่วยเหลือสิ่งต่างๆ ที่ต้องทำในแต่ละช่วงเวลานั้น มีอยู่มากมายที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นจึงสามารถสำเร็จได้ การที่ผู้อื่นจะเข้ามาช่วยเหลือก็ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กันในระดับหนึ่งเป็นเบื้องต้น เมื่อใดก็ตามที่ต้องการความช่วยเหลือบุคคลจะมองหาผู้ที่มีสัมพันธภาพไว้ก่อนแล้ว แต่ถ้าในสถานการณ์นั้นไม่มีผู้ที่มีสัมพันธภาพกันมาก่อน บุคคลก็จะเริ่มสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นก่อนการขอความช่วยเหลือ
2. ต้องการได้รับการกระตุ้น การอยู่เพียงผู้เดียวมักจะเกิดความรู้สึกว่าไม่รู้จะทำอะไรมากกว่าการที่มีผู้อื่นอยู่ด้วย อย่างน้อยประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล อาจเป็นสิ่งที่เร้าให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดได้รับรู้ และเป็นตัวกระตุ้นให้ทำพฤติกรรมต่างๆ ได้ การที่มีผู้อื่นใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องด้วยเพื่อหาสิ่งใหม่ๆ ทำ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมสร้างสัมพันธภาพขึ้น
3. ต้องการลดความวิตกกังวลหรือความกลัว การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่หรือมีกลุ่มพวกทำให้บุคคลมีความมั่นใจกับสิ่งที่กระทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้นมากกว่าการอยู่อย่างโดดเดี่ยว และจะรู้สึกปลอดภัยหรือสบายใจขึ้นหากรู้ว่ามีเพื่อนหรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันอยู่ใกล้ๆ และจะสบายใจมากขึ้นหากบุคคลนั้นมีศักยภาพหรือมีคุณสมบัติที่จะลดความวิตกกังวลนั้นๆ ได้ด้วย
4. ต้องการได้รับข้อมูลเพิ่มเติม การที่รู้จักคนมากและกระจายอยู่ในกลุ่มต่างๆ นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการได้รับข้อมูลที่หลากหลายแล้วยังอาจใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้นอีกทางหนึ่ง และถือเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการสิ่งเหล่านี้เสมอ
5. ต้องการประเมินตนเอง การที่บุคคลอยากรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่ต้องเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมจากเดิมอีก จึงจำเป็นต้องอาศัยการเปรียบเทียบกับผู้อื่น และอาศัยการบอกเล่าจากผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

3.6 องค์ประกอบในการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สุรพล พยอมแย้ม (2548:46) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลจะพัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของคู่สัมพันธภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

1.กำหนดจุดประสงค์ร่วมกันคู่สัมพันธแต่ละฝ่ายต่างมีความต้องการบางสิ่งบางอย่างจากการมีสัมพันธภาพนั้นๆ เช่น ต้องการการยกย่อง ต้องการกำลังใจหรือความช่วยเหลือ ต้องการความรักความอบอุ่นใจ เป็นต้น หากไม่ได้ผลรับตามต้องการ ความสัมพันธ์ก็อาจเสื่อมถอยลง ดังนั้น การกำหนดจุดประสงค์หรือความต้องการให้ตรงกัน แต่ละฝ่ายย่อมทุ่มเทความสามารถที่มีอยู่ในการทำกิจกรรมต่างๆ อันหมายถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ไปพร้อมๆ กันนั่นเอง

2.ปฏิบัติตามรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างกันความสัมพันธ์ของแต่ละคู่มีรูปแบบเฉพาะที่ทำให้การปฏิบัติต้องสอดคล้องกับรูปแบบนั้นๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ หัวหน้าที่กับลูกน้อง เพื่อนร่วมวัย เป็นต้น การปฏิบัติได้สอดคล้องกับรูปแบบและโครงสร้างที่เป็นอยู่ จะทำให้ความสัมพันธ์พัฒนาขึ้น

3.การเคารพสิทธิส่วนบุคคล ทุกคนย่อมต้องการสิทธิส่วนตัวและหวงแหนสิทธินั้นๆ สิทธิเหล่านี้มีทั้งที่เป็นวัฒนธรรมและที่เป็นนามธรรม การทำความเข้าใจและเคารพสิทธิของแต่ละฝ่ายเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

4.การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องราวและสถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง กระบวนการสื่อสารแบบสองทางจะช่วยป้องกันปัญหาการสื่อสารได้มาก การสื่อสารที่ได้รับผลสำเร็จตรงกับความต้องการของแต่ละฝ่ายช่วยในการพัฒนาสัมพันธภาพได้เป็นอย่างดี

5.การแสดงความเอื้ออาทรหรือห่วงใยกัน การแสดงความห่วงใย ความสนใจ ความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือทำให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งระหว่างกันเป็นบทบาทสำคัญที่คู่สัมพันธภาพพึงกระทำเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ต่อกันให้มากขึ้น แต่การกระทำที่แสดงต่อนั้นต้องไม่เป็นการทำให้เกิดผลเสียแก่ตนเอง และไม่จำเป็นต้องกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของอีกฝ่ายตลอดเวลาหรือเพียงฝ่ายเดียว การกระทำต่างๆ นั้นต้องให้นึกถึงความสมดุลระหว่างการกระทำเพื่อผู้อื่นกับตนเอง

6.ความจริงใจและความซื่อสัตย์ การเลือกการกระทำและคำพูดที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์และความจริงใจนั้นควรเลือกให้เหมาะสมหรือเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์อย่าเพียงแต่คิดว่าการกระทำหรือคำพูดอย่างจริงใจเท่านั้นก็พอ

3.7 วิธีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

สุรพล พยอมแย้ม (2548:25) กล่าวว่า วิธีการสร้างสัมพันธภาพจะแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพ หรือลักษณะนิสัยของแต่ละคน นอกจากนั้นยังขึ้นกับประสบการณ์และปัจจัยเกื้อหนุนอื่นๆอีก อย่างไรก็ตามการสร้างสัมพันธภาพที่ดีประกอบด้วยกลุ่มพฤติกรรมต่อไปนี้

1.การเข้าไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ ถ้าไม่มีการเข้าไปเกี่ยวข้อง การเริ่มต้นของสัมพันธภาพย่อมไม่เกิดขึ้น การเข้าไปเกี่ยวข้องกันนั้นจะมาจากการประเมินความต้องการที่สร้างสัมพันธต่อกันของอีกฝ่าย ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยังไม่ต้องการก็ต้องกระตุ้นให้เกิดความต้องการให้ได้ก่อน จึงจะเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้อง การเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นใช้กระบวนการสื่อสารที่ส่งผลให้เกิดการรับรู้ระหว่างกันและต่อเนื่องเป็นความรู้สึก เป็นอารมณ์ เป็นความคิด ความเชื่อก่อนที่จะเป็นการกระทำออกมา

2.การสร้างความคุ้นเคยให้เกิดขึ้น สัมพันธภาพที่ดีเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง การสร้างความคุ้นเคยด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ให้มากขึ้นและกระทำในหลายๆ โอกาส จนรู้จักและเข้าใจกันและกัน จึงจะถือว่าเริ่มมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

3.การให้รางวัลพฤติกรรม ทุกครั้งที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธกัน แต่ละฝ่ายควรพอใจหรือได้รับรางวัลจากการกระทำนั้นๆ รางวัลที่ได้อาจเป็นวัตถุสิ่งของ หรือเป็นรางวัลน้ำใจ เช่น คำชมการยืมหรือการให้กำลังใจ อื่นๆ หากมีปฏิสัมพันธ์กันแล้วแต่ฝ่ายต่างไม่ได้รับรางวัลหรือมีความพึงพอใจเกิดขึ้น การสร้างสัมพันธภาพคงจะชะงักหรือยุติลงในที่สุด

4.การรู้สึกชอบหรือพอใจ เมื่อเกี่ยวข้องกับมีปฏิสัมพันธ์กันแล้วได้สร้างความคุ้นเคยรวมทั้งได้รับรางวัลจากปฏิสัมพันธ์นั้นแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีจะเกิดขึ้น เพราะหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยังไม่ชอบหรือยังไม่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ถึงแม้จะได้รางวัลตามที่ต้องการ ได้มีปฏิสัมพันธ์บ่อยครั้งจนคุ้นเคยกันแต่ภายในจิตใจยังไม่รู้สึกชอบหรือพอใจบุคคลนั้นก็ยิ่งถือว่าสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันยังไม่เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป สัมพันธภาพเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เริ่มมาตั้งแต่เกิดจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต การดำเนินชีวิตของบุคคลบ่อยครั้งที่เราต้องการคำแนะนำ และความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเพื่อที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สำหรับเด็กและเยาวชนก็เช่นกันจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในด้านต่างๆ ของชีวิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับด้านสัมพันธภาพ ดังเห็นได้จากสำนวนไทยที่ว่า “คบคนพลาณ พลาณพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” บางคนแม้มีความรู้ดีแต่มีการติดต่อสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ทำให้มีปัญหาในการดำเนินชีวิตเกิดความอึดอัดไม่สบายใจ ขาดความมั่นใจ จึงหลีกเลี่ยงออกจากสังคมหรือประสบกับความล้มเหลวในชีวิตได้

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับพฤติกรรมการเผชิญ

ความเครียด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด พบว่า

ปราณี สุวรรณทิพย์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม รูปแบบการเผชิญความเครียด กับความเครียดของพนักงานแพทย์และอนามัยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นพนักงานแพทย์และอนามัยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 90 คน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,708 คน ผลการศึกษาพบว่า วิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรศักดิ์ อัครอาริสุข (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิบัติงานและวิธีการเผชิญปัญหาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 822 คน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลโดยรวม เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อวิธีเผชิญปัญหาในการปฏิบัติงานแบบถอยหนี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้ง 2 รูปแบบ คือ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า หากเด็กและเยาวชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเจ้าหน้าที่และเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพนั้นสำคัญ

ในการช่วยเหลือทางด้านจิตใจค่อนข้างมาก เพราะสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นการเริ่มเปิดเผยตนเอง และบอกเล่าสู่กันฟัง ซึ่งเปรียบเสมือนหน้าต่างที่เริ่มเปิดไปสู่การไว้วางใจ และการที่จะขอความช่วยเหลือก็จะเป็นไปโดยง่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้สามารถเผชิญกับความเครียดขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม

4.ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับมนุษย์อย่างมาก ซึ่งสภาพแวดล้อมต่างๆ นั้นมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในภาวะปัจจุบัน ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมหรือไม่ก็พยายามดัดแปลงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการของมนุษย์เอง สภาพแวดล้อมจึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชีวิตและช่วยส่งเสริมกระบวนการทางสติปัญญาและกระบวนการทางจิตใจ เช่น การแก้ปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น สภาพที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณสุข โภค บริโภคต่างๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนเหล่านี้ต้องถูกควบคุมตัวและใช้ชีวิตอยู่ภายในศูนย์ฝึกและอบรมทำให้รู้สึกวุ่นวายดิ้นรนขาดอิสระภาพ ต้องอยู่ร่วมกับบุคคลจำนวนมาก และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรม การจัดสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมให้เหมาะสมจึงถือเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการทางความคิดและจิตใจรวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กและเยาวชนทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อตัวเด็กเอง

4.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม

กันยา สุวรรณแสง (2544:98) ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม คือ สิ่งต่างๆ ทุกสิ่งอย่างที่อยู่รอบตัวเรา เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้บุคคลแสดงออกได้ตอบในลักษณะต่างๆ กันซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคล มีผลต่อการพัฒนาและพฤติกรรมของมนุษย์ อันได้แก่ ธรรมชาติ สภาพดินฟ้าอากาศ พลังงาน สังคม มนุษย์ วัตถุสิ่งของ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง การเลี้ยงดู ครอบครัว

กนกพร สว่างแจ้ง (2542:2) ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม (Environment) ตามนิยาม ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 คือ สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น

คำจำกัดความของสภาพแวดล้อมสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพภายนอกซึ่งแยกจากตัวบุคคล ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์แต่ละบุคคล

4.2 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์

ลิขิต กาญจนารักษ์ (2548) กล่าวว่า ประเภทของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ สภาพะทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา และสามารถจำแนกสภาพแวดล้อมทางกายภาพออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้งทางร่างกาย และจิตใจของมนุษย์ เช่น บ้านพักที่อยู่อาศัย สำนักงาน โรงพยาบาล โรงเรียน ซึ่งในสิ่งแวดล้อมนี้จะเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุด และจะต้องมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมเหล่านี้และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์เป็นอย่างมากในเรื่องของอารมณ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับอารมณ์ของบุคคล ซึ่งก็ย่อมมีผลกระทบไปถึงแรงจูงใจ ภาวะการตื่นตัวและการกระตือรือร้น ภาวะความเหนื่อยเพลีย และความเบื่อหน่ายของการที่ต้องตกอยู่ในสภาพแวดล้อมเหล่านั้นเป็นเวลานานๆ ติดต่อกัน นอกจากนั้นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นยังเป็นแหล่งกำเนิดของมลพิษทั้งหลายที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรม เช่น มลพิษจากการออกแบบอาคารสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เมื่อมนุษย์มีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ก็ย่อมมีผลต่อสุขภาพอนามัย ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และทัศนคติ

1.2 สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่คงสภาพเดิมของธรรมชาติไม่มีการดัดแปลงแต่งเสริมใดๆ จากฝีมือมนุษย์ เช่น สภาพแวดล้อมตามสภาพจริงในห้องเรียน ภูเขา ป่า ทะเล

2.สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสถาบันทางสังคม รวมทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางสังคมประกอบด้วย

2.1 ความเป็นส่วนตัว หมายถึง ความต้องการที่จะอยู่ตามลำพังของบุคคล หรือของกลุ่ม

2.2 การจัดช่องว่างระหว่างบุคคล หมายถึง เนื้อที่ที่มีขอบเขตที่ไม่สามารถมองเห็นได้ล้อมรอบร่างกายของบุคคล เป็นบริเวณที่บุคคลไม่ต้องการให้ใครล่วงล้ำเข้าไป บุคคลชอบที่จะอยู่ใกล้ชิดกันพอสมควรเพื่อได้รับความอบอุ่นและมิตรภาพ แต่ห่างกันพอที่จะไม่เกิดความรู้สึกอึดอัด

2.3 การจัดอาณาเขตส่วนตัว หมายถึง ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ซึ่งมีที่ทางตายตัวโดยมีมโนทัศน์ของการยึดอาณาเขตว่า เป็นการรับรู้ว่าเนื้อที่ หรือสถานที่เฉพาะแห่งนั้นๆ อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของ และเจ้าของมีสิทธิใช้แต่เพียงผู้เดียว การยึดอาณาเขตเป็นกลไกสำหรับการคงไว้อย่างเต็มที่เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดอาณาเขตส่วนตัวช่วยกำหนดความเป็นส่วนตัว เช่น การทำเครื่องหมายไว้ การวางทรัพย์สินส่วนตัวไว้บนที่นั่งสาธารณะ

2.4 การรับรู้สภาพความแออัด ภาวะความแออัดของประชากรในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งนำไปสู่ซึ่งความแออัดไม่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่เป็นความรู้สึกหนาแน่นของประชากรที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ความรู้สึกหนาแน่นนี้ทำให้เกิดความอึดอัดใจ ไม่เป็นส่วนตัว ซึ่งเป็นภาวะความเครียดทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นควบคู่กับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ที่มีความจำกัด

กันยา สุวรรณแสง (2544:98) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมมนุษย์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมก่อนเกิด มีอิทธิพลตั้งแต่อุบัติชีวิตขึ้นในครรภ์ เช่น มารดาแข็งแรงดี อาหารบริบูรณ์ รับประทานอาหารมีคุณค่า ทารกก็จะสมบูรณ์แข็งแรงดี ขณะคลอดถ้าทารกได้รับความกระทบกระเทือน บาดเจ็บ อาจทำให้ทารกผิดปกติ และการกระทบกระเทือนทางใจของมารดาซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านอารมณ์ของเด็ก

2. สิ่งแวดล้อมหลังเกิด มีอิทธิพลภายหลังจากที่คลอดออกมาแล้ว ที่เห็นได้ชัดคือ

2.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่แรกเกิดอันได้แก่ บรรยากาศภายในบ้าน บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ สมาชิกในครอบครัว บุคคลเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเด็กมาก นิสัยใจคอ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม ฯลฯ จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเหล่านี้ ความอบอุ่น การอบรม การควบคุมดูแลจากพ่อแม่ เศรษฐกิจของครอบครัว เป็นอิทธิพลสำคัญต่อเด็ก จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีมากหรือน้อย ลำดับการเกิด เหล่านี้มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กมาก ประสบการณ์ทุกอย่างที่ได้รับ ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็ก รวมทั้งการเอาใจใส่ดูแลของพ่อแม่ การอบรม การตั้งความมุ่งหวังของพ่อแม่ และฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.2 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ได้แก่ ครู อาจารย์ เพื่อนนักเรียน คนงาน ภารโรง สภาพชีวิตภายในโรงเรียน บุคคลและสิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลเหนือบุคลิกภาพของเด็ก เช่นเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมทางบ้าน

2.3 สิ่งแวดล้อมทางชุมชน ได้แก่ วัด ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือประเภทต่างๆ และสภาพชีวิตของสังคม ก็ย่อมมีผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมได้เช่นกัน

2.4 วัฒนธรรม บุคคลที่อยู่ในชั้นของสังคม พื้นฐานทางสังคม และฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมแตกต่างกัน การพูด การคิด การกระทำต่างกัน คนที่มีศาสนาต่างกัน บุคลิกภาพ บทบาท พฤติกรรมย่อมต่างกัน เพศ อายุ ความเชื่อ ค่านิยม ประสบการณ์ อาชีพ ฐานะมีส่วนทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างกัน

2.5 ภูมิประเทศ ดิน ฟ้า อากาศ ทะเล ป่าเขา มีอิทธิพลโน้มนำให้ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมต่างกัน

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสัมพันธ์ที่สิ่งแวดล้อมนั้นๆ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ จะเน้นความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ ที่มนุษย์พึงมีและตอบโต้ต่อสภาพแวดล้อม

วอห์ลิล (Wohlwill: 1970, อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนารักษ์: 2548) มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมนุษย์มี 3 ลักษณะ ได้แก่

1.การมีปฏิกิริยาเฉพาะต่อสภาพแวดล้อมเฉพาะเท่าที่ตนได้มีประสบการณ์ หรือได้มีส่วนร่วมอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น บุคคลที่เคยเป็นอยู่อย่างอิสระเมื่อต้องถูกจำกัดบริเวณก็จะมีปฏิกิริยาได้ตอบทางจิตวิทยาแตกต่างไปจากเดิม หรือบุคคลที่เคยอยู่ตามลำพังเมื่อต้องเข้ามาอยู่กับคนจำนวนมาก ต้องใช้สิ่งของร่วมกัน ก็ย่อมมีปัญหาในการปรับตัว

2.การมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของการที่บุคคลจะต้องสร้างสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคม ความจำเป็นบางประการในสิ่งแวดล้อมตามสภาพชุมชนจะเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนนั้น ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่ามีความแตกต่างกันในคุณภาพของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในแต่ละชุมชน เช่น เด็กและเยาวชนที่ถูกจำกัดบริเวณมีการขาดอิสระภาพก็จะมี การตอบสนองต่อความเครียดในลักษณะที่แตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่ไม่ถูกจำกัดบริเวณ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของการสร้างสัมพันธ์ภาพกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

3. การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

3.1การตอบสนองในเชิงอารมณ์หรือความรู้สึกเชิงทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ที่บุคคลได้มีส่วนร่วมอยู่

3.2การตอบสนองในเชิงการเข้าหา หรือการถอยหนีออกจากสิ่งแวดล้อม เช่น การที่มีประชากรต้องอพยพจากที่หนึ่งไปพำนักอยู่อีกที่หนึ่ง เพราะสิ่งแวดล้อมเดิมเป็นภัยคุกคาม เช่น จากโจรผู้ร้าย จากสงคราม จากภัยพิบัติตามธรรมชาติ และภัยทางการเมือง

3.3 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ เช่น ชุมชนเมือง ชุมชน

ชนบท ชุมชนแออัด อาคารชุด

กล่าวโดยสรุป สิ่งแวดล้อมทั้งในส่วนที่เป็นกายภาพ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งของประสบการณ์ มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนและเป็นสาเหตุให้พฤติกรรมต่างๆเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งเปรียบเสมือนบ้าน และสถานศึกษา จึงควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ พัก ด้านสาธารณูปโภคบริโภค กิจกรรมต่างๆ รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้และการปรับตัวของเด็กและเยาวชน หากการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีความคิดความรู้สึกในทางลบ เช่น การที่มีคนอยู่อย่างหนาแน่นเกินไป การถูกบีบคั้นทางจิตใจ การขาดความเป็นอิสระ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้ก่อให้เกิดความเครียดและทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกถึงการถอยหนีออกจากสภาพแวดล้อมเหล่านั้น เพื่อให้ตนเองรู้สึกผ่อนคลาย

ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมจะนำไปสู่การเสริมแรงทางบวก คือ ความพึงพอใจ และการเสริมแรงทางลบ คือ ความไม่พึงพอใจ ให้กับเด็กและเยาวชน และเป็นสิ่งที่บังคับควบคุมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนด้วย คือ พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนถูกกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติตามสภาพแวดล้อมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เช่น เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งเมื่ออยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมและจะแสดงพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งที่แตกต่างกันออกไปเมื่อกลับออกสู่สังคมเดิม ลักษณะการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไรจึงย่อมขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านเวลา คือ เมื่อไรจะแสดงออกเช่นนั้น สถานที่ที่เป็นที่ไหน บุคคลกับใคร และเมื่อได้แสดงพฤติกรรมไปแล้วจะต้องได้รับการเสริมแรงกลับมา การเสริมแรงนี้จะควบคุมให้สนองต่อไปอีกวนเวียนเป็นวัฏจักรในกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมจะต้องถูกลงโทษ จนในที่สุดพฤติกรรมการตอบสนองต่อการกระทำผิดกฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมจะถูกต้องขึ้น สิ่งแวดล้อมใดที่ให้การเสริมแรงทางลบมากๆ หรืออยู่ในรูปของการลงโทษก็จะพัฒนาการตอบสนองที่ผิดปกติดอกมา เช่น สิ่งแวดล้อมที่แออัด สิ่งแวดล้อมที่สกปรก สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ทำให้สุขภาพจิตใจและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงในด้านลบ

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ภายในศูนย์ฝึกและอบรมกับ

พฤติกรรมและการเผชิญความเครียด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมและการเผชิญความเครียด พบว่า

ธนวรรณ อุดมมีชัย (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดและพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดของผู้ต้องขัง : กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ที่มีสัญชาติไทยและต้องโทษเป็นครั้งแรก จำนวน 370 คน ผลการศึกษพบว่า ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในเรือนจำมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศักดิ์เดช สิงคบุตร (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและการจัดการกับความเครียดของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่1-ปีที่4 ปีการศึกษา2545 จำนวน 345 คน ผลการศึกษพบว่า สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความเครียดของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูษิต ดวงจันทร์ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา ในปีพ.ศ.2547 จำนวน 350 คนและสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนจำนวน 6 คน ผลการศึกษพบว่า สภาพแวดล้อม และกฎระเบียบ มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สุพรรณิ ประเสริฐทองกร (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการหลบหนีของเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 150 คน ผลการศึกษพบว่า สถานที่พัก สภาพอาหาร และระเบียบข้อบังคับไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการหลบหนีของเด็กและเยาวชน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้ง 2 รูปแบบ คือ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเกิดจากการได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยตรงจะเป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึก เมื่อเด็กและเยาวชนต้องตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากสภาพแวดล้อมที่ตนเคยชินจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนเสื่อมถอยลง ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการ จัดสิ่งแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรม ให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ทั้ง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ควรจัดให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และปรับตัวต่อการดำเนินชีวิตที่ดีต่อไป

5. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด แก้ไข พื้นฟู ของศูนย์ฝึกและอบรม

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเดิม คือ สถานฝึกและอบรมในสังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปัจจุบันหลังจากการปฏิรูประบบราชการ และปรับปรุง โครงสร้างกระทรวงยุติธรรมได้มีการจัดตั้งกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงได้ยกฐานะสถานฝึกและอบรมขึ้นเป็นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

5.1 ความหมายของศูนย์ฝึกและอบรม

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมและประเภทของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงความหมายที่สำคัญๆ ดังนี้

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2546) อ้างแนวคิดของ สุนจิต เจนนพกาญจน์ ว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง สถานที่ที่ดำเนินการฝึกและอบรมชนิดธรรมดา โดยปกติจะรับเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาแล้วว่าการที่เด็กและเยาวชนได้รับอบรมจากภายนอกแล้วยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขความประพฤติให้กับตนเป็นพลเมืองที่ดีได้ อย่างไรก็ตามยังไม่มีบุคลิกลักษณะที่ส่อไปในทางร้ายมากนักและอีกนัยหนึ่งยังหมายถึง สถาบันที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งจะรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวพิพากษา

ให้ส่งตัวไปรับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นมาตรการในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญา ส่วนความหมายการฝึกและอบรมนั้น หมายถึง มาตรการในการบำบัด แก้ไข เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยนำมาใช้ในกรณีที่เห็นว่าสมควรต้องตัดอิสระภาพเด็กและเยาวชน และแยกตัวเด็กและเยาวชนออกไปจากสังคมเป็นการชั่วคราวเพื่อความปลอดภัยของสังคม และเพื่อ บำบัด แก้ไข โดยมีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทำหน้าที่ในการให้การศึกษาและพัฒนาเด็ก และเยาวชน ผู้ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเยียวยา โดยผ่านกระบวนการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและ ค่านิยมตลอดจนการเพิ่มพูนทักษะ การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติตนให้อยู่ใน ระเบียบวินัย ตลอดจนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขนิสัย และความประพฤติให้ดีขึ้น

5.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกและอบรม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน(2546: เอกสารอำนวยการ) มีนโยบายให้ศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนมีหน้าที่รับผิดชอบฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษา หรือ คำสั่งให้รับตัวไว้ฝึกอบรมภายใต้การควบคุม อภิบาลดูแล ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดด้วยการจัดการศึกษาและยกระดับพัฒนาวิชาสามัญ วิชาชีพ เสริมสร้างจริยธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น รักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย บำบัด แก้ไข และ ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กและเยาวชนกระทำความผิดและที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้การสงเคราะห์และ ติดตาม ตลอดจนดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชน และประสานความร่วมมือหรือสนับสนุนการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน โดยใช้กระบวนการ ศึกษาวิเคราะห์ จำแนก และวางแผนการบำบัดให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็น และความสามารถ ของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลเพื่อเตรียมการกลับคืนสู่สังคม

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แบ่งงานภายใน ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

การบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานสารบรรณ งานธุรการ รับตัวและจัดทำสมุด ประวัติและทะเบียนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตรวจสอบและอาชญาและรายงานขอเด็กและเยาวชน งานการเงิน การบัญชี จัดซื้อจัดจ้าง จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี งานพัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ งานการประชุม งานประชาสัมพันธ์ งานอำนวยความสะดวกแก่ผู้มา ติดต่อราชการและเยี่ยมชมกิจการบริหารงานบุคคลเบื้องต้น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูล ต่างๆ ประสานงานทั่วไป และจัดเก็บรักษาส่งคืนเอกสารหรือทรัพย์สินและเงินฝากของเด็กและ เยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว ดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการต่างๆที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 ร่วมจัดทำโครงการและแผนงาน ประสานแผนงานตามโครงการข้อตกลงความร่วมมือในงานการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ

2.2 ประสานชุมชน ขยายและแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือด้านทรัพยากร และความรู้ทางวิชาการในการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำด้านเด็กและเยาวชน ครอบครัว รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนทั่วไป หน่วยงานความร่วมมือและองค์กรอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพ ด้านกิจกรรมชุมชน และประสานเครือข่ายเพื่อการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่มีปัญหารุนแรง และที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนประเมิน ติดตามและรายงานผล

2.4 ประสานความร่วมมือกับชุมชน เพื่อสร้างความพร้อมในการรองรับเด็ก และเยาวชนกลับสู่สังคม

2.5 ร่วมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับชุมชน เพื่อส่งเสริมป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนมิให้กระทำผิด

2.6 ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 อบรมและให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

3.2 ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อประกอบการจำแนก และติดตามประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดทำรายงานผล

3.3 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการกำหนดแผนการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู เป็นรายบุคคลและดำเนินการตามแผน

3.4 ควบคุมดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน

3.5 ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย

3.6 ปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งการรักษา ห่วง เคารพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบบประชาธิปไตย

3.7 จัดการศึกษาด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพ และจัดทำแผนการสอน พัฒนาการเรียนการสอนและนวัตกรรมการศึกษารวมทั้งการวัดและประเมินผล

3.8 จัดทำโครงการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ

3.9 จัดทำแผนการรักษาความปลอดภัย และเฝ้าระวัง ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรม เด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาซักซ้อมแผนการรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

3.10 ติดตามประสานงานเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง

3.11 ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

4.1 ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการจำแนก การกำหนดแผนการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู ติดตามประเมินและสรุปรายงานผล เพื่อปรับแผนให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน

4.2 บำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ตลอดจนครอบครัว เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม และพัฒนาทักษะชีวิต

4.3 ให้การรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ การดูแลอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานควบคุม

4.4 ดำเนินเกี่ยวกับสวัสดิการ และให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชน

4.5 ดำเนินการเกี่ยวกับ การขอลปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่ ขอลปล่อยก่อนกำหนด ขอลปล่อยขั้นต่ำ ขอลปล่อยปกติ กรณีพิเศษ ลดและขยายระยะเวลาฝึกและอบรม การขออนุญาตออกนอกสถานควบคุม การลาเยี่ยมบ้าน ขอย้ายสถานควบคุมและอื่นๆ

4.6 ดำเนินการเตรียมความพร้อม ก่อนกลับสู่สังคม

4.7 ประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในการดำเนินการตามแผนบำบัด และการป้องกัน การกระทำความผิดซ้ำ

4.8 ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5.3 จุดมุ่งหมายของการฝึกและอบรม

เพื่อมุ่งให้เด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติที่บกพร่องเสียหาย และให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนหรือฝึกวิชาชีพอันเหมาะสมตามอัตรา ภายใต้งการเลี้ยงดูอย่างปกติ โดยการควบคุมตัวไว้ตามระยะเวลาอันเหมาะสม วิธีการดำเนินงานจะใช้ระบบบ้านหรือโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้สำนึกผิดและพัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น จนเป็นที่ประจักษ์ว่าเด็กและเยาวชนจะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีจึงจะได้รับการปล่อยตัวไป

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2547:60) อ้างแนวคิดของ สุธจิต เจนนพกาญจน์ กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.เพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดประเภทต่างๆที่ถูกตัดอิสระภาพและถูกแยกออกจากสังคมและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2.เพื่อช่วยในการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟู ป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นรายบุคคล ตามความแตกต่างของเด็กและเยาวชนแต่ละคน แต่ละกลุ่มและเพื่อการสะดวกในการแก้ไข โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัย และการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ

3.เพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดร้ายแรงและผู้ที่เป็นภัยคุกคามสังคมได้กระทำความผิดอีก

4.เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้สำนึกและตระหนักถึงความผิดที่กระทำมา และปรับเปลี่ยนนิสัย ความประพฤติ ตลอดจนทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้น

5.เพื่อสนับสนุนส่งเสริมความสามารถของเด็กและเยาวชนและเพื่อให้รู้จักวางใจผู้อื่นโดยการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ตัวเองเสียใหม่

6.เพื่อให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนได้รับทักษะทางด้านอาชีพและทักษะทางด้านสังคม

7.เพื่ออำนวยความสะดวกในการยึดติดคดีของศาลและเป็นการบูรณาการกับครอบครัวและชุมชน

จากจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไปและเพื่อให้สอดคล้องกับประเภท สาเหตุ และความรุนแรงของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งตามหลักอาชญาวิทยาจะมีการกำหนดประเภทของสถานฝึกและอบรมโดยยึดหลักดังต่อไปนี้

1.ยึดหลักการนำเด็กและเยาวชนมาควบคุมตัวไว้ มี 3 แบบได้แก่

1.1 แบบมุ่งทำโทษ คือ การควบคุมและทำโทษในการที่ได้ละเมิดกฎหมาย เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้สึกตัวและสำนึกต่อการกระทำความผิดและรู้สึกว่าการถูกตัดอิสระภาพเป็นการลงโทษจะไม่พ่วงสิ่งในเรื่องการแก้ไขลักษณะเฉพาะตัวของเด็กและเยาวชนแต่ละคน

1.2 แบบมุ่งควบคุมไว้เพื่อความปลอดภัยของสังคม คือ การเอาเด็กมาควบคุมไว้ให้มีความเป็นอยู่ดีพอควร แต่ไม่มีการแก้ไขบุคลิกภาพเป็นรายบุคคล คำนึงถึงเฉพาะเพื่อกีดกันเด็กออกจากสังคมภายนอก เพื่อมิให้มีโอกาสกระทำความผิดต่อสังคม

1.3 แบบมุ่งแก้ไข คือ การเอาตัวเด็กเข้ามาควบคุมไว้เพื่อได้รับการแก้ไขเยียวยาให้มีความประพฤติและบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งเป็นแบบที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

2.ยึดถือหลักอายุ โดยแบ่งตามอายุ เช่นอายุต่ำกว่า13 ปี 14-15 ปี 16-18 ปี โดยแบ่งเป็นสถานฝึกอบรมรุ่นเล็ก รุ่นกลาง รุ่นใหญ่

3.ยึดถือหลักความมั่นคงของสถานที่ควบคุม แบ่งเป็นสถานฝึกและอบรมที่มั่นคงแข็งแรงสูงสุด สถานฝึกและอบรมที่มั่นคงแข็งแรงปานกลาง สถานฝึกและอบรมที่มั่นคงน้อย หรือเรียกอีกแบบหนึ่งว่า สถานฝึกและอบรมแบบเปิด สถานฝึกและอบรมแบบกึ่งเปิด และสถานฝึกและอบรมแบบปิด

4.ยึดถือตามสภาพปัญหาของเด็ก แบ่งเป็นสถานฝึกและอบรมที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด เล็กๆ น้อยๆ หรือมีปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนแต่สามารถบำบัดแก้ไขได้ หรือมีพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคม หรือกระทำความผิดในคดีที่ร้ายแรง หรือมีพฤติกรรมที่รุนแรงและอาจเป็นอันตรายกับเด็กและเยาวชนอื่น หรือมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมอีกในอนาคต

5.4 การจำแนกเด็กและเยาวชนเพื่อการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู เตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2547:60) กล่าวว่า การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการที่ต้องใช้เทคนิคและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนความชำนาญในการศึกษา วิเคราะห์ จากบุคลากรหลายวิชาชีพ ได้แก่ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักวิชาการ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเภทของผู้ที่กระทำความผิดออกเป็นกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในตัวผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล และกำหนดแนวทางในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างสอดคล้องกับสาเหตุของการกระทำความผิดเป็นรายบุคคล และกำหนดแนวทางในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงพื้นฐานเด็กและเยาวชนทางด้านร่างกาย จิตใจ อาชีพ การศึกษา สังคม ศาสนา ฯลฯ เพื่อนำมาวางแผนดำเนินการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างสอดคล้องกับสาเหตุการกระทำความผิด ความต้องการ และความเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชน นับตั้งแต่วันที่ถูกละเมิดคุ้มครองตัวจนกระทั่งได้รับการปลดปล่อย

ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดเด็กและเยาวชนออกเป็นกลุ่มๆ โดยพิจารณาตามระยะเวลาการฝึกและอบรม เพื่อกำหนดวิธีบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน และจัดทำแผนบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเป็นรายบุคคล ซึ่งกิจกรรมการฝึกและอบรมที่จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 2547:63) ได้จำแนกระยะเวลาการฝึกและอบรม ออกเป็น 3 ระยะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกและอบรมระยะสั้น ใช้เวลาในการฝึกและอบรม (1-6 เดือน)

(1 สัปดาห์ = 30 ชั่วโมง 6 เดือน = 720 ชั่วโมง) มีกิจกรรมการฝึกและอบรม ดังนี้

1.1 กิจกรรม 1 เดือนแรก (120 ชั่วโมง) จัดกิจกรรมดังนี้

1.1.1 ปฐมนิเทศ

1.1.2 จำแนกประเภท (ซ้ำ) เฉพาะบางราย

1.1.3 กิจกรรมปรับตน และบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

1.1.4 กิจกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน และ NGO

1.1.5 กิจกรรมการแนะแนวการดำเนินชีวิต

1.2 กิจกรรมหลัง 1 เดือนแรก (4 เดือน = 480 ชั่วโมง) เรียนอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างวิชาสามัญ และวิชาชีพได้จากผลการจำแนก (1 สัปดาห์ = 30 ชั่วโมง) โดยมีกิจกรรมการฝึกและอบรมดังนี้

1.2.1 หลักสูตรวิชาสามัญ (มีบางรายอาจได้รับการประกันออกไปเรียน เข้า-เย็นกลับ) และเข้าเรียนในศูนย์จะมีหลักสูตรระยะสั้นๆ และเมื่อได้รับการปล่อยตัวสามารถโอนไปเรียนต่อภายนอกได้โดย 1 สัปดาห์จะเรียนวิชาสามัญ 20 ชั่วโมง

1.2.2 หลักสูตรวิชาชีพ ประกอบด้วยหลักสูตรระยะสั้น 100 ชั่วโมง เช่น เดินสายไฟ ซ่อมรองเท้า เครื่องสาย เกษตรกรรม โภชนาการ เย็บปักถักร้อย (ศิลปประดิษฐ์)

1.2.3 กิจกรรมอื่นอีก 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1.2.3.1 กิจกรรมบำบัดแก้ไข ฟื้นฟู 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ ประกอบด้วยกิจกรรมบำบัดเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม และโดยครอบครัว โดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา

1.2.3.2 กิจกรรมพิเศษอื่นๆ (6 ชั่วโมง/สัปดาห์) ประกอบด้วย

- พลศึกษา ☐
 - นันทนาการ ☐ (2 ชั่วโมง)

- จริยธรรม

-ระเบียบวินัย ☐
 -พบครูที่ปรึกษา ☐ (1 ชั่วโมง)

-กิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน เรียนกิจกรรมบริการชุมชน วัฒนธรรม ศิลป ดนตรี ลูกเสือ ยุวกาชาด ห้องสมุด พยาบาล (2 ชั่วโมง)

1.3 กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว (1 เดือน ก่อนปล่อยตัว) (120 ชั่วโมง 1 สัปดาห์ = 30 ชั่วโมง)

1.3.1 การเตรียมเด็กและเยาวชน ครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม

1.3.2 การเตรียมประสานข้อมูลเด็กกับองค์กรเครือข่ายภาครัฐ และ NGO ในการให้ความช่วยเหลือ

1.3.3 การฟังกลุ่มนิเทศ

1.3.4 การจัดกิจกรรมปรับตัวในการคืนสู่สังคมให้กับเด็กและเยาวชน เช่น การออกไปฝึกงาน ทำงาน เชื้อมบ้าน ทักษะศึกษา โรงเรียน สถานฝึกวิชาชีพ โรงงาน ห้างร้าน บริษัท สถานที่สำคัญอื่นๆ

1.3.5 การเตรียมด้านการดำเนินชีวิตในครอบครัว ชุมชน การยอมรับของ ครอบครัว ชุมชน การศึกษา การประกอบอาชีพ การศึกษาอาชีพ

1.3.6 การปัจฉิมนิเทศ

1.3.7 การส่งต่อขอรับการช่วยเหลือ

1.3.8 การสงเคราะห์ก่อนปล่อย และภายหลังการปล่อย

1.3.9 การเตรียมการติดตามและประเมินผล

2. การฝึกและอบรมระยะกลาง ใช้เวลาในการฝึกและอบรม (6-8 เดือน) หรือ (720 ถึง 1,440 ชั่วโมง) มีกิจกรรมการฝึกและอบรม ดังนี้

2.1 กิจกรรม 1 เดือนแรก จัดกิจกรรมดังนี้

2.1.1 ปฐมนิเทศ

2.1.2 จำแนกประเภท (ซ้ำ) เฉพาะบางราย

2.1.3 กิจกรรมปรับตัว และบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

2.1.4 กิจกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน และ NGO

2.1.5 กิจกรรมการแนะแนวการดำเนินชีวิต

2.1.6 กิจกรรมการระเบียบวินัย

2.2 กิจกรรมหลัง 1 เดือนแรก จัดกิจกรรมดังนี้

2.2.1 หลักสูตรวิชาสามัญ ประกอบด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย 1 สัปดาห์ เรียน 20 ชั่วโมง ได้แก่

2.2.1.1 หลักสูตรพื้นฐาน

2.2.1.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.1.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2.1.4 หลักสูตรอุดมศึกษา (เรียนด้วยตนเอง)

2.2.2 หลักสูตรวิชาชีพ ประกอบด้วยหลักสูตร 360, 720 และ 1, 200 ชั่วโมง ใน 10 หลักสูตรวิชาชีพ 1 สัปดาห์ เรียน 20 ชั่วโมง

2.2.3 กิจกรรมอื่นอีก 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย

2.2.3.1 กิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู 4 ชั่วโมง ประกอบด้วย กิจกรรมบำบัด แก่ใจและฟื้นฟูที่เข้มงวด ในลักษณะรายบุคคล กลุ่ม ชุมชน ครอบครัว คนตรีบำบัด ศิลบำบัด ฯลฯ โดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ฯลฯ

2.2.3.2 กิจกรรมวิชาชีพอื่น 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- พลศึกษา
 - นันทนาการ
 - จริยธรรม
 - ระเบียบวินัย
 - พบครูที่ปรึกษา
 - กิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น ฝึกทหาร ฝึกลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมชมรม ศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรม (2 ชั่วโมง)
- (1 ชั่วโมง)
- (2 ชั่วโมง)
- (1 ชั่วโมง)

2.3 กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว (3 เดือน ก่อนปล่อยตัว) (360

ชั่วโมง)

2.3.1 การเตรียมเด็กและเยาวชน ครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม เป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่ม

2.3.2 การเตรียมประสานข้อมูลเด็กกับองค์กรเครือข่าย ภาครัฐ และ NGO ในการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว

2.3.3 การจัดกิจกรรมปรับตัวในการคืนสู่สังคมให้กับเด็กและเยาวชน เช่น การออกไปฝึกงาน ทำงาน เชื้อมบ้าน ทัศนศึกษา โรงเรียน สถานฝึกวิชาชีพ โรงงาน ห้างร้าน บริษัท สถานที่สำคัญอื่นๆ

2.3.4 การเตรียมด้านการดำเนินชีวิตในครอบครัว ชุมชน การยอมรับของ ครอบครัว ชุมชน การศึกษา การประกอบอาชีพ การศึกษาอาชีพ

2.3.5 การปัจฉินิเทศ

2.3.6 การส่งต่อขอรับการช่วยเหลือ

2.3.7 การสงเคราะห์ก่อนปล่อย และภายหลังการปล่อย

2.3.8 การเตรียมการติดตามและประเมินผล

3. การฝึกและอบรมระยะยาว ใช้เวลาในการฝึกและอบรม (18 เดือนขึ้นไป) มีกิจกรรมการฝึกและอบรม ดังนี้

3.1 กิจกรรม 1 เดือนแรก จัดกิจกรรมดังนี้

3.1.1 ปฐมนิเทศ

3.1.2 จำแนกประเภท (ซ้ำ) เฉพาะบางราย

3.1.3 กิจกรรมปรับตน และบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

3.1.4 กิจกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน และ NGO

3.1.5 กิจกรรมการแนะแนวการดำเนินชีวิต

3.1.6 กิจกรรมการระเบียบวินัย

3.2 กิจกรรมหลัง 1 เดือนแรก จัดกิจกรรมดังนี้

3.2.1 หลักสูตรวิชาสามัญ ประกอบด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย 1 สัปดาห์ เรียน 30 ชั่วโมง เรียน 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ได้แก่

3.2.1.1 หลักสูตรพื้นฐาน (ภาคบังคับ)

3.2.1.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2.1.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2.1.4 หลักสูตรอุดมศึกษา (เรียนด้วยตนเอง)

3.2.2 หลักสูตรวิชาชีพ ประกอบด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย 1 สัปดาห์ 30 ชั่วโมง เรียน 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ ต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับระยะเวลาฝึกและอบรมของเด็กและเยาวชน ที่มีระยะเวลาระหว่าง 2,100-2,880 ชั่วโมง

3.2.3 กิจกรรมอื่นๆ อีก 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ ประกอบด้วย

3.2.3.1 กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู 8 ชั่วโมง/สัปดาห์ ประกอบด้วยกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูที่เข้มงวด ในลักษณะรายบุคคล กลุ่ม ชุมชน ครอบครัว โดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และนักบำบัดอื่นๆ ทั้งในและนอกองค์กร

3.2.3.2 กิจกรรมวิชาชีพอื่น 7 ชั่วโมง /สัปดาห์ ประกอบด้วย

- พลศึกษา ☐ (1 ชั่วโมง)
- นันทนาการ ☐ (1 ชั่วโมง)
- จริยธรรม (2 ชั่วโมง)
- ระเบียบวินัย (2 ชั่วโมง)
- พบครูที่ปรึกษา (1 ชั่วโมง)

-กิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น ฝึกทหาร ฝึกลูกเสือ
ยุวกาชาด กิจกรรมชมรม ศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรม (1 ชั่วโมง/สัปดาห์)

3.3 กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว (3 เดือน ก่อนปล่อยตัว 360 ชั่วโมง)

3.3.1 การเตรียมเด็กและเยาวชน ครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.3.2 การเตรียมประสานข้อมูลเด็กกับองค์กรเครือข่ายภาครัฐ และ NGO ในการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว

3.3.3การจัดกิจกรรมปรับตัวในการคืนสู่สังคมให้กับเด็กและ เยาวชน เช่น การออกไปฝึกงาน ทำงาน เยี่ยมบ้าน ทัศนศึกษา โรงเรียน สถานฝึกวิชาชีพ โรงงาน ห้างร้าน บริษัท สถานที่สำคัญอื่นๆ

3.3.4 การเตรียมด้านการดำเนินชีวิตในครอบครัว ชุมชน การยอมรับของครอบครัว ชุมชน การศึกษา การประกอบอาชีพ การศึกษาอาชีพ

3.3.5 การปัจฉินิเทศ

3.3.6 การส่งต่อขอรับการช่วยเหลือ

3.3.7 การสงเคราะห์ก่อนปล่อย และภายหลังการปล่อย

3.3.8 การเตรียมการติดตามและประเมินผล

5.5 หน้าที่ในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

เมื่อศาลสั่งให้ใช้วิธีการฝึกอบรม คือ การรับตัวเด็กและเยาวชนไว้ฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นงานหลักของศาลเยาวชนและครอบครัวในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของเด็กและเยาวชนเพื่อสวัสดิภาพและอนาคต การจัดฝึกและอบรมทั้งในส่วนกลางกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคและจังหวัดมีความคล้ายคลึงกัน

นฤมล ธนะโสภณ (2545:13) กล่าวถึงหน้าที่ในการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. การสอนวิชาสามัญ จัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่

2. การสอนวิชาชีพ จัดให้เด็กและเยาวชนฝึกฝนวิชาชีพตามความถนัดและความสนใจ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกอบรมด้วย วิชาชีพที่จัดสอนอยู่ในปัจจุบันมุ่งหมายจะให้ประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน เมื่อพ้นการฝึกอบรมมีความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป

ได้แก่ ช่างไม้ ช่างยนต์ ช่างศิลป์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า และเกษตรกรรม เป็นต้น

3. การพัฒนานิสัย จัดให้มีการอบรมด้านจริยธรรมเพื่อฟื้นฟูจิตใจให้กลับตนเป็นพลเมืองดี โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีความรู้โดยเฉพาะ เช่น นักจิตวิทยา อนุศาสนาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เป็นต้น

4. งานพัฒนาสุขภาพอนามัย จัดให้มีการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และการบริหารตลอดจนด้านการกินอยู่หลับนอนให้ถูกสุขลักษณะ การจัดที่อยู่มีลักษณะเป็นโรงเรียนกินนอนประจำ

กล่าวโดยสรุป ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน มีการจัดการฝึกอบรม และฟื้นฟูให้ครบในหลักการศึกษา 4 ประการ คือ พุทธศึกษา หัตถศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกลำบากตัว พัฒนาและแก้ไขพฤติกรรม กลับตัวเป็นพลเมืองดี และพร้อมที่จะออกไปสู่สังคมเมื่อได้รับการปล่อยตัว

5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรมพฤติกรรมและการเผชิญความเครียด

การบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรม มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ และเสริมสร้างระเบียบวินัย รวมทั้งด้านจริยธรรมและศีลธรรมอันดีงาม เพื่อกล่อมเกลাজิตใจกลับตัวเป็นพลเมืองดี และเสริมสร้างสมรรถภาพต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนพร้อมที่กลับสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน กับพฤติกรรมและการเผชิญความเครียด เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดโดยตรง ซึ่งกิจกรรมการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรมประกอบด้วย การเรียนวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ ด้านจริยธรรม ด้านสุขภาพอนามัย ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ ด้านจริยธรรม ด้านสุขภาพอนามัยกับตัวแปรด้านอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

นัยนา เหลืองประวดี (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้วิธีการจัดการกับความเครียดโดยการฝึกสมาธิ การคิดแบบอริยสัจ และการฝึกเกร็งและคลายกล้ามเนื้อ เพื่อการจัดการกับความเครียดของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกวิธีการจัดการกับความเครียด แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบวัดการจัดการความเครียด กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม

20 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่ได้รับการฝึกวิธีการจัดการกับความเครียดในกลุ่มทดลองมีการจัดการกับความเครียดสูงกว่า นิสิตที่ไม่ได้รับการฝึกวิธีการจัดการกับความเครียดในกลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จิตติวัสส์ สุขป้อม (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติกับการฝึกการผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีต่อความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนมัธยมสันพิทยา กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนจำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความเครียดในการเรียนลดลงหลังจากได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จิตดา คีนดี (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับตัวของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลักการใช้อภิปรายกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัว กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการปรับตัวหลังการร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรม

สุรชาติพย์ บุรพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการนั่งสมาธิ กับเทคนิคการคลายเครียด ต่อพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจ และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน90 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกนั่งสมาธิแบบอานาปานสติ และการฝึกนวดคลายเครียด มีความเครียดลดลงจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการกับความเครียด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจนำกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมมาศึกษา โดยคาดว่าจะสามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้ง 2 รูปแบบ คือ พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ใจปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ใจอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อนำผลการวิจัยมาส่งเสริมและปรับปรุงโครงสร้างกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และพร้อมที่จะกลับออกสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

6. บริบทของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี เดิมคือ สถานฝึกและอบรมในสังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ปัจจุบันเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จัดตั้งขึ้นโดยประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 โดยมีเขตอำนาจการปกครองใน 8 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม

6.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี (2549:1) มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลให้การอภิบาลในเรื่องการกินอยู่หลับนอน การบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ศาลส่งตัวมาฝึกอบรม ด้วยการจัดการศึกษาสายสามัญและฝึกอบรมวิชาชีพ กิจกรรมบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู การเสริมสร้างระเบียบวินัย จริยธรรม และศีลธรรม เป็นต้น แบ่งหน่วยงาน ภายในออกเป็น 1 ฝ่าย กับ 3 กลุ่มงาน คือ ฝ่ายบริหารทั่วไป กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน กลุ่มงานพฤตินิสัย และกลุ่มงานบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู

6.2 บุคลากรของศูนย์ฝึกและอบรม

ปัจจุบันศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี มีบุคลากรทั้งสิ้นจำนวน 75 คน จำแนกได้ดังนี้

- ข้าราชการพลเรือนสามัญ	20 คน
- ลูกจ้างประจำ	41 คน
- พนักงานราชการ	7 คน
- พนักงานอัตราจ้างจากงบดำเนินงาน	7 คน

6.3 การบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี มีระบบครูที่ปรึกษาแผนการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการฝึกและอบรม การจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพ การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ และแผนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยหรือก่อนพ้นการฝึกอบรม ซึ่งเป็นกระบวนการในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

ระบบครูที่ปรึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเด็กและเยาวชน ให้คำปรึกษาแนะนำ รับทราบ แก้ไขปัญหาและดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรมความประพฤติของเด็กและเยาวชน และครูที่ปรึกษาแต่ละคนจะรับผิดชอบดูแลเด็กและเยาวชนประมาณ 30 – 35 คน โดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพยาบาลเป็นครูที่ปรึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนระยะแรกรับตัวเด็กและเยาวชนไม่เกิน 1 เดือน และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ หรือผู้ทำหน้าที่เป็นครูสอนวิชาสามัญและฝึกวิชาชีพ และพนักงานพินิจเป็นครูที่ปรึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่รับการฝึกอบรมมาแล้วไม่เกิน 1 เดือน จนกระทั่งได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยเด็กและเยาวชนจะต้องพบครูที่ปรึกษาของตนทุกวันราชการระหว่างเวลา 08.40 – 09.10 น. เพื่อการจัดการให้เด็กและเยาวชนได้รับการบริการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลด้วยการเป็นผู้ดูแล ผู้ประสานงาน ผู้ติดตามประเมินผล เพื่อประสิทธิภาพในการแก้ไข การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและให้ทุกวันศุกร์เข้าเด็กและเยาวชนต้องเข้าประชุมร่วมกันเพื่อเข้ารับฟังการชี้แจงกฎระเบียบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี และจัดส่งเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกและอบรมใหม่ในรอบสัปดาห์ส่งมอบให้ครูที่ปรึกษาในจำนวนที่เท่ากัน

ในระยะแรกรับตัวเด็กและเยาวชนไม่เกิน 1 เดือนเด็กและเยาวชนทุกคนต้องเข้าสู่แผนเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการฝึกอบรม โดยมีกิจกรรมปฐมนิเทศดำเนินการทั้งรูปแบบของแต่ละสาขาวิชาชีพ และรูปแบบของสหวิชาชีพ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 6.3.1 กิจกรรมจริยธรรม และจริยศึกษา
- 6.3.2 กิจกรรมศิลปบำบัด
- 6.3.3 กิจกรรมเสริมทักษะ
- 6.3.4 กิจกรรมนันทนาการ
- 6.3.5 กิจกรรมพัฒนาอาคาร และสถานที่

การจำแนกเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนต้องได้รับการจำแนกประเภทเพื่อศึกษาวิเคราะห์เด็กและเยาวชน พร้อมจำแนกการบำบัดเป็นรายบุคคลและกำหนดประเภทเป็นกลุ่มๆ ในการเข้าฝึกและอบรมทั้งสายสามัญและฝึกวิชาชีพอีกทั้งยังช่วยในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเป็นรายบุคคล ในสัปดาห์แรกพบนักสังคมสงเคราะห์เพื่อสอบประวัติเพิ่มเติมสำหรับรายที่มีปัญหาจะได้นัดผู้ปกครองมาสอบถามเพิ่มเติม พร้อมทั้งปฐมนิเทศน์เด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลจากนั้นสัปดาห์ที่ 2 ส่งต่อนักจิตวิทยาเพื่อตรวจสอบภาวะทางจิต และในสัปดาห์ที่ 3 ส่งต่อพยาบาลเพื่อตรวจสอบภาวะทางร่างกาย

การแบ่งชั้นเลื่อนชั้นและประเมินผลเด็กและเยาวชน

เพื่อให้ทราบถึงผลการฝึกอบรมความประพฤติ ตลอดจนบริการต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนควรจะได้รับในระดับต่างๆ ตามชั้นซึ่งจะเป็นแรงจูงใจและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปในทางที่ดี โดยแบ่งเป็น 5 ระดับชั้น และการพิจารณาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มระยะสั้น (6 เดือน – 1 ปี) ทำการประเมินผลและเลื่อนชั้น 2 เดือน/ครั้ง กลุ่มระยะกลาง (1 ปี – 2 ปี) ทำการประเมินผลและเลื่อนชั้น 3 เดือน/ครั้ง กลุ่มระยะยาว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 (2 ปี – 3 ปี) ทำการประเมินผลและเลื่อนชั้น 4 เดือน/ครั้ง กลุ่มที่ 2 (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) ทำการประเมินผลและเลื่อนชั้น 4 เดือน/ครั้ง แต่การเลื่อนชั้นที่ 3 และชั้นที่ 2 จะต้องทำการประเมินชั้นละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง เพื่อให้ผลการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด โดยการประเมินผลและพิจารณาเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชนจากคณะกรรมการประเมินผล และพิจารณาเลื่อนชั้นเด็กและเยาวชนภายในวันที่ 28 ของทุกเดือน

การจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพของศูนย์ฝึกและอบรม

การจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

1. การจัดการศึกษาสายสามัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียน จัด 2 ระบบ คือ ระบบชั้นเรียน และระบบพบกลุ่ม

1.1 ระบบชั้นเรียนมี 3 ระดับ คือ

- ชั้นพื้นฐานระดับเตรียมประถม 1 ห้องเรียน จัดให้สำหรับเด็กและเยาวชนที่ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ใช้เวลาเรียน 2 ปี หรืออย่างน้อย 1 ปี หากสอบผ่านเกณฑ์ตามการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด สามารถเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาภาคบังคับได้ ระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) ใช้เวลาเรียน 2 ปีรับจากผู้ผ่านเกณฑ์ชั้นพื้นฐานเตรียมประถม

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ห้องเรียน ใช้เวลาเรียน 2 ปี โดยรับจากผู้จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา

- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 ห้องเรียน ใช้เวลาเรียน 2 ปี โดยรับจากผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2 ระบบพบกลุ่ม มี 2 ระดับ คือ

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดการเรียนการสอนแบบระบบพบกลุ่มนั้นจัดให้เฉพาะเด็กและเยาวชนที่ฝึกรอบรวิชาชีพ และมีความประสงค์ที่จะเรียนวิชาสามัญควบคู่ในคราวเดียวกัน โดยผู้เรียนจะต้องพบครูประจำกลุ่มในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ตามที่ครูประจำกลุ่มกำหนด ซึ่งการจัดการศึกษาสามัญจะเปิดรับสมัครปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคม และเดือนตุลาคม และสอบประจำภาคเดือนกุมภาพันธ์และเดือนกันยายน

2. การจัดการฝึกรอบรวิชาชีพ เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ตามความถนัดในแต่ละสาขาวิชาชีพของเด็กและเยาวชนแต่ละคนเท่านั้นที่มีการเรียนการสอนอยู่ในขณะนี้ โดยใช้หลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียนและสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสมแก่กรณี โดยจะทำการฝึกรอบรในหลักสูตรระยะสั้นและระยะกลาง มีระยะเวลาตั้งแต่ 30 ชั่วโมง ถึง 100 ชั่วโมง ได้แก่ วิชาชีพ ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง วิชาชีพช่างยนต์ วิชาชีพช่างเชื่อม วิชาชีพช่างไฟฟ้า วิชาชีพดนตรี วิชาชีพช่างศิลป์ วิชาชีพช่างตัดผม วิชาชีพเกษตรกรรม

สำหรับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมบำบัดครบตามจำนวนที่กำหนดในทุกกลุ่มแต่ยังไม่ได้รับการปล่อยตัว ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ต้องดำเนินการติดตามประเมินผลเป็นเวลา 1 ปี และระยะยาว โดยจัดกิจกรรมบำบัดทุกวันอังคาร ระหว่างเวลา 09.30 – 11.00 น.

6.4 อายุเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุม

อายุเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

6.5.1 อายุ 10 ปีขึ้นไป – 14 ปี

6.5.2 อายุ 14 ปีขึ้นไป – 18 ปี

6.5.3 อายุ 18 ปีขึ้นไป – ไม่เกิน 24 ปี

6.5 ระยะเวลาการฝึกรอบรของเด็กและเยาวชน

ระยะเวลาการฝึกรอบรของเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

6.6.1 ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน

6.6.2 ระยะเวลา 6 เดือนขึ้นไป – ไม่เกิน 1 ปี

6.6.3 ระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป – ไม่เกิน 3 ปี

6.6.4 ระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป – ไม่เกิน 5 ปี

6.6.5 ระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป

6.6 การบำบัด แก้ไข เด็กและเยาวชนที่ใกล้พ้นฝักอบรมหรือใกล้ปล่อยตัว

เด็กและเยาวชนที่ใกล้พ้นการฝักอบรมหรือใกล้ปล่อยตัวทุกคนต้องเข้าสู่แผนเตรียมตัวก่อนปล่อย ซึ่งมีกิจกรรม คือ

6.6.1 กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ กิจกรรมแนะแนวอาชีพ

6.6.2 กิจกรรมโครงการค่ายธรรมเพื่อเยาวชน กิจกรรมโครงการค่ายครอบครัว

6.6.3 กิจกรรมโครงการเพื่อคุณภาพชีวิตแก่เยาวชนที่มีครอบครัว

6.6.4 กิจกรรมปัจฉิมนิเทศน์ จัดเป็นรายการกลุ่มในรูปของสทวิชาชีพ

6.7 บุคคลและคณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู และพัฒนาเด็กและเยาวชน มีดังนี้

6.7.1 ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เพื่อมาทำการดูแลให้คำแนะนำเรื่องการกินอยู่หลับนอน สวัสดิการ การฝักอบรม และการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน

6.7.2 ผู้พิพากษาสมทบ และกรรมการสงเคราะห์ ได้เข้ามาเยี่ยมให้กำลังใจและอบรมเด็กและเยาวชนพร้อมให้คำแนะนำด้านการแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาเด็กและเยาวชน

6.7.3 ร่วมและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เช่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนีสังหวัดราชบุรี จัดหางานจังหวัดราชบุรี สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 4 ราชบุรี ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเมืองราชบุรี ฯลฯ

6.8 กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

ผังแผนภูมิที่ 4

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
6.00 - 7.00 น.	ลงจากหอนอนและนำเยาวชนออกกำลังกาย					พักผ่อนตามอัธยาศัย	
7.00 - 7.30 น.	เยาวชนอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย						
7.30 – 8.30 น.	รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนตามอัธยาศัย						
8.30 – 9.00 น.	เคารพธงชาติ รับการอบรมและพบครูที่ปรึกษา					ซักเครื่องนุ่งห่ม	
9.00 – 11.30 น.	เรียนวิชา สามัญ และฝึก วิชาชีพ	กิจกรรม บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู	เรียนวิชาสามัญและฝึก วิชาชีพ		ประชุม เด็กและ เยาวชน และครูที่ ปรึกษา	ซักเครื่องนุ่งห่มพักผ่อน ตามอัธยาศัย	
11.30 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน						
13.00 – 16.00 น.	เรียนวิชา สามัญ และฝึก วิชาชีพ	กิจกรรม ลูกเสือ	เรียนวิชาสามัญและฝึกวิชาชีพ			พักผ่อนตามอัธยาศัย กิจกรรมนันทนาการ กีฬา	
16.00 – 17.00 น.	อาบน้ำรับประทานอาหารเช้า						
17.00 – 18.00 น.	รับการอบรม สวดมนต์ นั่งสมาธิ						
18.00 – 18.30 น.	ตรวจนับยอด และคืนตัวขึ้นหอนอน					พักผ่อนตามอัธยาศัย	
18.30 – 22.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย ดูโทรทัศน์						
22.30 – 6.00 น.	นอน						

หมายเหตุ : 1. พังทรรมาจากพระสงฆ์ทุกวันธรรมสวนะ เวลา 13.30 น.

2. ตารางกิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

แผนภูมิที่ 4 แสดงกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม
เด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, หนังสือเวียนของกรมพินิจและคุ้มครอง
เด็กและเยาวชน. สำนักเลขานุการกลุ่มงานการเจ้าหน้าที่. เรื่องการประเมินแบบบรรยายลักษณะงาน
หน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 1 พฤษภาคม 2546. (เอกสารอัดสำเนา)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด พบว่า เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่น่าจะได้รับ ความเครียดที่มากกว่าปกติและมีการเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดได้ไม่หลากหลายเท่า คนปกติเนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านอิสรภาพ เครื่องอุปโภคบริโภค ด้านบริการ ด้านความสัมพันธ์ทางเพศ ด้านความปลอดภัย ความเครียดที่เด็กและเยาวชนได้รับจึงมักเป็น ความเครียดที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะถูกควบคุมแน่นอนในระยะเวลาหนึ่ง ในการเผชิญ ความเครียดในระยะเวลาสั้นๆ เด็กและเยาวชนอาจจะสามารถปรับตัวกลับสู่สภาพปกติได้อย่าง รวดเร็ว แต่ถ้าเผชิญความเครียดเป็นระยะเวลานาน การปรับตัวของเด็กและเยาวชนจำเป็นต้อง ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่แตกต่างจากชีวิตปกติ ภายนอกศูนย์ฝึกและอบรม และถ้าถูกควบคุมเป็นเวลานาน เมื่อพ้นโทษการปรับตัวเข้าสู่สังคมอาจ มีปัญหาได้

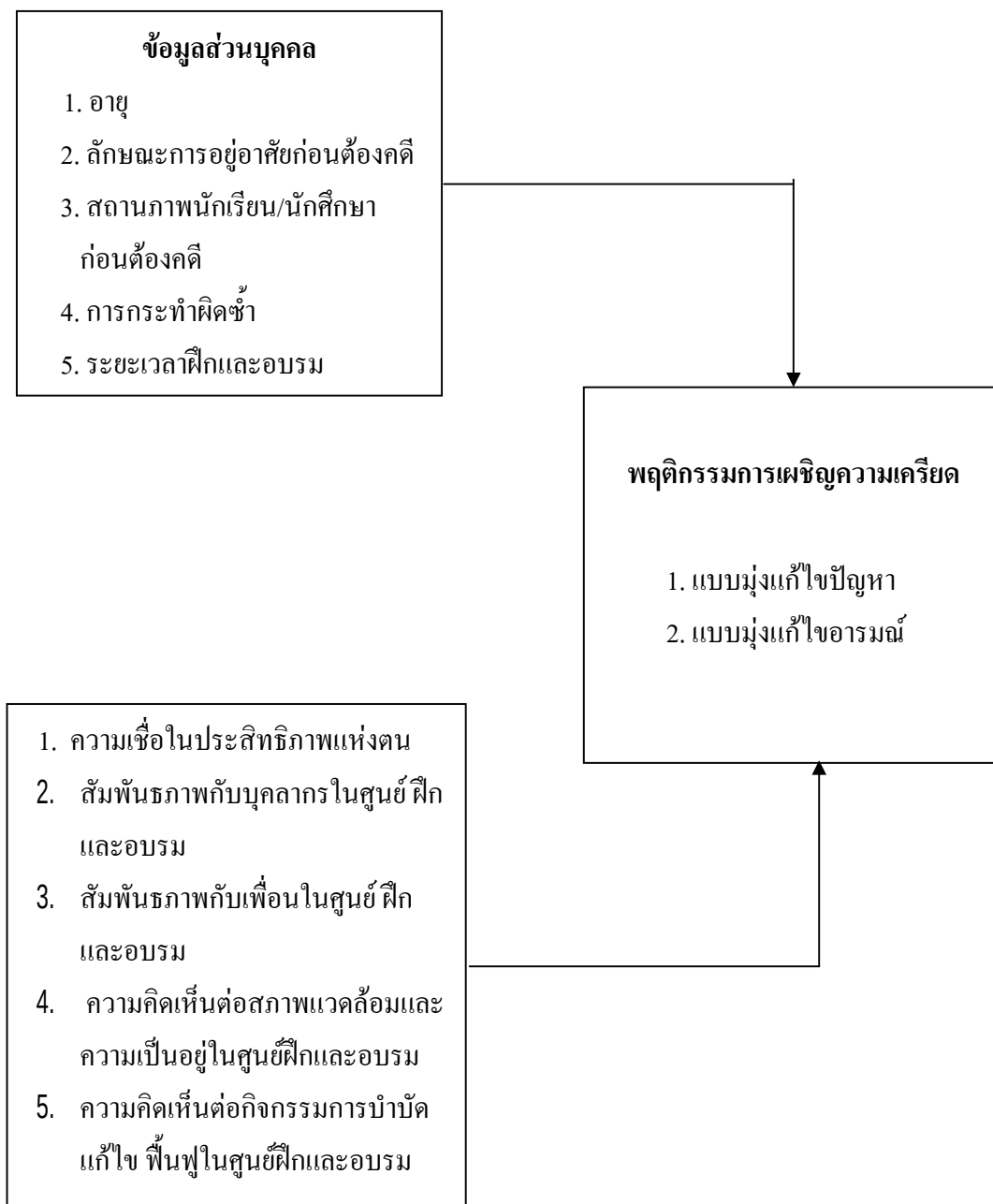
ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ศึกษาเพื่อหาว่า มีปัจจัยตัวใดที่ส่งผลมากต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และหาแนวทางในการจัดทำโครงการเพื่อลดความเครียดและ สนับสนุนพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสม และยับยั้งการเบี่ยงเบนพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีการพัฒนาจิตใจ ในการหาแนวทางการ ปรับตัวเพื่อลดความเครียดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเมื่อกลับเข้าสู่สังคมก็จะกลับด้วยความเป็นบุคคล ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นความสำคัญที่จะศึกษาพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยนำปัจจัยด้านอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ ระยะเวลาการฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่/เพื่อนใน ศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ และกิจกรรมบำบัด แก้อาและฟื้นฟูในศูนย์ฝึก และอบรมมาเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชน โดยกำหนดกรอบ แนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี”เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมและส่งตัวมายัง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีที่เป็นเพศชาย ศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ณ วันที่ 28 มีนาคม 2550 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 533 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมและส่งตัวมายังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นเพศชายที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ได้มาจากการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane 1973 : 508-581) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 229 คน

สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane 1973: 508-581) มีดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{533}{1 + 533(.05)^2}$$

$$n = 229 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 229 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2
จังหวัดราชบุรี

จังหวัด	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สมุทรสาคร	37	16
สมุทรสงคราม	56	24
นครปฐม	106	45
สุพรรณบุรี	46	20
ราชบุรี	119	51
กาญจนบุรี	83	36
เพชรบุรี	62	27
ประจวบคีรีขันธ์	24	10
รวม	533	229

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ประกอบด้วย

2.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

2.1.1.1 อายุ แบ่งเป็น

- ต่ำกว่า 15 ปี
- อายุ 15 – 18 ปี
- มากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี

2.1.1.2 ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี แบ่งเป็น

- อยู่ร่วมกับบิดามารดา
- อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา
- อยู่ร่วมกับผู้อื่น
- อยู่ตามลำพัง

2.1.1.3 สถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี แบ่งเป็น

- หหมดสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา
- มีสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษาอยู่

2.1.1.4 การกระทำผิดซ้ำ แบ่งเป็น

- เคยกระทำผิดซ้ำ
- ไม่เคยกระทำผิดซ้ำ

2.1.1.5 ระยะเวลาการฝึกและอบรม แบ่งเป็น

- ระยะเวลาต่ำกว่า 6 เดือน
- ระยะเวลา 6 เดือน - 18 เดือน
- ระยะเวลามากกว่า 18 เดือน

2.1.2 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

2.1.3 สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม

2.1.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม

2.1.5 ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม

2.1.6 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ พฤติกรรมการเผชิญความเครียด

2.2.1 พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

2.2.2 พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม จำนวน 5 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ (Check lists)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 การรับรู้ความสามารถของตนในการเผชิญความเครียดจำนวน 8 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับน้อยที่สุด
หรือไม่รับรู้เลย		

2.2 ความคาดหวังในผลลัพธ์ต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียด จำนวน 10 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบมีความคาดหวังต่อข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบมีความคาดหวังต่อข้อความนั้นในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความคาดหวังต่อข้อความนั้นในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความคาดหวังต่อข้อความนั้นในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบมีความคาดหวังต่อข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด
หรือไม่คาดหวังเลย		

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่แสดงถึงความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะได้คะแนนจาก 5 ถึง 1 สำหรับคำตอบเห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความตรงกันข้ามจะได้คะแนนกลับกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
- มาก หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
- ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
- น้อย หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่แสดงถึงสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะได้คะแนนจาก 5 ถึง 1 สำหรับคำตอบเห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความตรงกันข้ามจะได้คะแนนกลับกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะมีสัมพันธภาพกับบุคลากรน้อยกว่าผู้ที่ได้คะแนนมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ มีข้อคำถามเชิงนิเสธ จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 7 และ ข้อ 8 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
- มาก หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
- ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
- น้อย หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่แสดงถึงสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะได้คะแนนจาก 5 ถึง 1 สำหรับคำตอบเห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความตรงกันข้ามจะได้คะแนนกลับกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะมีสัมพันธภาพกับบุคลากรน้อยกว่าผู้ที่ได้คะแนนมาก

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ มีข้อคำถามเชิงนิเสธ จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ1 ข้อ7 และข้อ10 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะได้คะแนนจาก 5 ถึง 1 สำหรับคำตอบเห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความตรงกันข้ามจะได้คะแนนกลับกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะมีความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจัดให้มีการบริการแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 28 ข้อ มีข้อคำถามเชิงนิเสธ จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ13 และข้อ21 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นข้อความนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นที่น้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะได้คะแนนจาก 5 ถึง 1 สำหรับคำตอบเห็นด้วยมากที่สุดถึงเห็นด้วยน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความตรงกันข้ามจะได้คะแนนกลับกัน ผู้ตอบ

แบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะมีความรู้สึกลดต่อสภาพแวดล้อมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจัดให้มีการบริการแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนด คำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

- ทุกครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้ง
 บ่อยครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งเป็นส่วนใหญ่
 บางครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นบางครั้ง
 นานๆ ครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆ ครั้ง
 ไม่เคย หมายถึง เด็กและเยาวชนไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 16 ข้อ มีข้อคำถามเชิงนิเสธจำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 11 และข้อ 12 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ดังนี้

- ทุกครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้ง
 บ่อยครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งเป็นส่วนใหญ่
 บางครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นบางครั้ง
 นานๆ ครั้ง หมายถึง เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆ ครั้ง
 ไม่เคย หมายถึง เด็กและเยาวชนไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความที่แสดงถึงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดหากตอบปฏิบัติทุกครั้ง ถึงไม่เคยปฏิบัติเลยให้คะแนน 5 ถึง 1 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนน้อย

เกณฑ์ในการประเมินระดับค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ และกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัด

ราชบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1981:179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมการที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และกำหนดนิยามศัพท์เพื่อสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามศัพท์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนรวม 4 ท่าน

4. นำแบบสอบถามที่พิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้ หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้วิจัยดังนี้

4.1 แบบสอบถามพฤติกรรมกาเพชฌุความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8711

4.2 แบบสอบถามพฤติกรรมกาเพชฌุความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8058

4.3 แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .8563

4.4แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .9111

4.5แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .9063

4.6 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .9217

4.7 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู จำนวน 28 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .9438

5. นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังอธิบบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 229 คน เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืน พบว่า ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 229 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 229 ชุด พบว่า มีความสมบูรณ์ทุกชุด

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกำหนดวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา การกระทำผิดซ้ำ และระยะการฝึกและอบรม โดยใช้การแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย

3. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพ นักเรียน/นักศึกษา และการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่มีอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี และระยะเวลาฝึกและอบรมแตกต่างกันวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe'

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา และการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่มีอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี และระยะเวลาฝึกและอบรม แตกต่างกันวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe'

6.วิเคราะห์ตัวแปรความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Analysis)

7.วิเคราะห์ตัวแปรความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 229 คน มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกอบรม โดยการใช้ความถี่ (n) และร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระดับสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนจำแนกอายุ และลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- Y หมายถึง พฤติกรรมการเผชิญความเครียด
- Y_1 หมายถึง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา
- Y_2 หมายถึง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์
- X_1 หมายถึง ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน
- X_2 หมายถึง สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม
- X_3 หมายถึง สัมพันธภาพเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม
- X_4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม
- X_5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม
- n หมายถึง จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- F หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
- t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
- r หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficients)
- df หมายถึง องศาอิสระ (Degree of freedom)
- SS หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
- MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean Square)
- R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)
- R^2 หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)
- Adj R^2 หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)
- b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Regression Coefficients)
- Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
(Standardized Regression Coefficients)
- S.E. หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย
(Standard Error of the Estimate)
- Constant (a) หมายถึง ค่าคงที่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 229 คน โดยใช้จำนวนและค่าร้อยละ ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัย ก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลา ฝึกและอบรม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	12	5.3
อายุ 15 – 18 ปี	113	49.3
มากกว่า 18 ปี แต่ไม่เกิน 24 ปี	104	45.4
รวม	229	100.0
ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี		
อยู่ร่วมกันกับบิดามารดา	137	59.8
อยู่ร่วมกันกับบิดาหรือมารดา	54	23.6
อยู่ร่วมกับผู้อื่น	31	13.5
อยู่ตามลำพัง	7	3.1
รวม	229	100.0
สถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา		
หมดสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา	177	77.3
มีสถานภาพการเป็นนักเรียนนักศึกษา	52	22.7
รวม	229	100.0
การกระทำผิดซ้ำ		
เคยกระทำผิดซ้ำ	30	13.1
ไม่เคยกระทำผิดซ้ำ	199	86.9
รวม	229	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการฝึกและอบรม		
ต่ำกว่า 6 เดือน	5	2.2
6 – 18 เดือน	90	39.3
มากกว่า 18 เดือน	134	58.5
รวม	229	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 18 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีลักษณะการอยู่อาศัยร่วมกับบิดามารดาก่อนต้องคดี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 หมดสถานภาพนักเรียน/ นักศึกษาก่อนต้องคดี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำ จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 และมีระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 18 เดือน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5

เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อแยกกลุ่มย่อยแล้วกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในขณะที่กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 และกลุ่มอายุมากกว่า 18 ปี แต่ไม่เกิน 24 ปี มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 ซึ่งความแตกต่างของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 มีจำนวนน้อยกว่า กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 อยู่มาก ซึ่งความแตกต่างนี้จะส่งผลกระทบต่อการใช้วิเคราะห์ One – Way ANOVA ผู้วิจัยจึงรวมกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 เข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ผลจากการรวมกลุ่มแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 18 ปี	125	54.6
มากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี	104	45.4
รวม	229	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 18 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6

เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการฝึกและอบรมของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อแยกกลุ่มย่อยแล้วกลุ่มระยะเวลาฝึกและอบรมต่ำกว่า 6 เดือน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในขณะที่กลุ่ม 6 – 18 เดือน มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 และกลุ่มมากกว่า 18 เดือน มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 ซึ่งความแตกต่างของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 มีจำนวนน้อยกว่า กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 อยู่มาก ซึ่งความแตกต่างนี้จะส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์ One – Way ANOVA ผู้วิจัยจึงรวมกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 เข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ผลจากการรวมกลุ่มแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการแบ่งกลุ่มข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการฝึกอบรม		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน	95	41.5
มากกว่า 18 เดือน	134	58.5
รวม	229	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 18 เดือน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

การวิเคราะห์ระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1.ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน	3.488	.425	ปานกลาง
2.สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.285	.526	ปานกลาง
3.สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม	3.542	.447	มาก
4.ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม	3.236	.378	ปานกลาง
5.ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม	3.399	.416	ปานกลาง
6.พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา	3.345	.554	ปานกลาง
7.พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์	3.296	.464	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อ

กิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.488, 3.285, 3.236, 3.399, 3.345$ และ 3.296 ตามลำดับ) ส่วนสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.542$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัด ราชบุรี จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลา ฝึกและอบรม

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัด ราชบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที (t - test) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตาม อายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
อายุไม่เกิน 18 ปี	125	3.32	.502	-.706
มากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี	104	3.37	.611	

จากตารางที่ 6 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัด ราชบุรี ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี และอายุมากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
อายุไม่เกิน 18 ปี	125	3.29	.466	-.203
มากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี	104	3.30	.463	

จากตารางที่ 7 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี และอายุมากกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 24 ปี มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี

สถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี	N	$\bar{X}$	S.D.	t
หมดสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา	177	3.332	.561	-.695
อยู่ในสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา	52	3.393	.529	

จากตารางที่ 8 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่หมดสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา และอยู่ในสถานภาพนักเรียน/นักศึกษามีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี

สถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี	N	$\bar{X}$	S.D.	t
หมดสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา	177	3.295	.471	-.109
อยู่ในสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา	52	3.303	.444	

จากตารางที่ 9 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่หมดสถานภาพนักเรียน/นักศึกษาและอยู่ในสถานภาพนักเรียน/นักศึกษามีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เคย	30	3.184	.537	-1.715
ไม่เคย	199	3.370	.553	

จากตารางที่ 10 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เคยกระทำผิดซ้ำและไม่เคยกระทำผิดซ้ำมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เคย	30	3.120	.421	-2.426*
ไม่เคย	199	3.323	.465	

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เคยกระทำผิดซ้ำและไม่เคยกระทำผิดซ้ำมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยกลุ่มที่ไม่เคยกระทำผิดซ้ำ ($\bar{X} = 3.323$) มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์สูงกว่า กลุ่มที่เคยกระทำผิดซ้ำ ($\bar{X} = 3.120$)

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม

ระยะเวลาการฝึกและอบรม	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน	95	3.27	.525	-1.639
มากกว่า 18 เดือน	134	3.40	.570	

จากตารางที่ 12 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน และมากกว่า 18 เดือน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามิแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระยะเวลาการฝึกและอบรม

ระยะเวลาการฝึกและอบรม	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน	95	3.21	.424	-2.495**
มากกว่า 18 เดือน	134	3.36	.482	

** $p < .01$

จากตารางที่ 13 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน และมากกว่า 18 เดือนมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยกลุ่มที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 18 เดือน ($\bar{X} = 3.36$) มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์สูงกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน ($\bar{X} = 3.21$)

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี โดยใช้ค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี

ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี	N	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
อยู่ร่วมกันกับบิดามารดา	137	3.320	.605	ปานกลาง
อยู่ร่วมกันกับบิดาหรือมารดา	54	3.337	.511	ปานกลาง
อยู่ร่วมกับผู้อื่น	31	3.413	.413	ปานกลาง
อยู่ตามลำพัง	7	3.600	.303	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการอยู่อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดามารดา อยู่ร่วมกันกับบิดาหรือมารดา อยู่ร่วมกับผู้อื่น มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X}=3.320, 3.337$ และ 3.413 ตามลำดับ) ส่วนอยู่ตามลำพัง มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหายุ่งในระดับมาก ($\bar{X}=3.600$)

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	.685	.228	.742
ภายในกลุ่ม	225	69.204	.308	

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี

ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี	N	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
อยู่ร่วมกันกับบิดามารดา	137	3.305	.475	ปานกลาง
อยู่ร่วมกันกับบิดาหรือมารดา	54	3.280	.462	ปานกลาง
อยู่ร่วมกับผู้อื่น	31	3.271	.457	ปานกลาง
อยู่ตามลำพัง	7	3.371	.335	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการอยู่อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดามารดา อยู่ร่วมกันกับบิดาหรือมารดา อยู่ร่วมกับผู้อื่น และอยู่ตามลำพังมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหายุ่งในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.305, 3.280, 3.271$ และ 3.371 ตามลำดับ)

ตารางที่ 17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ของพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย ก่อนต้องคดี

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	.083	.028	.127
ภายในกลุ่ม	225	48.995	.218	

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่าเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความ คิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของ ตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความ คิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อนใน ศูนย์ฝึกและ อบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและ อบรม(X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (Y_1) ของเด็กและเยาวชนใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปร	Y_1	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
Y_1	1.00					
X_1	.479**	1.00				
X_2	.325**	.494**	1.00			
X_3	.367**	.396**	.422**	1.00		
X_4	.351**	.375**	.611**	.405**	1.00	
X_5	.471**	.634**	.628**	.426**	.645**	1.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธ์กับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (Y_1) ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .479, .325, .367, .351$ และ $.471$ ตามลำดับ)

ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยตนเอง พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธ์กับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .494, .396, .375$ และ $.634$ ตามลำดับ) สัมพันธ์กับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .422, .611$ และ $.628$ ตามลำดับ) สัมพันธ์กับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .405$ และ $.426$ ตามลำดับ) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .645$)

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

[illegible]

จากตารางที่ 19 พบว่าตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี (Y_i) ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_i) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้า

สมการเป็นอันดับที่ 1 สามารถทำนาย พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็ก และเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้ร้อยละ 23.0

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X₅) เป็นตัวแปรที่ ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นอันดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบ มุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.70 โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนและความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข ปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 27.6

สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X₃) เป็นตัวแปรที่ ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ เป็นอันดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและ เยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.10 โดยความเชื่อ ในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 29.7

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตามลำดับสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$Y_1 = .367 + .350(X_1) + .308(X_5) + .201(X_3)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_1 = .268(X_1) + .231(X_5) + .162(X_3)$$

4.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ดังรายละเอียดในตาราง ที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ (Y_2) ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ตัวแปร	Y_2	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
Y_2	1.00					
X_1	.491**	1.00				
X_2	.395**	.494**	1.00			
X_3	.398**	.396**	.422**	1.00		
X_4	.425**	.375**	.611**	.405**	1.00	
X_5	.551**	.634**	.628**	.426**	.645**	1.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ (Y_2) ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .491, .395, .398, .425$ และ $.551$ ตามลำดับ)

ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยตัวเอง พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .494, .396, .375$ และ $.634$ ตามลำดับ) สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

($r = .422, .611$ และ $.628$ ตามลำดับ) สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($r = .405$ และ $.426$ ตามลำดับ) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม (X_4) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม (X_5) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($r = .645$)

4.2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไข อารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของ ตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

***p < .001

ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นอันดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 3.30 โดยความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมได้ร้อยละ 33.7

สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม (X_3) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นอันดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.20 โดยความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 35.9

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตามลำดับสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$Y_2 = .580 + .393(X_5) + .219(X_1) + .174(X_3)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_2 = .352(X_5) + .200(X_1) + .168(X_3)$$

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม 4) ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา 5) ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไขและฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดถูกจับกุมและส่งตัวมายังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำนวน 229 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 136 ข้อ แบ่งเป็น 8 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม

เด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม แบบสอบถาม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ความถี่ และร้อยละ (%) วิเคราะห์ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) วิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายตัวแปรตาม โดยใช้การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีอายุ 15 - 18 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 มีลักษณะการอยู่อาศัยร่วมกับบิดามารดา ก่อนต้องคดี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 หมาดสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำ จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 และมีระยะเวลาการฝึกและอบรมมากกว่า 18 เดือน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5

2. วิเคราะห์ระดับตัวแปรความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.488 , 3.285,

3.236, 3.399, 3.345 และ 3.296 ตามลำดับ) ส่วนสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.542$)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม พบว่า

3.1 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.2 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.3 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดีต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.4 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เคยกระทำผิดซ้ำและไม่เคยกระทำผิดซ้ำมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.5 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีระยะเวลาการฝึกและอบรม ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน และมากกว่า 18 เดือนมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ ลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดี สถานภาพนักเรียน/นักศึกษาก่อนต้องคดี การกระทำผิดซ้ำ และระยะเวลาฝึกและอบรม พบว่า

4.1 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

4.2 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

4.3 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียนนักศึกษาต้องคดีต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

4.4 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่เคยกระทำผิดซ้ำและไม่เคยกระทำผิดซ้ำมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4.5 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 18 เดือน และ 18 เดือนขึ้นไปมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเอง ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาได้ร้อยละ 29.7 และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

6.การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ได้ร้อยละ 35.9 และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับตัวแปรความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ระดับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.488$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นผู้ที่กระทำความผิดต่อกฎระเบียบบรรทัดฐานของสังคม เป็นพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่สังคมไม่ยอมรับ รอตเตอร์ (Rotter 1971, อ้างถึงใน รัชดา ไชโยธา 2543 : 75) เนื่องจากผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ ไม่ให้การยอมรับ ถูมองว่าเป็นผู้ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลที่อยู่ในสังคม ทำให้บุคคลในสังคมรู้สึกขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการที่ถูกตีตราและไม่เป็นที่ต้องการของคนในสังคม ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกที่ตนเองเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการ ทำให้การยอมรับในคุณค่าของตนเองลดน้อยลง ดังนั้น เมื่อมีการสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจจะทำให้เกิดการปกปิดความรู้สึกที่แท้จริง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ใช้กลไกการป้องกันตนเองเพื่อลดความรู้สึกไม่สบายใจ และเพื่อก่อให้เกิดการยอมรับจากผู้อื่น จากการศึกษา พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มองสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษาจะต้องคิด ซึ่งวัยนี้การศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง คูเปอร์สมิท (Coppersmith 1981, อ้างถึงใน พจนารถ สารพัด 2546:23) กล่าวว่า การที่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษามีผลต่อระดับความเชื่อความสามารถของตนเอง เพราะสถานศึกษาเป็นสังคมที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนสูง และการเรียนเป็นกิจกรรมที่ใช้วัดการประสบความสำเร็จของช่วงชีวิตในขณะนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้มีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 วิเคราะห์ระดับสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.285$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า บุคลากรเปรียบเสมือนครู อาจารย์ ที่มีบทบาทให้การศึกษากับและอบรมศีลธรรม จริยธรรมที่ถูกต้องเหมาะสม สัมพันธภาพระหว่างเด็กและเยาวชนกับบุคลากรจึงเป็นสัมพันธภาพที่เกี่ยวข้องกันทางวิชาชีพ (วิจิตร พูลเพิ่ม 2545:31) เป็นสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ประกอบอาชีพกับผู้รับบริการจากวิชาชีพนั้นๆ โดยบุคลากรจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะที่ได้จากการอบรมในสาขาวิชาชีพ เพื่อช่วยเหลือให้การบำบัดแก่เด็กและเยาวชน โดยไม่คาดหวังผลตอบแทนในแง่การตอบสนองด้านอารมณ์จากตัวเด็กและเยาวชนว่ามี

ความพึงพอใจต่อพฤติกรรมนั้นหรือไม่ สัมพันธภาพของเด็กและเยาวชนกับบุคลากรจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติต่อกันได้ เนื่องจากต้องเป็นไปตามแบบแผน หรือกฎระเบียบที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมกำหนดขึ้น และการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้นจำเป็นต้องปฏิบัติงานคลุกคลีใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ผู้ที่ถูกประเมินว่ามีความประพฤติอันไม่พึงปรารถนาและไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมและต้องถูกกักออกจากสังคม เพื่อนำมาบำบัด แก่ไขและฟื้นฟู ทำให้ภาพลักษณ์ที่บุคลากรมีต่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะนำมาซึ่งการเลือกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนไปในทางใดทางหนึ่ง จากการศึกษาวิจัยของพัฒนา พัฒนกุล (2533, อ้างถึงใน นิภา นิมนวล 2548 :168) ซึ่งทำการศึกษารื่องทักษะของเจ้าพนักงานเรือนจำต่อผู้ต้องขัง:ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำที่มีความมั่นคงสูงในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในการปฏิบัติงานของพนักงานเรือนจำมีปัญหาที่เกิดจากผู้ต้องขังเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานซึ่งมีสาเหตุ ได้แก่ ผู้ต้องขังไม่เคารพเชื่อฟัง ผู้ต้องขังก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าทั้งฝ่ายผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้ต้องขังจะรู้สึกว่าเขาอยู่ในระดับที่สูงกว่าตนเอง และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีการระับผิดชอบมากอยู่แล้วจึงไม่สามารถดูแลผู้ต้องขังทุกคนได้อย่างทั่วถึง จึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวเข้าหากัน ดังนั้นในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทั่วไป (จารุวรรณ ริสาเซ็น 2539:174) กล่าวว่า บุคคลมักมีการลงความเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ตนต้องปฏิสัมพันธ์ด้วย เพื่อเลือกสรรว่าตนควรมีปฏิสัมพันธ์หรือปฏิบัติตนอย่างไรกับบุคคลนั้นๆ ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่มองภาพพจน์ของเด็กและเยาวชนในทางลบ โดยมองเด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดโดยสันดาน ชอบก่อเหตุทะเลาะวิวาท ไม่เคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนอาจมีแนวโน้มไปสู่การลงโทษ และสร้างความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างเด็กและเยาวชนกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 วิเคราะห์ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.542$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ในศูนย์ฝึกและอบรมจะมีอายุอยู่ในช่วงไม่เกิน 18 ปีจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยธรรมชาติของวัยจะมีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนและต้องการการยอมรับจากเพื่อน เด็กและเยาวชนจึงให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีความผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มอย่างแน่นแฟ้น และช่วงวัยนี้เริ่มมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ เนื่องจากความต้องการของเด็กกับผู้ใหญ่ไม่เหมือนกัน ซึ่งเด็กต้องการความเป็นอิสระ ความเป็นส่วนตัว แต่ผู้ใหญ่ต้องการให้เด็กอยู่ในกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ตนวางไว้ การที่วัยรุ่นให้ความสำคัญกับการคบเพื่อน และกลุ่มเพื่อนมากจนเปรียบเสมือนชีวิตและจิตใจ เนื่องจากกลุ่มเพื่อนสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นได้ (เจียรนัย ทรงชัยกุล 2543,อ้างถึงใน มัทธนา นทีธาร 2546 :35) กลุ่มเพื่อนสามารถตอบสนองความต้องการการเป็นตัวของตัวเอง เนื่องจากเพื่อนร่วมวัย

ต่างมีสถานภาพคล้ายคลึงกัน จึงทำให้เด็กวัยรุ่นไม่เกิดความรู้สึกต่ำต้อยกว่า มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความสามารถอย่างอิสระ มีความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย สามารถตอบสนองความต้องการความเชื่อมั่น ซึ่งเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงหลายด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงทำให้รู้สึกสับสน หวาดหวั่น ไม่มั่นใจ และโดดเดี่ยว กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่น รับรู้ปัญหาและประสบการณ์ร่วมกัน สามารถตอบสนองความต้องการเป็นที่ยอมรับและยกย่อง บ่อยครั้งที่เด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในสังคมผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ จะไม่ให้การยอมรับทั้งทางด้านความคิด และพฤติกรรมที่แสดงออก จึงทำให้วัยรุ่นแสวงหากลุ่มเพื่อนที่ให้การยอมรับและยกย่องตน สามารถตอบสนองความต้องการความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดหลายด้านที่เผชิญอยู่ โดยการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเล่นเกม การพูดคุย และสามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมตามความคาดหวังของสังคม ในกลุ่มเพื่อนเด็กวัยรุ่นสามารถมีโอกาพัฒนาทักษะสังคม ได้ในการเรียนรู้ และฝึกฝนอย่างเป็นกันเองในระหว่างเพื่อน ซึ่งจะช่วยลดความรู้สึกอับอาย และการไม่กล้าแสดงออก จึงทำให้ช่วงวัยนี้เด็กเริ่มต้นชีวิตกลุ่มอย่างแท้จริง เพราะสามารถร่วมทุกข์ร่วมสุข แก่ใจและเข้าใจปัญหาของกันและกันได้ดีกว่าคนต่างวัย การที่เด็กและเยาวชนต้องถูกควบคุมตัวอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ต้องเผชิญกับสภาวะการณ์เดียวกัน ความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงเป็นไปได้โดยง่าย การที่เด็กและเยาวชนมีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน จะเป็นแหล่งที่ช่วยลดความตึงเครียด มีความรู้สึกมั่นคงทางอารมณ์ และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับมาก

1.4 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.236$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแล้วศาลตัดสินให้ส่งตัวมายังศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อให้ศูนย์ฝึกให้ทำการอบรมตามหลักสูตรจึงทำให้เด็กและเยาวชนต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยมีสภาพความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมที่ต้องควบคุมในพื้นที่จำกัด กิจกรรมประจำวันต่างๆ ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ อีกทั้งยังต้องอยู่กันด้วยความแออัด และถูกตัดขาดจากครอบครัว และญาติมิตร จึงต้องใช้เวลาในการทำใจยอมรับสภาพแวดล้อมของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย (นิพนันนวล 2548 :175) พบว่า โครงสร้างของเรือนจำทำให้ผู้ต้องขังได้รับผลของ “ความเจ็บปวดจากการจองจำ” นั่นคือความเจ็บปวดจากการสูญเสียอิสรภาพ การสูญเสียในสิ่งของ และการบริการที่ได้รับเมื่ออยู่ภายนอก จึงทำให้เด็กและเยาวชนตกอยู่ในภาวะเครียดที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.399$) อธิบายได้ว่า การบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูเป็นกระบวนการบำบัด แก้วใจเด็กและเยาวชนควบคู่ไปกับกระบวนการศาลยุติธรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนให้การแก้ไขจิตใจโดยหลีกเลี่ยงการลงโทษ และให้ความยุติธรรมแก่เด็กโดยพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำความผิด บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่มีองค์ประกอบหลากหลายสัมพันธ์กันทั้งบุคลากร อันได้แก่ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล พนักงานพินิจ และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ฯลฯ เด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินให้รับการฝึกและอบรม สถานที่และอุปกรณ์ ตลอดจนเนื้อหาและวิธีการฝึกอบรม ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังนั้นการบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูจึงเป็นงานที่สำคัญหากองค์ประกอบส่วนหนึ่งส่วนใดมีความบกพร่อง หรือมีข้อจำกัด จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ จากผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ดังที่ (จารุวรรณ ริสาชื่น 2539 :173) กล่าวว่า ทศนคติของบุคลากรที่มีต่อเด็กและเยาวชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ หากบุคลากรมองภาพลักษณ์ของเด็กและเยาวชนในทางลบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นพวกสร้างปัญหาและก่อความเดือดร้อนให้สังคม การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนอาจมีแนวโน้มสู่การลงโทษ และสัมพันธ์ภาพจะเป็นไปในทางห่างเหินกัน อีกทั้งเมื่อเด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรมตามคำสั่งศาล จะต้องผ่านการแนะนำ และพิจารณาตามความเหมาะสมว่าจะจัดส่งให้เข้าเรียนวิชาสามัญระดับใด หรือเข้ารับการฝึกวิชาชีพใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของเด็กและเยาวชน ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ศาลตัดสินฝึกอบรมกับระยะเวลาของหลักสูตรวิชาสามัญและวิชาชีพ ตลอดจนความสนใจและความต้องการของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล หากเด็กและเยาวชนมีความสนใจเรียนวิชาชีพแต่พื้นฐานความรู้เดิมยังไม่จบประถมศึกษา ก็ไม่สามารถเรียนวิชาชีพได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ใจปัญหา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.345$) อธิบายได้ว่า ความปรารถนาของมนุษย์ที่สำคัญในชีวิตมีอยู่ 2 อย่าง คือ สุขภาพกาย และความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งเป็นความรู้สึกทางจิตใจ หากมนุษย์ได้รับความสุขทั้งสองด้านตั้งแต่วัยเยาว์จะเป็นรากฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพ ดังนั้นรากฐานที่มั่นคงต้องเริ่มจากครอบครัว เพราะครอบครัวถือเป็นสถาบันแรกที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเด็ก เด็กจะมีบุคลิกภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดีได้ เกิดจากรักความเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดูและเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ สิ่งเหล่านี้หล่อหลอมให้เด็กเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุชา จันทน์เอม 2545 : 105) ที่กล่าวว่า เด็กที่เจริญเติบโต

ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นทางครอบครัวที่รุ่มเย็นเป็นสุข ย่อมมีบุคลิกภาพที่ดีงาม และสามารถเผชิญปัญหาได้ดี จึงเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินให้ควบคุมตัวอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกจากบรรทัดฐานทางสังคม ถึงแม้พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีลักษณะการอยู่อาศัยร่วมกับบิดามารดา แต่มิได้หมายความว่าครอบครัวอยู่อย่างพร้อมหน้า บรรยากาศในครอบครัวจะอบอุ่น และเด็กจะมีพฤติกรรมที่ดีเสมอไป สุชา จันทน์เอม (2533, อ้างถึงใน ภูษิต ดวงจันทร์ 2548 : 8) ได้กล่าวว่า หากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีความสามัคคีกัน ไม่มีความเสียสละ และไม่มีการให้อภัยกันและกัน มีแต่การทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ เด็กและเยาวชนย่อมมีนิสัยเบี่ยงเบน และมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่ถูกต้อง หรือเผชิญกับสถานการณ์ตึงเครียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างไม่เหมาะสม (นิภา นิธยาน 2530 : 128) เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นช่วงวัยที่กำลังแยกตัวจากผู้ปกครอง หรือบุคคลในครอบครัว และเพื่อนจะเป็นผู้ที่มีความบทบาทต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาคับข้องใจความสามารถในการจัดการปัญหาของพวกเขาจึงทำได้ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังอ่อนวัยขาดประสบการณ์ และมองไม่เห็นผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแก้ปัญหา นั้น จากข้อคำถามที่เกี่ยวกับการนำประสบการณ์ในอดีตมาใช้ในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาที่ว่า “ข้าพเจ้านำวิธีการจากประสบการณ์เดิมที่คล้ายกันมาเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น” พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) และจากการศึกษายังพบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หมดสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีมีร้อยละ 77.3 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภารัตน์ แสงสุวรรณ (2541 : 36, อ้างถึงในชาคริต จันทน์ห้วย 2548 : 93) ที่ศึกษาพบว่า การศึกษาเป็นปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการเผชิญปัญหา เพราะการศึกษาที่ดีจะช่วยให้นักคนทราบถึงปัจจัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า ทำให้ง่ายต่อการถ่ายทอดความรู้ เกิดความเข้าใจสามารถใช้การเรียนรู้ในอดีตและพฤติกรรมที่เคยใช้ได้ผลสำเร็จมาแล้วมาเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.296$) อธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 18 ปี อยู่ในช่วงของความเป็นวัยรุ่น ช่วงวัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่มนุษย์มีความสับสนทางจิตใจมากที่สุดยิ่งกว่าวัยอื่นๆ ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตทางร่างกายมีผลต่ออารมณ์ของเด็ก เด็กในวัยนี้มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว หุนหันพันเล่น มีความเข้มของอารมณ์สูง และไม่มั่นคง อารมณ์ที่เกิดกับเด็กวัยรุ่นมีทุกประเภท เช่น รัก ชอบ โกรธเกลียด อิจฉา โอ้อวด หลงใหล วุ่นวายใจ เห็นอกเห็นใจ หงุดหงิด ไม่ว่าอารมณ์ประเภทใดมักมีความรุนแรงเปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังเป็นไปได้ยาก บางครั้งเก็บกด บางครั้งมีความมั่นใจสูง บางครั้งก็ยอมอะไรง่ายๆ บางครั้งก็อึด

เอาแต่ใจ หากต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดันก่อให้เกิดความเครียด ขณะที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม เนื่องจากขาดอิสรภาพ ความเป็นส่วนตัว เมื่อต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมอย่างเคร่งครัด และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม ถือเป็นวิกฤตของชีวิตก็ได้ และพบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หมดสภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี มีร้อยละ 77.3 การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้น และสามารถใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการคิดและตัดสินใจในการแก้ไขสถานการณ์ก่อให้เกิดความเครียด และรู้จักคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล ดังนั้นการที่เด็กและเยาวชนขาดการศึกษาเปรียบเสมือนขาดเกราะป้องกันหรือบรรเทาอันตรายและปัญหาที่มีรุนแรงให้ทุเลาเบาบางลง จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้พฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 1 และ 2 ที่พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมมีอายุตั้งแต่ 12 - 25 ปี อยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งช่วงของวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะวัยรุ่นตอนต้น อายุประมาณ 12-15 ปี ระยะวัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 16-17 ปี และระยะวัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 18-25 ปี (ศรีเรือน แก้วก๊วลา 2540 : 329) ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงในด้านพัฒนาการต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญาแต่ละช่วงวัย สามารถเกิดมีการพัฒนาได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งวัยรุ่นต้องอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกศาลสั่งให้รับการฝึกและอบรม เมื่อเด็กและเยาวชนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม แล้วก็ต้องตกอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ต้องพักอาศัยร่วมกัน และได้รับการอบรมสั่งสอนจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกและอบรมเหมือนกัน เมื่อพบเจอกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด จึงทำให้การประเมินสถานการณ์ และการเลือกรูปแบบของ

พฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยก่อนต้องคดีต่าง มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 3 และ 4 ที่พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับบิดามารดาไม่สามารถบอกได้ว่าครอบครัวนั้นเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ เพียงแค่บุคคลในครอบครัวอยู่ร่วมกันพร้อมหน้าพ่อแม่และลูก แต่สิ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ คุณลักษณะของการเป็นพ่อแม่ที่ดี หากบุคคลในครอบครัวขาดความรักความสามัคคี ไม่มีความเสียสละ ไม่มีการให้อภัยกันและกัน มีแต่การทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความรักความอบอุ่น เก็บกด อารมณ์ร้าย อาจเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนกลายเป็นปัญหาสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อังรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 25 ,อ้างถึงใน มธุรส วงศ์คุณันตร 2547 : 76) กล่าวว่า ถ้าเด็กอยู่ในครอบครัวที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ ครอบครัวไม่มีความสงบ บรรยากาศของบ้านไม่น่าอยู่ เด็กมักประพฤติตนเป็นคนเกร ก้าวร้าว รวมกันเป็นแก๊งเป็นหมู่ ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพื่อเรียกร้องความสนใจ และเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนขาดหายไป ส่วนเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดามารดานั้น (สุชา จันทน์เอม 2545 : 106) การที่เด็กไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดามารดา อาจเป็นเพราะการหย่าร้าง การตาย หรือการแยกกันอยู่ ทำให้ครอบครัวไม่สมบูรณ์ เป็นผลให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่น ขาดแบบอย่างที่ดี มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเหมือนอยู่คนเดียว ในโลก เมื่อเกิดปัญหาที่ไม่รู้จะปรึกษาและขอคำแนะนำจากใคร การที่เด็กไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ผิดแปลกและขัดต่อการยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่เด็กจะอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือไม่นั้นจะมีความแตกต่างกันเลยหากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนให้ความสนใจในการเลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่น ให้ความรู้ ให้การศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ตลอดจนสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

สมมติฐานที่ 5 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 5 และ 6 ที่พบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดีต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเป็นสถานที่จัดให้อยู่สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เมื่อเด็กและเยาวชนเริ่มเข้ามาอยู่ภายในศูนย์ฝึกและอบรม ด้วยนโยบายของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนดให้ศูนย์ฝึกและอบรมมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชน ดังนั้นเด็กและเยาวชนเมื่อเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมต้องได้รับการศึกษาทุกคน ซึ่งในช่วงระยะเวลา 1 เดือนแรก เป็นช่วงของการแรกปรับตัวเด็กและเยาวชน ทางศูนย์ฝึกและอบรมจะมีการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยาเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และกฎระเบียบของทางศูนย์ฝึกและอบรม เมื่อเด็กและเยาวชนผ่านช่วงแรกปรับตัวหรืออยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเกิน 1 เดือน เด็กและเยาวชนจะได้รับการจำแนกเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสามัญ และวิชาชีพ ซึ่งทางศูนย์ฝึกและอบรมจะพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อยกระดับการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์ให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถนำไปพัฒนาตนเองเมื่อกลับออกสู่สังคม โดยการศึกษาเล่าเรียนเพิ่มเติม นำประสบการณ์ และความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ ซึ่งการศึกษาถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดศักยภาพภายในตน เมื่อใดที่เด็กและเยาวชนพบเจอกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด พวกเขาสามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ ซึ่งจาโลวิต และเพาเวอร์ (Jalowiec and Power 1981, อ้างถึงในมธุรส วงศ์คุณันดร 2547:118) กล่าวว่า การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการเผชิญปัญหา เพราะการศึกษาที่ดีจะช่วยให้บุคคลทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ดีกว่า ทำให้ง่ายต่อการถ่ายทอดความรู้ เกิดความเข้าใจ สามารถใช้การเรียนรู้ในอดีตและพฤติกรรมที่เคยใช้ได้ผลสำเร็จมาแล้วมาจัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และก่อให้เกิดความเครียดในปัจจุบันได้ ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่หมดสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี หรือมีสถานภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา ก่อนต้องคดี เมื่อเข้า

มาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้เด็กและเยาวชนนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด และเลือกแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ได้ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีที่มีการกระทำผิดซ้ำต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนเคยหรือไม่เคยกระทำผิดซ้ำมาก่อนนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดถูกศาลตัดสินให้เข้ามาอยู่ในการควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ซึ่งผ่านการคัดกรองจากนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา ดังนั้นการที่เด็กและเยาวชนต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบเดียวกัน หากเด็กและเยาวชนฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ จะต้องได้รับการลงโทษ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่เด็กและเยาวชนได้กระทำว่ามีความรุนแรงมากน้อยแค่ไหน หากเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น ทะเลาะวิวาทก็จะลงโทษโดยการว่ากล่าวตักเตือน หรือจำกัดสิทธิพิเศษอันพึงได้รับตามเงื่อนไขของศูนย์ฝึกและอบรม หากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความรุนแรง เช่น การทำร้ายเจ้าหน้าที่หรือหลบหนี ทางศูนย์ฝึกและอบรมสามารถนำตัวเด็กและเยาวชนไปฝากขังที่เรือนจำ หรืออาจมีผลต่อการเพิ่มระยะเวลาการฝึกและอบรมได้ ทั้งนี้ศูนย์ฝึกและอบรมยังให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษา และพัฒนาทักษะ ความสามารถจากกิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้บริการ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความสามารถ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด หากเด็กและเยาวชนประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของตนแล้วประเมินว่าสามารถจัดการหรือแก้ไขปัญหาได้ และพฤติกรรมที่แสดงออกไปนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมในศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อป้องกันการถูกลงโทษ ดังนั้นเด็กและเยาวชนจึงเลือกแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

สมมติฐานที่ 8 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรีที่มีการกระทำผิดซ้ำต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า โดยธรรมชาติของเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในระยะของความเป็นวัยรุ่นจะมีอารมณ์ที่สับสนและเปลี่ยนแปลงง่าย ที่ได้ชื่อว่าวัย “พายุบุแคม” (ชาคริต จันทร์ห้วย, 2548:16) เป็นวัยที่มีความรู้สึกรุนแรง มีความรู้สึกรู้สียงเปิดเผยและตรงเกินไป เด็กอาจรู้สึกว่าคุณมีความสุขและเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นของตนเอง แต่บางครั้งก็รู้สึกเกิดอารมณ์เศร้าหดหู่ มีความสงสัยอยู่ตลอดเวลา ความชอบและไม่ชอบของเด็กวัยนี้รุนแรงมากไม่ค่อยจะยอมใครง่ายๆ ในขณะที่เดียวกันบางครั้งก็อาจเป็นคนโอบอ้อมอารีชอบช่วยเหลือ และบางครั้งก็จะเป็นคนเห็นแก่ตัวแบบเด็กๆ ก็ได้ และในวัยนี้เด็กต้องการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ใหญ่เสมอ โดยเด็กไม่รู้ตัวว่าเป็นความผิด เนื่องจากเด็กกำลังเจริญเติบโตผู้ใหญ่มักมีความต้องการที่จะพึ่งพาตนเอง จึงทำให้เด็กมักฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ เนื่องจากต้องการเป็นอิสระ เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำผิดถูกศาลสั่งให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและอบรม โดยการประพฤติปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชนต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งถือเป็นกระบวนการในการควบคุมพฤติกรรมให้เด็กและเยาวชนอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข จากการศึกษาวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนที่ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ($\bar{X} = 3.3229$) ได้ดีกว่า เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำ ($\bar{X} = 3.1200$) ทั้งนี้เพราะ เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดซ้ำได้เคยใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อม และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของศูนย์ฝึกและอบรม จากประสบการณ์และการเรียนรู้เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดัน จึงทำให้เด็กและเยาวชนเลือกรูปแบบพฤติกรรมในการแสดงออกที่ทำให้ตนเองรู้สึกคลายความกดดัน โดยไม่คำนึงถึงกฎ ระเบียบที่วางไว้ เนื่องจากรู้และเข้าใจข้อบกพร่องของสภาพแวดล้อมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เช่น เจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรมมีจำนวนน้อยกว่าเด็กและเยาวชนในการตรวจตราพฤติกรรมเด็กและเยาวชน อาจไม่ทั่วถึง แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาในการใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมมีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดัน จากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของศูนย์ฝึกและอบรม ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำแสดงพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมได้ง่ายกว่าเด็กและเยาวชนที่ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำยังขาดประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่จะเอาตัวรอดจากการฝ่าฝืนกฎ ระเบียบของศูนย์ฝึกอย่างไร หากแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎ ระเบียบไปแล้วจะได้รับการลงโทษในระดับใดรุนแรงมากน้อยแค่ไหน จึงทำให้เด็กและเยาวชนที่ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ในลักษณะที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ (ปัญญา เหลืองอุทัย 2544:118) ที่พบว่า เยาวชนที่กระทำ

ความคิดและปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยมาก คือ เยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมครั้งแรก มีร้อยละ 28.7 ซึ่งมากกว่าเยาวชนที่เข้ารับการอบรมหลายครั้ง มีร้อยละ 12.2

สมมติฐานที่ 9 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามากแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามากแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดถูกศาลตัดสินให้อยู่ในการควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งศูนย์ฝึกและอบรมมีหน้าที่ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน : 2547) ให้การศึกษา และพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเยียวยา โดยผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และค่านิยมตลอดจนเพิ่มพูนทักษะ การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลิกภาพ การปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎ ระเบียบ วินัย ตลอดจนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขนิสัยและความประพฤติให้ดีขึ้น ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์ฝึกและอบรมในปัจจุบันจะเป็นรูปแบบของบ้านผสมโรงเรียน โดยจะมีพ่อบ้าน และแม่บ้านทำหน้าที่คอยให้ความเอาใจใส่ดูแลให้เด็กได้รับความอบอุ่นเป็นเสมือนบิดามารดาที่แท้จริง เด็กจะได้รับการฝึกฝน และอบรมทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพแขนงต่างๆ และมีการร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ โดยทางศูนย์ฝึกและอบรมจะเน้นให้เด็กและเยาวชนได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้มีการพบปะชุมนุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างอิสระ และให้เกิดการยอมรับจากเจ้าหน้าที่ และเพื่อนในกลุ่ม ให้เด็กได้มองเห็นความสามารถของตนเอง และแต่ละกิจกรรมก็จะสอดแทรกความบันเทิง เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน และรู้สึกผ่อนคลายอารมณ์ เห็นได้ว่ากิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถให้กับเด็กและเยาวชน เมื่อเด็กและเยาวชนรับรู้ถึงความสามารถของตน เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดเด็กและเยาวชนสามารถนำประสบการณ์ และความรู้ที่ได้จากกระบวนการฝึกและอบรมมาเป็นแนวทางในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ (ธนวรรณ อุดมมีชัย 2546 : 83) ที่พบว่า การที่ผู้ต้องขังถูกตัดสินโทษจำคุกตามกำหนดเวลาโทษ ทำให้ต้องใช้สติปัญญาพิจารณาหาทางแก้ไขที่เหมาะสม ด้วยการปรับตัว และสร้างพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทางด้านบวก กล่าวคือ การนำประสบการณ์การเรียนรู้วิถีชีวิตในระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำระยะต้นมาปรับตัวให้เข้ากับกฎ ระเบียบ และความเป็นอยู่ในเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังได้จำคุกในเรือนจำระยะหนึ่งก็จะสามารถรู้และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ได้แก่ การปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้ต้องขังอื่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของ

เรือนจำ และวัฒนธรรมของกลุ่มผู้ต้องขัง จึงจะสามารถมีชีวิตที่ปกติสุขไม่เป็นปัญหาต่อตนเอง ครอบครัว และต่อการควบคุมของทางเรือนจำ

สมมติฐานที่ 10 เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีระยะเวลาฝึกและอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดถูกศาลตัดสินให้อยู่ในการควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งช่วงเดือนแรกเด็กทุกคนต้องเข้าสู่แผนเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนจะต้องเข้ารับการปฐมนิเทศ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 2547:88) เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ชีวิตความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ตลอดจนการให้การสงเคราะห์และการให้คำปรึกษา รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งเป็นกระบวนการแรกที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้ค่อยๆ ทำความเข้าใจและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรม เมื่อผ่านกระบวนการแรกเด็กและเยาวชนจะเริ่มเข้าสู่กิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาเล่าเรียน หรือฝึกวิชาชีพอันเหมาะสมตามอัธยาศัยภายใต้การเลี้ยงดูของศูนย์ฝึก เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีการพัฒนาทางด้านทักษะ และความสามารถ ทั้งนี้ในแต่ละกิจกรรมจะมีช่วงระยะเวลาในการเรียนการสอนตามหลักสูตร หากเด็กและเยาวชนมีระยะเวลาการฝึกและอบรมนานเกินหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา เด็กและเยาวชนสามารถเลือกเรียนในวิชาอื่นๆ ที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้บริการได้อีก ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกและอบรมนาน เด็กและเยาวชนจะมีประสบการณ์และการเรียนรู้วิถีชีวิตในศูนย์ฝึกและอบรม และนำมาปรับให้เข้ากับกฎ ระเบียบ และความเป็นอยู่ เมื่อเด็กและเยาวชนได้เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้ในระยะหนึ่ง ก็จะสามารถรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และมีวิถีชีวิตที่เป็นปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับ (ชนวรรณ อุดมมิชัย 2546 : 83) ที่กล่าวว่า กระบวนการคนคุกจะเกิดขึ้นในลักษณะรูปตัวยู คือ ผู้ต้องขังจะมีปริมาณการถูกขัดเกลา และเรียนรู้ได้น้อยในช่วงระยะเวลาแรกและจะเพิ่มสูงขึ้นตามระยะเวลาของการจำคุก ดังนั้นระยะเวลาของการจำคุกที่เพิ่มขึ้นผู้ต้องขังจะสามารถซึมซับวัฒนธรรมย่อยของผู้ต้องขังที่มีในเรือนจำนั้นเข้ามาสู่ตัวผู้ต้องขัง ส่งผลให้อุปนิสัย แนวคิด การตัดสินใจ และพฤติกรรมของผู้ต้องขังเปลี่ยนแปลงไปตามสถานภาพความเป็นผู้ต้องขัง และตามระยะเวลาที่อยู่ในเรือนจำผู้ต้องขังจะมีการเผชิญความเครียดในด้านบวกเพิ่มมากขึ้น เพราะปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำได้ดี ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการ

ฝึกและอบรมนาน เด็กและเยาวชนสามารถนำประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้มาใช้ในการประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด และเลือกรูปแบบการแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในลักษณะที่เหมาะสม ถึงแม้เด็กและเยาวชนประเมินสถานการณ์แล้วไม่สามารถจะจัดการกับปัญหาให้หมดไปได้ แต่พวกเขาสามารถเลือกวิธีการที่จะเผชิญกับความเครียด โดยแสดงพฤติกรรมเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ที่มีลักษณะที่เหมาะสมเพื่อบรรเทาอารมณ์ให้ตนเองมีสติและหาวิธีแก้ไขปัญหาคต่อไป

3. การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

3.1 สมมติฐานที่ 6 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

3.1.1 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรใน ศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาได้ร้อยละ 29.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการลำดับที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาได้ร้อยละ 23.0 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .479$) สามารถอธิบายได้

ว่า การที่เด็กและเยาวชนเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำกิจกรรมหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้น เด็กจะมีความพึงพอใจ มีความภาคภูมิใจ และรู้สึกว่าการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ หรือกลุ่มเพื่อน หากเด็กและเยาวชนมีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในแง่ดี จะมีความรู้สึกว่ามีใครมาข่มขู่เวลาพูดมักจะสบตา พูดเสียงดังฟังชัด เป็นการแสดงออกถึงความกล้า และมั่นใจในตนเอง แม้มีสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานก็ไม่ท้อถอยยังคงรับผิดชอบ และตั้งใจทำงานนั้นๆ ต่อไปอย่างเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำให้ลุล่วงด้วยตนเองได้ หากเด็กและเยาวชนมีความรู้สึกว่าการตนเองมีความสามารถ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดเขาจะพยายามหาทางแก้ไขอย่างเต็มที่ที่ไม่ท้อถอย ต่ออุปสรรคและปัญหา มีความอดทนมานะพยายาม กระตือรือร้น และยอมรับในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามต้องการ นอกจากนี้หากเด็กและเยาวชนรู้สึกว่าการตนเองไม่มีความสามารถ ไม่มีคุณค่า ไม่ได้ได้รับการยอมรับยกย่องจากบุคคลรอบข้าง อันได้แก่ ครอบครัว ครู/อาจารย์ เพื่อน จะทำให้ขาดความมั่นใจ มีการรับรู้ที่เบี่ยงเบนไปจากความจริง รู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย อ่อนแอ ขาดความสุข และหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่ยอมรับคำชมเชย สิ้นหวังและไม่หยุดยั้งตนเอง มีความยุ่งยากในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้ สอดคล้องกับ แบลร์ (Blair 1968:138,อ้างถึงใน รัฐพล ไผ่งาม 2543 : 41) กล่าวว่า คนที่ยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ตนประสบ โดยปราศจากความกลัวและความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง จึงทำให้บุคคลกล้าที่จะเผชิญกับสถานการณ์ใดๆ ด้วยความไม่กลัวแล้วแน่ใจว่าสถานการณ์นั้นๆ จะไม่ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ไม่สบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าที่กระทำไปนั้นเป็นสิ่งดีงาม

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่สามารถคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.70 โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมสามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .471$) สามารถอธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นกิจกรรมการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยศูนย์ฝึกและอบรมจะดำเนินการในรูปแบบบ้านผสมผสานกับโรงเรียน คือ เด็กและเยาวชนจะได้รับการเอาใจใส่ให้ได้รับความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่เสมือนกับบิดามารดา พร้อมทั้งได้รับการศึกษาวิชาสามัญ วิชาจริยธรรม วิชาพลศึกษา รวมทั้งการฝึกวิชาชีพแขนงต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เรียนรู้ระเบียบวินัย และรู้จักใช้ปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ อีกทั้งทำให้เด็กและเยาวชนรู้จักการทำงานเป็นทีมหรือหมู่คณะ ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่ม เมื่อพิจารณาข้อคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมที่ว่า “ข้าพเจ้าเป้าหมายในชีวิตชัดเจนขึ้น” และ “ทำให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาความคิดและทดลองทำสิ่งใหม่ๆ” และ “ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองมีคุณค่ามากขึ้น” พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69, 3.60$ และ 3.52) เห็นได้ว่ากิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธศึกษา หัตถศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีศักยภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม นับว่าเป็นกิจกรรมที่ให้การศึกษากับเด็กและเยาวชน จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการเผชิญสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา และก่อให้เกิดความเครียด เพราะการศึกษาที่ดีจะช่วยให้เกิดความรู้และเข้าใจจากสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอด สามารถเลือกใช้ความรู้ในอดีต ประสบการณ์ที่ได้รับผลสำเร็จมาใช้ในการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล

สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.10 โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ร้อยละ 29.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ($r = .367$) ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระยะวัยรุ่น เป็นระยะที่เด็กมักมีความรู้สึกว่ามีโลกส่วนตัว ซึ่งผู้ที่เป็นผู้ใหญ่กว่าและเด็กกว่าเขาไม่เข้าใจ ดังนั้นวัยรุ่นจึงชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนวัยเดียวกัน และมีความรักความผูกพันกับเพื่อนอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากธรรมชาติของวัย และสิ่งแวดล้อมที่เด็กเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วยขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม จึงทำให้เด็กและเยาวชนมีประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความรู้สึกของกันและกันได้ดีกว่าผู้ใหญ่ อีกทั้ง (สิริอนันท์พร สุวี 2548: Online) กล่าวว่า เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับนับถือ ต้องการการสัมผัสทิวผลความสำเร็จ อยากให้บุคคลอื่นเห็นความสามารถของตนเอง ดังนั้นวัยรุ่นจึงพยายามที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตด้วยตนเองและพยายามใช้ศักยภาพที่มีอยู่แก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถ และให้การยกย่องตน

ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกบางอย่างก็ไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้ใหญ่ เห็นได้ว่าพัฒนาการความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนจะค่อยๆ เกิดขึ้นในระยะวัยรุ่น บรูเมสเตอร์ และ เฟอร์แมน (Buhrmester and Furman 1987, อ้างถึงใน มัทธนา นทีธาร 2546: 36) การมีความผูกพันใกล้ชิดกันกับเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ การไม่มีความใกล้ชิดกับเพื่อนจะเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รู้สึกไม่มั่นคง มีความตึงเครียด และรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพของวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดภาวะสุขภาพจิต และความสามารถที่จะเจริญเติบโตต่อไป ความผูกพันใกล้ชิดของมิตรภาพจะทำให้วัยรุ่นมีแหล่งการสนับสนุนทางสังคม และมีความสามารถที่จะเผชิญปัญหา เมื่อพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมที่ว่า “ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนๆ เมื่อมีปัญหา” และ “เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเพื่อนๆ เต็มใจให้ความช่วยเหลือ” พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$ และ 3.63) เห็นได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนเปรียบเสมือนสัณยภาพอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้บุคคลมีความเข้มแข็งและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และปัญหา หากเด็กและเยาวชนมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ดังนั้นความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู และสัมพันธภาพกับเพื่อนของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา เพราะการที่เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมพวกเขาสามารถประเมินระหว่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหากับศักยภาพทั้งภายในและภายนอกของตน ซึ่งความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู และสัมพันธภาพกับเพื่อนถือเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพในตนเอง ทั้งในด้านทักษะความสามารถต่างๆ ตลอดจนแหล่งประโยชน์ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจในการเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หากเด็กและเยาวชนประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดและคิดว่าตนเองมีความสามารถ และมีแหล่งประโยชน์ที่เพียงพอที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด จึงมีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนจะเลือกแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามาในสถานการณ์นั้นๆ

3.1.2 ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็น

ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ได้ร้อยละ 35.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการลำดับที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ได้ร้อยละ 30.4 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .551$) สามารถอธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยดำเนินการในรูปแบบบ้านผสมผสานกับโรงเรียน คือ เด็กและเยาวชนจะได้รับการเอาใจใส่ได้รับความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่เสมือนกับบิดามารดา พร้อมทั้งได้รับการศึกษาวิชาสามัญ วิชาจริยธรรม วิชาพลศึกษา รวมทั้งการฝึกวิชาชีพแขนงต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เรียนรู้ระเบียบวินัย และรู้จักใช้ปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ อีกทั้งทำให้เด็กและเยาวชนรู้จักการทำงานเป็นทีมหรือเป็นหมู่คณะ ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพภายในกลุ่ม เมื่อพิจารณาข้อคำถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมที่ว่า “ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้” และ “ข้าพเจ้ามีสติในการตัดสินใจก่อนที่จะทำอะไรลงไป” และ “เกิดความรักและสามัคคีในกลุ่มเพื่อน” พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56, 3.61$ และ 3.62) เห็นได้ว่ากิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธศึกษา หัตถศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีศักยภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม นับว่าเป็นกิจกรรมที่ให้การศึกษากับเด็กและเยาวชน จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการเผชิญสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา และก่อให้เกิดความเครียด เพราะการศึกษาที่ดีจะช่วยให้เกิดความรู้และเข้าใจจากสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอด สามารถเลือกใช้ความรู้ในอดีต ประสบการณ์ที่ได้รับผลสำเร็จมาใช้ในการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล แต่ในความจริงนั้นปัญหาบางอย่างไม่สามารถแก้ไขให้สิ้นสุดลงได้ในครั้งเดียว บางครั้งต้องอาศัยความอดทน และความพยายาม ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความกดดัน ดังนั้นควรถอยออกมาเพื่อปรับสภาพอารมณ์ เพื่อมีสติไตร่ตรองและหาวิธีการเผชิญปัญหาอย่างรอบคอบแล้วกลับไปเผชิญหน้ากับปัญหาใหม่อีกครั้ง

ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเป็นตัวแปรที่สามารถคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.0 โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ร้อยละ 33.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งผลการศึกษาค้นครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .491$) สามารถอธิบายได้ว่า การที่เด็กและเยาวชนเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำกิจกรรมหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น เด็กจะมีความพึงพอใจ มีความภาคภูมิใจ และรู้สึกว่าการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ หรือกลุ่มเพื่อน หากเด็กและเยาวชนมีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในแง่ดี จะมีความรู้สึกว่ามีใครมาช่วยเหลือเวลาพุดมักจะสบตา พุดเสียงดังฟังชัด เป็นการแสดงออกถึงความกล้าและมั่นใจในตนเอง แม้มีสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานก็ไม่ทอดทิ้งยังคงรับผิดชอบและตั้งใจทำงานนั้นๆต่อไป อย่างเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำให้ลุล่วงด้วยตนเองได้ เมื่อพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนที่ว่า “ถ้าข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นเป้าหมายที่ว่าไว้จะประสบความสำเร็จ” และ “ถ้าข้าพเจ้ามีความอดทน ปัญหาที่เกิดขึ้นจะไม่ร้ายแรงไปกว่าเดิม” และ “ถ้าข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจะได้แนวทางในการจัดการกับปัญหาที่หลากหลาย” พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, 3.54 และ 3.57) เห็นได้ว่าหากเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ รับรู้ว่าตนเองมีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดเขาจะพยายามหาทางแก้ไขอย่างเต็มที่และไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคและปัญหา มีความอดทนมานะพยายาม กระตือรือร้น และยอมรับในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับเบลล์ (Blair 1968:138, อ้างถึงใน รัฐพล ไผ่งาม 2543 : 41) กล่าวว่า คนที่ยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัวและความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง จึงทำให้บุคคลกล้าที่จะเผชิญกับสถานการณ์ใดๆ ด้วยความไม่กลัวแล้วแน่ใจว่าสถานการณ์นั้นๆ จะไม่ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ไม่สบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าที่กระทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม

สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.0 โดยความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูใน

ศูนย์ฝึกและอบรม และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ร้อยละ 35.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ($r = .398$) ซึ่งผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมอยู่ในระยะวัยรุ่น เป็นระยะที่เด็กมักมีความรู้สึกว่ามีโลกส่วนตัว ซึ่งผู้ที่เป็นผู้ใหญ่กว่าและเด็กกว่าเขาไม่เข้าใจ ดังนั้นวัยรุ่นจึงชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนวัยเดียวกัน และมีความรักความผูกพันกับเพื่อนอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากธรรมชาติของวัย และสิ่งแวดล้อมที่เด็กเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วยขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม จึงทำให้เด็กและเยาวชนมีประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความรู้สึกของกันและกันได้ดีกว่าผู้ใหญ่ อีกทั้ง (สิริอินธุพร สุวี 2548: Online) กล่าวว่า เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับนับถือ ต้องการการสัมผัสฤทธิ์ผลความสำเร็จ อยากให้บุคคลอื่นเห็นความสามารถของตนเอง ดังนั้นวัยรุ่นจึงพยายามที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตด้วยตนเองและพยายามใช้ศักยภาพที่มีอยู่แก้ไขปัญหานั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจะเป็นการแสดงให้บุคคลอื่นเห็นถึงความสามารถ และให้การยกย่องตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกบางอย่างก็ไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้ใหญ่ เห็นได้ว่าพัฒนาการความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนจะค่อยๆ เกิดขึ้นในระยะวัยรุ่น บรูมสเตอร์ และ เฟอร์แมน (Buhmester and Furman 1987, อ้างถึงใน มัทธนา นทีธาร 2546: 36) การมีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ การไม่มีความใกล้ชิดกับเพื่อนจะเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รู้สึกไม่มั่นคง มีความตึงเครียด และรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพของวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดภาวะสุขภาพจิต และความสามารถที่จะเจริญเติบโตต่อไป ความผูกพันใกล้ชิดของมิตรภาพจะทำให้วัยรุ่นมีแหล่งการสนับสนุนทางสังคม และมีความสามารถที่จะเผชิญปัญหา เมื่อพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมที่ว่า “ข้าพเจ้าไว้วางใจที่จะพูดคุยปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้าให้เพื่อนฟัง” และ “ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา” พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$ และ 3.80) เห็นได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน เปรียบเสมือนศักยภาพอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้บุคคลมีความเข้มแข็งและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และปัญหา ถึงแม้ปัญหานั้นจะไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จได้ในครั้งเดียว เพื่อนก็จะเป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือหากมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ เพราะการที่เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมพวกเขา

สามารถประเมินระหว่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหากับศักยภาพทั้งภายในและภายนอกของตน ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ถือเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพในตนเอง ทั้งทางด้านทักษะความสามารถต่างๆ ตลอดจนแหล่งประโยชน์ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจในการเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดของเด็กและเยาวชน หากเด็กและเยาวชนคิดว่าตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นได้ ทำให้เด็กและเยาวชนเลือกรูปแบบพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ เพื่อลดความกดดันที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ทำให้รู้สึกสบายใจขึ้น การเผชิญความเครียดในรูปแบบนี้ถึงแม้จะไม่ทำให้ปัญหานั้นหมดแต่สามารถป้องกันการกระทำที่รุนแรงได้ ดังนั้นพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์สามารถที่จะขัดขวางหรือช่วยให้พฤติกรรมในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหานั้นไปโดยดี วิธีการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ลักษณะนี้ เช่น ตัดสินใจว่ายังมีเรื่องสำคัญอีกมากที่ต้องคิดถึงการทำกิจกรรมหรือออกกำลังกาย การนั่งสมาธิ การระบายอารมณ์ด้วยการปรึกษาพูดคุย เป็นการนำศักยภาพที่มีมาใช้ในการประเมินสถานการณ์และเลือกแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม เปรียบเสมือนเป็นการถอยออกมาตั้งหลักแล้วกลับไปเผชิญกับปัญหาใหม่

จากผลการวิจัย พฤติกรรมในการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี เห็นได้ว่ากระบวนการต่างๆของศูนย์ฝึกและอบรมที่จัดให้กับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู เป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และทำให้เด็กและเยาวชนมองเห็นถึงศักยภาพภายในตน ยอมรับและยกย่องตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และเป็นการเพิ่มแหล่งประโยชน์ในการสนับสนุนให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญต่อการเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม และขณะที่ยกเลิกออกไปสู่สังคมภายนอก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

- 1.จากผลการวิจัยที่พบว่า ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดแบบ

มุ่งแก้ไขอารมณ์ ซึ่งความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนเป็นศักยภาพภายในคนที่สามารถสร้างและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นได้จากบุคคลที่ใกล้ชิดและทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ดังนั้นบิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม ควรให้ความรักความอบอุ่น ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม รับฟังความคิดเห็น เคารพสิทธิส่วนบุคคลให้โอกาสเด็กและเยาวชนได้มีประสบการณ์ใหม่ๆตามสมควร เอาใจใส่ต่อกิจกรรมประจำวันของเด็กและเยาวชน คอยให้กำลังใจ เมื่อเด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จ และความล้มเหลว ร่วมกันพูดคุยแก้ไขปัญหที่ผ่านมาในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้มีความเป็นตัวของตัวเอง นับถือตนเองรู้ว่าตนเองมีคุณค่า ดังนั้นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระ ภายใต้กฎ ระเบียบที่วางไว้ เพราะเป็นช่วงวัยที่กำลังหาความเป็นตัวตนของตนเอง ครูอาจารย์ และบุคลากรศูนย์ฝึกและอบรมควรให้ความช่วยเหลือกับเด็กและเยาวชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ และบุคลากรศูนย์ฝึกและอบรม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างความกล้าแสดงออก เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจ และมองเห็นความสามารถของตนเองมากขึ้น

2.จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ซึ่งกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟู เป็นกิจกรรมที่อยู่ในลักษณะของกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถ พัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้นองค์ประกอบของกิจกรรมบำบัด แก่ใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

1. ครูผู้สอนถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งบทบาทและหน้าที่หลักของครู คือ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความเข้าใจในจุดดีของตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและทดลองทำอย่างอิสระ ซึ่งครูคอยเป็นผู้สังเกต และชี้แนะ หากเด็กกระทำผิดพลาดก็ต้องให้เหตุผลว่าสิ่งที่ทำไปนั้นผิดหรือถูกอย่างไร อย่าใช้อารมณ์บังคับให้เด็กและเยาวชนทำอย่างที่ครูต้องการ อย่าพูดว่ากล่าวเด็กและเยาวชนด้วยอารมณ์ เพราะเมื่อไรที่เขาเติบโตขึ้น และมีอำนาจเป็นอิสระจากสถานศึกษาจะทำให้เด็กแหกกฎระเบียบทันที กลายเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีวินัยในตนเอง และครูผู้สอนจะเป็นผู้ส่งเสริมให้กำลังใจแก่เด็กและเยาวชน โดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้พบกับความสำเร็จจากการแสดงความสามารถตามที่เขามี และหาโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ตลอดจนให้การยอมรับในความสามารถของเด็กและเยาวชน เมื่อเด็กและเยาวชนค้นพบความสามารถของตนเอง

จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจตามมา ซึ่งเป็นศักยภาพภายในคนที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเข้มแข็ง เมื่อเกิดปัญหาเด็กสามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้เผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องหาจุดที่ให้นักเรียนยอมรับกับตัวเองก่อน และใช้การยอมรับนั้นให้เป็นประโยชน์ในการจูงใจเด็กและเยาวชนให้เรียน ครูผู้สอนจะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ครูผู้สอนจะต้องมีเมตตาต่อเด็กและเยาวชน คือทำตัวให้เป็นที่น่าไว้วางใจ เป็นที่พึ่งของเด็กและเยาวชนได้ทั้งทางด้านความรู้ และมนุษยสัมพันธ์ และต้องคำนึงถึงช่วงวัย เด็กและเยาวชนต่างวัยย่อมมีพัฒนาการ และการเจริญเติบโตต่างกัน ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการต่างๆ ของเด็กมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ตามแนวทางที่ต้องการ

2. การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรม ซึ่งสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมประกอบด้วยหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วยอาคารสถานที่เรียน ห้องเรียน บริเวณศูนย์ฝึกและอบรม อุปกรณ์การเรียนการสอน สภาพห้องเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคมในศูนย์ฝึกและอบรม ได้แก่ ครู/อาจารย์ บุคลากร และเพื่อน สภาพแวดล้อมเหล่านี้ช่วยส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ ระเบียบวินัย ค่านิยม ซึ่งได้รับจากบรรยากาศในศูนย์ฝึกและอบรม สิ่งเหล่านี้มีผลต่อ สุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กและเยาวชน ดังนั้นควรจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ฝึกและอบรมให้มีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบของสถานที่ทั้งภายนอก และภายในอาคาร เพื่อให้ดูน่าเรียน น่าทำงานอยู่เสมอ ทั้งนี้เด็กและเยาวชนจะเรียนได้ดีและไม่เครียดหากสภาพแวดล้อมอำนวยความสะดวกสบายของร่างกายและจิตใจ เช่นห้องไม่แออัด มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากการรบกวนของเสียงและกลิ่น การมีที่นั่งสบายไม่ทรมาณร่างกาย การมีอากาศถ่ายเททำให้สดชื่นอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้นควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากภาครัฐ และเอกชน เช่น กรมการศึกษา นอกโรงเรียน กระทรวงแรงงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ กรมการพัฒนาชุมชน รวมทั้งโรงงาน บริษัท ห้างร้านต่างๆ เพื่อขอการสนับสนุนในการจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถในการสอน ปฏิบัติ รวมทั้งให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งสายวิชาสามัญ สายวิชาชีพ และทางด้านกีฬาันทนาการต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมนั้นมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้มีความรู้ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะนำความรู้ไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวภายหลังพ้นจากการฝึกและอบรม อีกทั้งควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฝึกและอบรม ศึกษาอบรมใน

หลักสูตรต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ความรู้ทางการให้คำปรึกษา ความรู้ทางการช่าง การเย็บปักถักร้อย การเกษตร เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้แก่เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ ความสามารถในการรู้อย่างถ่องแท้มากยิ่งขึ้น

3.จากผลการวิจัยที่พบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ซึ่งเด็กและเยาวชนอยู่ในช่วงของการเป็นวัยรุ่น และอยู่ในวัยที่ต้องได้รับการศึกษาดังนั้นเด็กและเยาวชนเริ่มมีสังคมที่กว้างกว่าสังคมภายในครอบครัว เริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว เพื่อนจึงได้เข้ามามีบทบาทกับเด็กและเยาวชนมากขึ้น ด้วยความที่เด็กอยู่ในวัยเดียวกัน จึงทำให้มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความรู้สึกซึ่งกันและกันได้ดีกว่าผู้ใหญ่ ซึ่งในวัยนี้เด็กต้องการอิสรภาพ ต้องการที่จะอยากรู้อยากลอง ต้องการค้นหาความเป็นตัวตนของตนเอง ต้องการการยอมรับ และการยกย่อง ซึ่งเพื่อนสามารถตอบสนองความต้องการเหล่านั้นได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรม ควรให้ความใกล้ชิดสนิทสนมและเป็นกันเอง ซึ่งในความเป็นผู้ใหญ่จะใช้เหตุผล และกฎระเบียบมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตัวของเด็ก ซึ่งบางครั้งอาจดูซับซ้อนเกินความเข้าใจ จึงทำให้เด็กเริ่มออกห่างจากบิดามารดา และบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม มากขึ้นและหันไปหาบุคคลที่เขาคิดว่าเข้าใจตัวเขามากที่สุดก็คือ เพื่อน ซึ่งโดยธรรมชาติของมนุษย์จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นอยู่แล้ว ดังนั้นศูนย์ฝึกและอบรมควรจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน เช่น จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หรือสวดเทรกในกระบวนการการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาของศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จัก เข้าใจซึ่งกันและกัน และให้ความช่วยเหลือกันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัดแก้ไขและฟื้นฟู สัมพันธภาพกับเพื่อน ว่าสามารถทำนายพฤติกรรมอื่นๆของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมได้อีกหรือไม่ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว หรือพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎระเบียบ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกรณีศึกษาเฉพาะรายบุคคล ซึ่งจะช่วยให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ระหว่างเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมกับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาทั่วไป ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ที่เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกพร สว่างแจ้ง.การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- กรมสุขภาพจิต. คู่มือการดำเนินงานในคลินิกความเครียด. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข สุข, กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2541.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนำระบบจำแนกมาใช้ในเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เมษายน 2547.
- _____.“หนังสือเวียนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.”สำนักงานเลขานุการกลุ่มงานการเจ้าหน้าที่. เรื่อง การประเมินแบบบรรยายลักษณะงาน หน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 1 พฤษภาคม 2546. (เอกสารอัดสำเนา)
- กันยา สุวรรณแสง. บุคลิกภาพและการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: รวมสาสน์, 2544.
- กลัดเพชร บัญชาพัฒนาศักดิ์. “ความพึงพอใจของผู้ร่วมประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ศึกษากรณีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร.”วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2548.
- กิตติกร มีทรัพย์. พฤติกรรมการเผชิญความเครียดและการตอบสนองต่อความเครียด: ทบทวนองค์ความรู้สถานการณ์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน. นนทบุรี : สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์, 2541.
- ขวัญเรือน อัครศักดิ์ “ผลการวิจัยจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและกลวิธีการเผชิญปัญหาต่ำ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เครือวัลย์ ทรัพย์เจริญ. “ความเครียดและการเผชิญความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอารมณ์แปรปรวน.”วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล , 2542.

- จารุวรรณ ริสาเซ็น. “การศึกษางานด้านการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด: ศึกษาเฉพาะกรณี การฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- จิตตา คินดี. “ศึกษาการปรับตัวของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ฉัตรทิพย์ ชุมพงษ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางอารมณ์กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- ชาคริต จันทร์ห้วย. “พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- ชาติชาย แผล่งหล้า. “ผลของการใช้แรงสนับสนุนทางสังคมด้วยกิจกรรมของกลุ่มตาลโตนดต่อภาวะซึมเศร้า ความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การกระทำพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของผู้ติดเชื้อเอชไอวี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- ชีวัน ประทุมรัตน์. “การอบรมเลี้ยงดูและการเผชิญความเครียดของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับวัยรุ่นในครอบครัวปกติในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- จิตติวิสต์ สุขป้อม. “การเปรียบเทียบผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติกับการฝึกการผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่มีต่อความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดบางพลีใหญ่ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

- เต็มศักดิ์ คทวณิช. “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพ.”วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 2540.
- ทวีพร ปฐมทอง. “วิธีการปรับตัวและลักษณะปัญหาสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น.”วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2545.
- ธนวรรณ อุดมมีชัย. “ปัจจัยที่มีต่อความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.”วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม , 2546.
- นฤมล ธนะโสภณ. “คุณลักษณะของพ่อบ้านตามความต้องการของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน.”วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2544.
- นิภา นิ่มนวล. “ปัจจัยที่ผลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของเรือนจำ ศึกษา เฉพาะกรณีของทัณฑสถานหญิงกลาง.”วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2548.
- นิภา ธิยาชน.การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์, 2530.
- นัยนา เหลืองประวดี. “ผลของการใช้วิธีการจัดการกับความเครียดโดยการฝึกสมาธิ การคิดแบบ อริยสัจและการฝึกเกร็งและคลายกล้ามเนื้อ เพื่อการจัดการกับความเครียดของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- เนาวรัตน์ อัมลิ้มธาร. “สภาวะทางเอกลักษณ์แห่งตน และการรับรู้ความสามารถของตนเองของนิสิต นักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐชั้นปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- บุญลี ศรีสวณนาสกุล. “การเผชิญความเครียดจากความรู้สึกไม่แน่นอนในผู้ป่วยก่อนผ่าตัดหัวใจ แบบเปิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

- ปราณี สุวรรณทิพย์. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการสนับสนุนทางสังคมรูปแบบ การเผชิญความเครียดกับความเครียดของพนักงานสำนักงานแพทย์และอนามัยการไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- ปัญญา เหลืองอุทัย. “ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของเด็กและเยาวชนกระทำผิดในการปฏิบัติตาม ระเบียบวินัยของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน: ศึกษากรณี สถานฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนชาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคม วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- พจนารถ สารพัด. “การศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นคริทรวิโรฒ, 2546.
- ภูษิต ดวงจันทร์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนชาย: กรณีศึกษา เด็กและเยาวชนชายบ้านกรูณา.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- มธุรส วงศ์คุณันดร. “พฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต1 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- มันทนา นทีธาร. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาล จิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- รักษนก คชไกร. “ความเครียด บุคลิกภาพเข้มแข็ง แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรม การเผชิญ ปัญหาของวัยรุ่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัย ครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

- เรื่องชัย เรื่องไฟศาล. “ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: ศึกษากรณีสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- รัชดา ไชยโยธา. “ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน: ศึกษากรณี สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- รัฐพล ไผ่งาม. “ผลของการใช้เกมกลุ่มสัมพันธ์ทางพลศึกษาในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ลิขิต กาญจนารักษ์. **จิตวิทยาการศึกษา**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- _____. **จิตวิทยาสภาพแวดล้อม**. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสภาพแวดล้อม , 2548.
- ลักษณ์ แก้วตระกูล. “ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ลักณา อุยสอาด. “ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองของหญิงมีครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ โรงพยาบาลศูนย์นครปฐม จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- วรรณ อาภาอดุล. “ตัวแปรที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงานของครู วิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- วิจิตรา พลูเพิ่ม. “สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือให้นักศึกษาพยาบาลของอาจารย์พยาบาลในการฝึกภาคปฏิบัติทางเทคนิค.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ศิริณี มหามาศย์. “พฤติกรรม การเผชิญความเครียดในมารดาของเด็กออทิสติก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี. **ข้อมูลศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี โดยสังเขป**. 25 กันยายน 2549.

ศักดิ์เดช สิงคบุตร. “ความเครียดและการจัดการกับความเครียดของนักศึกษามหาวิทยาลัย อุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

สมบูรณ์ เตชะวงศ์. “การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณี: ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

สอนประจันต์ เสียงเย็น. “การปฏิบัติตามบทบาทการพัฒนาจิตใจประชาชนของพระสังฆาธิการในจังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

สาโรจ คำรัตน์. “การเผชิญความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.” วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย 9,2 (2544) :73-80.

สิริอนันต์ สุวี. “ความสามารถในการพยากรณ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548. [Online]. Accessed 7 June 2007. Available from http://library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/detail.php?id=21175&word=การรับรู้ความสามารถ#

สร้อยรัตน์ พลอินทร์. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเองในการออกกำลังกาย การรับรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกาย และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับพฤติกรรมออกกำลังกาย ของนักศึกษาพยาบาล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สุชา จันท์เอม. **จิตวิทยาเด็กเกร. พิมพ์ครั้งที่ 6**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

สุธาทิพย์ บุรพันธ์. “ผลของการใช้เทคนิคการนั่งสมาธิ กับเทคนิคการนวดคลายเครียดต่อความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

- สุพรรณิ ประเสริฐทองกร. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการหลบหนีของเด็กและเยาวชน จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- สุรพล พยอมแย้ม. **ปฏิบัติการทางจิตวิทยาในงานชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหภาพพัฒนาการพิมพ์, 2545.
- _____. **จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพ**. กรุงเทพมหานคร : สหภาพพัฒนาการพิมพ์, 2548.
- สุรศักดิ์ อัครอารีสุข. “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิบัติงาน และวิธีเผชิญปัญหาในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน โรงเรียนระดับประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- อมรรัตน์ พาธิยานุกูล. “การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- อนุชิต สินจตุรัส. “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการความเครียดของสตรีวัยกลางคนในครัวเรือนเขตเมืองและเขตชนบท จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

ภาษาต่างประเทศ

- Bandura, A. **Social learning Theory**. New Jersey Prentice - Hall, 1977.
- Morris, Charles G. **Psychology: an introduction/Charles G.Morris**.-8th ed.p.cm, 1993.
- Lazarus, R., and Folkman, S. **Stress Appraisal and Coping**. New York: Springer Publishing Co., 1984.
- Yamane, Taro. **Statistics: An Introduction Analysis**. Tokyo: John Weatherhill Inc., 1973.
- Best, J.W. **Research in Education**. 3 ed. New Jersey: Prentice – Hall, 1977.

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี

คำอธิบาย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลใช้สำหรับทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี” ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่าน ขอให้ท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อความตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลแต่ละข้อมีความสำคัญในการวิจัยครั้งเป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบวิทยานิพนธ์เท่านั้น ผู้ตอบไม่ต้องเขียนชื่อนามสกุล

โปรดตอบคำถามตามคำอธิบายในแต่ละส่วน ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มี 8 ส่วน ประกอบด้วย

<u>ส่วนที่ 1</u>	แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
<u>ส่วนที่ 2</u>	แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน	จำนวน 18 ข้อ
<u>ส่วนที่ 3</u>	แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกฯ	จำนวน 15 ข้อ
<u>ส่วนที่ 4</u>	แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกฯ	จำนวน 15 ข้อ
<u>ส่วนที่ 5</u>	แบบสอบถามสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกฯ	จำนวน 25 ข้อ
<u>ส่วนที่ 6</u>	แบบสอบถามกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกฯ	จำนวน 28 ข้อ
<u>ส่วนที่ 7</u>	แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา	จำนวน 15 ข้อ
<u>ส่วนที่ 8</u>	แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์	จำนวน 15 ข้อ

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบสอบถามนี้ ท่านสามารถสอบถามได้จากผู้ที่แจกแบบสอบถามแก่ท่าน และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้ว โปรดส่งคืนให้กับผู้ที่แจกแบบสอบถามที่ให้แก่ท่าน

ศันสนีย์ กิจแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาจิตวิทยาชุมชน
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่องพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2
จังหวัดราชบุรี

..... ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริงของผู้ตอบ

1. ปัจจุบันท่านมีอายุเท่าไร
 - () อายุ 10 – 15 ปี
 - () อายุ 16 – 18 ปี
 - () อายุมากกว่า 18 ปีไม่เกิน 24 ปี
2. ก่อนต้องคดีท่านพักอาศัยอยู่กับใคร
 - () อยู่ร่วมกับบิดามารดา
 - () อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา
 - () อยู่ร่วมกับผู้อื่น
 - () อยู่ตามลำพัง
3. สถานะภาพของท่านก่อนต้องคดีเป็นอย่างไร
 - () หมดสถานะภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษา
 - () มีสถานะภาพการเป็นนักเรียน/นักศึกษาอยู่
4. ท่านเคยกระทำความผิดและต้องคำพิพากษาให้อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมอีกหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย
5. ระยะเวลาการฝึกและอบรมที่ศาลตัดสินในครั้งนี้นำใช้เวลานานเท่าไร
 - () ต่ำกว่า 6 เดือน
 - () 6 เดือน - 18 เดือน
 - () มากกว่า 18 เดือนขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้ถามเกี่ยวกับความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน ในกรณีที่ต้องเผชิญกับความเครียดในศูนย์ฝึกและอบรม ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเชื่อว่าตนเองเป็นตามข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเชื่อว่าตนเองเป็นตามข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเชื่อว่าตนเองเป็นตามข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเชื่อว่าตนเองเป็นตามข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเชื่อว่าตนเองเป็นตามข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เป็นเช่นนั้นเลย

ข้อที่	ท่านมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนในเหตุการณ์ต่อไปนี้ระดับใด	ความเชื่อ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง					
2.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าถ้ามีอุปสรรคใดๆเกิดขึ้น ข้าพเจ้าสามารถเอาชนะและหาวิธีการเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการได้					
3.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นส่วนมากได้ด้วยการใช้เหตุผล					
5.	เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหาข้าพเจ้าสามารถควบคุมสติได้อย่างมั่นใจ					
6.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อมีปัญหา ข้าพเจ้าสามารถหาวิธีการจัดการได้หลายวิธี					

ข้อที่	ท่านมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่ง ตนในเหตุการณ์ต่อไปนี้ระดับใด	ความเชื่อ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถควบคุมอารมณ์ ของตนเองและมั่นใจ เมื่อต้องพูดต่อ หน้าคนจำนวนมาก					
8.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อตัดสินใจทำอะไร อย่างมีแบบแผน ข้าพเจ้าสามารถ บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้					
9.	ถ้าข้าพเจ้าใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ในการทำงาน ข้าพเจ้าสามารถ บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย					
10.	ถ้าข้าพเจ้าพยายามอย่างหนักพอ ข้าพเจ้าจะสามารถแก้ไขปัญหาคือ ดีขึ้น					
11.	ถ้าข้าพเจ้ามีความรอบคอบในการ ทำงาน ความผิดพลาดต่างๆก็จะไม่ เกิดขึ้น					
12.	ถ้าข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจ ปัญหาที่ เกิดขึ้นจะคลี่คลายได้โดยง่าย					
13.	ถ้าข้าพเจ้ามีความอดทน ปัญหาที่ เกิดขึ้นจะไม่ร้ายแรงไปกว่าเดิม					
14.	ถ้าข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นเป้าหมายที่ วางไว้จะประสบความสำเร็จ					
15.	ถ้าข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะได้แนวทางในการจัดการกับปัญหา ที่หลากหลาย					
16.	ถ้าข้าพเจ้ามีความขยันทำงานที่ได้รับ มอบหมายจะประสบความสำเร็จได้ ตามที่ต้องการ					

ข้อที่	ท่านมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่ง ตนในเหตุการณ์ต่อไปนี้ระดับใด	ความเชื่อ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
17.	ถ้าข้าพเจ้ามีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ผู้อื่น ก็จะมีน้ำใจและให้ความช่วยเหลือ ข้าพเจ้า					
18.	ถ้าข้าพเจ้ามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับท่านที่มีสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม โดยผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง และให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยเลย

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือ และคำแนะนำจากบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นอย่างดี					
2.	ข้าพเจ้ากล้าพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
3.	ข้าพเจ้าประทับใจในความมีน้ำใจของบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
4.	ข้าพเจ้ามีความสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
5.	ข้าพเจ้าไว้วางใจในการขอคำปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับบุคลากรใน ศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยขอความช่วยเหลือในยามทุกข์ร้อนใจกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
7.	ข้าพเจ้าสามารถเสนอความคิดเห็นส่วนตัวในเรื่องต่างๆกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมได้					
8.	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมมีความเห็นอกเห็นใจข้าพเจ้าในยามที่ข้าพเจ้ามีปัญหา					
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมคอยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างเป็นปกติสุข					
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงเป็นใยในตัวบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
11.	ข้าพเจ้ามีความนับถือในตัวบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมว่ามีความซื่อสัตย์และมีเหตุผล					
12.	ข้าพเจ้ามีความเกรงใจในตัวบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					
13.	เมื่อข้าพเจ้ากระทำผิด ข้าพเจ้าได้รับการยกโทษและให้อภัยจากบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับบุคลากรใน ศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14.	เมื่อประสบปัญหาข้าพเจ้าจะนึกถึง บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมก่อน บุคคลอื่น					
15.	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจาก บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ให้ผู้ตอบอ่าน
ข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยให้ตอบเพียง
คำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย

เลย

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจาก เพื่อนๆ					
2.	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ และ ให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนๆ เมื่อ มีปัญหา					

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา					
4.	ข้าพเจ้าไว้วางใจที่จะพูดคุยปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้าให้เพื่อนฟัง					
5.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเพื่อนๆ เต็มใจให้ความช่วยเหลือ					
6.	ข้าพเจ้ากล้าที่จะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ เมื่อประสบปัญหา					
7.	ข้าพเจ้าคิดว่าหาความจริงใจจากเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมไม่ได้					
8.	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนๆ ชอบเอาใจเอาเปรียบ					
9.	ข้าพเจ้ายกโทษให้แก่เพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิดต่อข้าพเจ้า					
10.	ข้าพเจ้าประทับใจในความมีน้ำใจของเพื่อน					
11.	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงเป็นใยในตัวเพื่อน					
12.	เมื่อประสบปัญหาข้าพเจ้าจะนึกถึงเพื่อนๆ ก่อนบุคคลอื่น					
13.	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนคอยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ได้อย่างปกติสุข					
14.	ข้าพเจ้ามีความเห็นอกเห็นใจในยามที่เพื่อนมีปัญหา					

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ					

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยเลย

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	จำนวนผู้ถูกควบคุมมีจำนวนมากเกินกว่าพื้นที่ที่ศูนย์ฝึกและอบรม จะรองรับได้					
2.	สภาพแวดล้อมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เช่น การปลูกต้นไม้ การจัดสวนหย่อม สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ทำให้มีความสดชื่นผ่อนคลาย					
3.	ศูนย์ฝึกและอบรมมีพื้นที่และบริเวณให้เล่นกีฬาอย่างเพียงพอ					
4.	อุปกรณ์เครื่องนอนมีความสะอาด					

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5.	หอนอนมีอากาศถ่ายเทสะดวก หายใจได้คล่อง					
6.	หอนอนมีความเป็นระเบียบ อากาศ ถ่ายเททำให้ท่านนอนหลับสบาย					
7.	หอนอนขาดภาวะความเป็นส่วนตัว					
8.	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ทางศูนย์ ฝึกและอบรมจัดหาให้สามารถใช้ อย่างเพียงพอ					
9.	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ทางศูนย์ ฝึกและอบรมจัดหาให้มีความ สะอาด และถูกอนามัย					
10.	ห้องน้ำห้องส้วมสกปรก					
11.	ห้องน้ำห้องส้วมมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนผู้ใช้					
12.	อาคารปฏิบัติกิจกรรมมีความสะอาด และไม่มีกลิ่นอับชื้น					
13.	อาคารปฏิบัติกิจกรรมมีความ เหมาะสมกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ					
14.	มีโอกาสและระยะเวลาในการ พักผ่อนหย่อนใจ และเล่นดนตรี เล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมอื่นๆ					
15.	เพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมให้ความ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
16.	การอบรมด้านวินัย ความประพฤติ และจริยธรรม ส่งเสริมให้เด็กและ เยาวชนได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ ถูกต้อง					
17.	กฎระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฝึก และอบรม มีความเหมาะสม และ สามารถปฏิบัติได้					
18.	กิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์ฝึกและ อบรม จัดให้ช่วยสร้างความผูกพัน กลมเกลียว และสามัคคีกับเจ้าหน้าที่ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรม					
19.	กิจกรรมในวันสำคัญทางวัฒนธรรม ประเพณีของไทยที่ศูนย์ฝึกและ อบรม จัดขึ้น สามารถกล่อมเกลา สภาพจิตใจเด็กและเยาวชนในศูนย์ ฝึกและอบรมได้					
20.	การทำงานหรือการเล่นกีฬาร่วมกับ เพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม ทำให้ เกิดความรักความสามัคคีกันภายใน กลุ่มเพื่อน					
21.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถทำให้เด็กและเยาวชนใช้ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
22.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถพัฒนาให้เกิดการกล้า แสดงออก					

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถนำไปพัฒนาเพื่อประกอบ อาชีพได้					
24.	กิจกรรมทางศาสนาของศูนย์ฝึกและ อบรม สามารถพัฒนาจิตใจให้สงบ และมีสมาธิ					
25.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถพัฒนาความรู้ให้เพิ่มขึ้นได้					

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรม

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูของศูนย์ฝึกและอบรม ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยเลย

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟูใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทำในสิ่งที่สนใจ					
2.	ข้าพเจ้าต้องใช้ความพยายามอย่าง มากในการทำกิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
3.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้ไป ประกอบอาชีพ					
4.	ข้าพเจ้าคิดว่างานที่ได้รับมอบหมาย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ					
5.	เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าค้นพบตัวตนที่ แท้จริงของข้าพเจ้า					
6.	ทำให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาความคิดและ ทดลองทำสิ่งใหม่ๆ					
7.	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน					
8.	ทำให้ข้าพเจ้ามีนิสัยชอบทำงาน ร่วมกับผู้อื่น					
9.	ข้าพเจ้ามีจิตใจสงบและมีสมาธิ					
10.	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ ตนเองได้					
11.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็น					
12.	ข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจด้วยตนเอง					
13.	ข้าพเจ้ามีความเบื่อง่ายเมื่อเข้าร่วม กิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
14.	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนชีวิตการ ทำงาน					
15.	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในชีวิตชัดเจนขึ้น					

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟูใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	ความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.	ข้าพเจ้าเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น					
17.	ข้าพเจ้ามีสติในการตัดสินใจก่อนที่จะกระทำอะไรลงไป					
18.	ข้าพเจ้าคิดว่าว่าตนเองมีคุณค่ามากขึ้น					
19.	ข้าพเจ้ามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงจากการเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
20.	ข้าพเจ้ามีความคล่องแคล่ว และกระฉับกระเฉงจากการเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
21.	ข้าพเจ้ามีความเมื่อยล้าเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
22.	ข้าพเจ้าสามารถให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขากระทำผิด					
23.	ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น					
24.	ข้าพเจ้ากล้าถามผู้อื่นเมื่อไม่เข้าใจ					
25.	ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานขณะร่วมกิจกรรมบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู					
26.	เกิดความรักและสามัคคีในกลุ่มเพื่อน					
27.	ข้าพเจ้าสามารถผ่อนคลายจากความเครียดขณะอยู่ในสถานควบคุม					
28.	ข้าพเจ้าสามารถทำเวลาว่างให้เกิดประโยชน์					

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้จะถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของท่านในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามันจะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมแห่งนี้ ตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน เมื่อต้องแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดต่อปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด โดยให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบดังนี้

- ทุกครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้ง
 บ่อยครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งเป็นส่วนใหญ่
 บางครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นบางครั้ง
 นานๆ ครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆ ครั้ง
 ไม่เคย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.	ข้าพเจ้าใช้วิธีประนีประนอม เพื่อให้เกิดผลดีในการแก้ปัญหา					
2.	ข้าพเจ้าขอคำปรึกษาแนะนำจากคนใกล้ชิดหรือเพื่อน					
3.	ข้าพเจ้ายอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น					
4.	ข้าพเจ้ายอมรับความจริงว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับข้าพเจ้าจริงๆ					
5.	ข้าพเจ้าคิดหาวิธีการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคือควบคุมสถานการณ์					
6.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการพูดคุย เพื่อให้ปัญหายุติลงอย่างสร้างสรรค์					
7.	ข้าพเจ้ายอมแพ้ในบางเรื่องเพื่อเอาชนะในอีกเรื่องหนึ่ง					
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอะไรจะเกิดขึ้นก่อนที่จะทำอะไรลงไป					

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
9.	ข้าพเจ้าเจรจาต่อรองอย่างมีเหตุผลและนึกถึงความพอใจของผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหา					
10.	ข้าพเจ้าปรึกษากับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อคลี่คลายปัญหา					
11.	ข้าพเจ้ามั่นคงในเป้าหมายของตนเอง และต่อสู้ให้ได้มาในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ					
12.	ข้าพเจ้าพยายามมองปัญหาที่เกิดขึ้นในแงุ่มที่ดีเพื่อที่จะหาทางแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น					
13.	เมื่อไม่สามารถทำอะไรได้แล้ว ข้าพเจ้าก็ยอมแพ้ และยอมรับปัญหานั้น					
14.	ข้าพเจ้านำวิธีการจากประสบการณ์เดิมที่คล้ายกันมาเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น					
15.	ข้าพเจ้ายอมรับความจริงที่เกิดขึ้นว่าเป็นผลมาจากการกระทำของข้าพเจ้า					

ส่วนที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของท่านในการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมแห่งนี้ ตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน เมื่อต้องแสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดต่อปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด โดยให้ตอบเพียงคำถามเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบดังนี้

- ทุกครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้ง
 บ่อยครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้งเป็นส่วนใหญ่
 บางครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นบางครั้ง
 นานๆ ครั้ง หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆ ครั้ง
 ไม่เคย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.	ข้าพเจ้าพยายามระงับอารมณ์โกรธด้วยการบอกกับตนเองว่าให้ใจเย็นๆ ไว้					
2.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการเล่นดนตรี ฟังเพลง					
3.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการดูทีวี					
4.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการอ่านหนังสือ					
5.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการเล่นกีฬา					
6.	ข้าพเจ้าสวดมนต์หรือทำสมาธิเพื่อลดความเครียด					
7.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้เพื่อนฟัง					
8.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมฟัง					

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
9.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองฟัง					
10.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอคำแนะนำให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ					
11.	ข้าพเจ้าระบายความรู้สึกโกรธ วิตกกังวล โดยการทุบตีทำร้ายร่างกายผู้อื่น					
12.	ข้าพเจ้าระบายความรู้สึกโกรธ วิตกกังวล โดยการทุบตีทำร้ายร่างกายตนเอง					
13.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอกำลังใจจากคนที่สนิทหรือคนใกล้ชิด					
14.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าจะคิดเพื่อให้สบายใจว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีทางออกเสมอ					
15.	ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติเพราะใครก็สามารถทำผิดพลาดกันได้					

ภาคผนวก ข

ค่าคะแนนแบบสอบถามเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ

ตารางที่ 22 แบบสอบถามความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน

ข้อที่	ท่านมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตนในเหตุการณ์ต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.45	.716	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าถ้ามีอุปสรรคใดๆเกิดขึ้น ข้าพเจ้าสามารถเอาชนะและหาวิธีการเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการได้	3.24	.689	ปานกลาง
3.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.07	.760	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนมากได้ด้วยการใช้เหตุผล	3.46	.797	ปานกลาง
5.	เมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหาข้าพเจ้าสามารถควบคุมสติได้อย่างมั่นใจ	3.38	.783	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อมีปัญหา ข้าพเจ้าสามารถหาวิธีการจัดการได้หลายวิธี	3.21	.745	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองและมั่นใจ เมื่อต้องพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก	3.19	.868	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเมื่อตัดสินใจทำอะไรอย่างมีแบบแผน ข้าพเจ้าสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้	3.45	.697	ปานกลาง
9.	ถ้าข้าพเจ้าใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน ข้าพเจ้าสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย	3.64	.819	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีความเชื่อในประสิทธิภาพแห่ง ตนในเหตุการณ์ต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
10.	ถ้าข้าพเจ้าพยายามอย่างหนักพอ ข้าพเจ้าจะสามารถแก้ไขปัญหาคือ ดีขึ้น	3.59	.653	มาก
11.	ถ้าข้าพเจ้ามีความรอบคอบในการ ทำงาน ความผิดพลาดต่างๆก็จะไม่ เกิดขึ้น	3.49	.764	ปานกลาง
12.	ถ้าข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจ ปัญหาที่ เกิดขึ้นจะคลี่คลายได้โดยง่าย	3.46	.845	ปานกลาง
13.	ถ้าข้าพเจ้ามีความอดทน ปัญหาที่ เกิดขึ้นจะไม่ร้ายแรงไปกว่าเดิม	3.54	.881	มาก
14.	ถ้าข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นเป้าหมายที่ วางไว้จะประสบความสำเร็จ	3.73	.698	มาก
15.	ถ้าข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะได้แนวทางในการจัดการกับปัญหา ที่หลากหลาย	3.57	.849	มาก
16.	ถ้าข้าพเจ้ามีความขยันทำงานที่ได้รับ มอบหมายจะประสบความสำเร็จได้ ตามที่ต้องการ	3.70	.832	มาก
17.	ถ้าข้าพเจ้ามีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ผู้อื่น ก็จะมีน้ำใจและให้ความช่วยเหลือ ข้าพเจ้า	3.73	.830	มาก
18.	ถ้าข้าพเจ้ามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.87	.872	มาก

ตารางที่ 23 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.52	.809	มาก
2.	ข้าพเจ้ากล้าพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.31	.804	ปานกลาง
3.	ข้าพเจ้าประทับใจในความมีน้ำใจของบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.36	.865	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้ามีความสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	2.99	.929	ปานกลาง
5.	ข้าพเจ้าไว้วางใจในการขอคำปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.25	.836	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยขอความช่วยเหลือในยามทุกข์ร้อนใจกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.27	.924	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าสามารถเสนอความคิดเห็นส่วนตัวในเรื่องต่างๆกับบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมได้	2.90	.858	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมมีความเห็นอกเห็นใจข้าพเจ้าในยามที่ข้าพเจ้ามีปัญหา	3.14	.869	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมคอยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างเป็นปกติสุข	3.37	.847	ปานกลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับบุคลากรใน ศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงเป็นใย ในตัวบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.10	.778	ปานกลาง
11.	ข้าพเจ้ามีความนับถือในตัวบุคลากร ในศูนย์ฝึกและอบรมว่ามีความ ซื่อสัตย์และมีเหตุผล	3.51	.877	มาก
12.	ข้าพเจ้ามีความเกรงใจในตัวบุคลากร ในศูนย์ฝึก และอบรม	3.83	.828	มาก
13.	เมื่อข้าพเจ้ากระทำผิด ข้าพเจ้าได้รับ การยกโทษและให้อภัยจาก บุคลากร ในศูนย์ฝึกและอบรม	3.09	.928	ปานกลาง
14.	เมื่อประสบปัญหาข้าพเจ้าจะนึกถึง บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมก่อน บุคคลอื่น	3.03	.959	ปานกลาง
15.	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจาก บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรม	3.61	.844	มาก

ตารางที่ 24 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนๆ	3.71	.686	มาก
2.	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแนะนำกับเพื่อนๆ เมื่อมีปัญหา	3.76	.732	มาก
3.	ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา	3.80	.722	มาก
4.	ข้าพเจ้าไว้วางใจที่จะพูดคุยปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้าให้เพื่อนฟัง	3.57	.843	มาก
5.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเพื่อนๆ เต็มใจให้ความช่วยเหลือ	3.63	.815	มาก
6.	ข้าพเจ้ากล้าที่จะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ เมื่อประสบปัญหา	3.40	.763	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าคิดว่าหาความจริงใจจากเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมไม่ได้	2.68	.991	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนๆ ชอบเอาใจเขามาใส่ใจเรา	2.80	1.002	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้ายกโทษให้แก่เพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิดต่อข้าพเจ้า	3.58	.713	มาก
10.	ข้าพเจ้าประทับใจในความมีน้ำใจของเพื่อน	3.62	.761	มาก
11.	ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและเป็นห่วงเป็นใยในตัวเพื่อน	3.68	.750	มาก
12.	เมื่อประสบปัญหาข้าพเจ้าจะนึกถึงเพื่อนๆ ก่อนบุคคลอื่น	3.15	.907	ปานกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมในด้านต่อไปนี้หรือไม่	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
13.	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนคอยเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมได้อย่างปกติสุข	3.39	.929	ปานกลาง
14.	ข้าพเจ้ามีความเห็นอกเห็นใจในยามที่เพื่อนมีปัญหา	3.62	.720	มาก
15.	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ	3.71	.852	มาก

ตารางที่ 25 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในด้านต่อไปนี้หรือไม่	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	จำนวนผู้ถูกควบคุมมีจำนวนมากเกินไปกว่าพื้นที่ที่ศูนย์ฝึกและอบรมจะรองรับได้	3.40	.803	ปานกลาง
2.	สภาพแวดล้อมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เช่น การปลูกต้นไม้ การจัดสวนหย่อม สำหรับพักผ่อนหย่อนใจทำให้มีความสดชื่นผ่อนคลาย	3.10	.919	ปานกลาง
3.	ศูนย์ฝึกและอบรมมีพื้นที่และบริเวณให้เล่นกีฬาอย่างเพียงพอ	3.13	.879	ปานกลาง
4.	อุปกรณ์เครื่องนอนมีความสะอาด	3.18	.878	ปานกลาง
5.	หอนอนมีอากาศถ่ายเทสะดวกหายใจได้คล่อง	3.28	.817	ปานกลาง
6.	หอนอนมีความเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเททำให้ท่านนอนหลับสบาย	3.17	.842	ปานกลาง
7.	หอนอนขาดภาวะความเป็นส่วนตัว	3.31	1.016	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในด้านต่อไปนี้อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
8.	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ทางศูนย์ฝึกและ อบรมจัดหาให้สามารถใช้อย่างเพียงพอ	3.00	.901	ปานกลาง
9.	เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ทางศูนย์ฝึกและ อบรมจัดหาให้มีความสะอาด และถูก อนามัย	3.20	.801	ปานกลาง
10.	ห้องน้ำห้องส้วมสกปรก	3.10	.926	ปานกลาง
11.	ห้องน้ำห้องส้วมมีจำนวนเพียงพอกับ จำนวนผู้ใช้	2.93	.878	ปานกลาง
12.	อาคารปฏิบัติการมีความสะอาดและ ไม่มีกลิ่นอับชื้น	3.20	.780	ปานกลาง
13.	อาคารปฏิบัติการมีความ เหมาะสม กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ	3.26	.708	ปานกลาง
14.	มี โอกาสและ ระยะเวลา ในการ พักผ่อนหย่อนใจ และเล่นดนตรี เล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมอื่นๆ	3.37	.765	ปานกลาง
15.	เพื่อนในศูนย์ฝึกและอบรมให้ความ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.38	.800	ปานกลาง
16.	การอบรมด้านวินัย ความประพฤติและ จริยธรรม ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ พัฒนาลักษณะนิสัยที่ถูกต้อง	3.46	.792	ปานกลาง
17.	กฎระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฝึกและ อบรมมีความเหมาะสม และสามารถ ปฏิบัติได้	3.47	.723	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในด้านต่อไปนี้อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
18.	กิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมจัด ให้ช่วยสร้างความผูกพันกลมเกลียว และ สามัคคีกับเจ้าหน้าที่ เด็กและเยาวชนใน ศูนย์ฝึกและอบรม	3.33	.785	ปานกลาง
19.	กิจกรรมในวันสำคัญทางวัฒนธรรม ประเพณีของไทยที่ศูนย์ฝึกและอบรม จัด ขึ้น สามารถกล่อมเกลาสภาพจิตใจเด็ก และเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมได้	.337	.815	ปานกลาง
20.	การทำงานหรือการเล่นกีฬาร่วมกับเพื่อน ในศูนย์ฝึกและอบรม ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีกันภายในกลุ่มเพื่อน	3.45	.751	ปานกลาง
21.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถ ทำให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์	3.49	.793	ปานกลาง
22.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถ พัฒนาให้เกิดการกล้าแสดงออก	3.45	.8/02	ปานกลาง
23.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถ นำไปพัฒนาเพื่อประกอบอาชีพได้	.3.54	.758	มาก
24.	กิจกรรมทางศาสนาของศูนย์ฝึกและ อบรม สามารถพัฒนาจิตใจให้สงบและมี สมาธิ	3.41	.831	ปานกลาง
25.	กิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรม สามารถ พัฒนาความรู้ให้เพิ่มขึ้นได้	3.55	.757	ปานกลาง

ตารางที่ 26 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรม

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟูในด้านต่อไปนี้ อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทำในสิ่งที่สนใจ	3.32	.817	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ในการทำกิจกรรมบำบัด แก้วใจและ ฟื้นฟู	3.29	.619	ปานกลาง
3.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้ไป ประกอบอาชีพ	3.42	.772	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้าคิดว่างานที่ได้รับมอบหมาย เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	3.28	.766	ปานกลาง
5.	เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าค้นพบตัวตนที่ แท้จริงของข้าพเจ้า	3.41	.826	ปานกลาง
6.	ทำให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาความคิดและ ทดลองทำสิ่งใหม่ๆ	3.60	.835	มาก
7.	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน	3.45	.785	ปานกลาง
8.	ทำให้ข้าพเจ้ามีนิสัยชอบทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	3.45	.746	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้ามีจิตใจสงบและมีสมาธิ	3.29	.831	ปานกลาง
10.	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ได้	3.56	.870	มาก
11.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็น	3.15	.835	ปานกลาง
12.	ข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจด้วยตนเอง	3.53	.803	มาก
13.	ข้าพเจ้ามีความเบื่อหน่ายเมื่อเข้าร่วม กิจกรรมบำบัด แก้วใจ และฟื้นฟู	3.04	.945	ปานกลาง
14.	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนชีวิตการทำงาน	3.41	.776	ปานกลาง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
15.	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในชีวิตชัดเจนขึ้น	3.69	.797	มาก
16.	ข้าพเจ้าเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น	3.59	.724	มาก
17.	ข้าพเจ้ามีสติในการตัดสินใจก่อนที่จะกระทำอะไรลงไป	3.61	.745	มาก
18.	ข้าพเจ้าคิดว่าว่าตนเองมีคุณค่ามากขึ้น	3.52	.841	มาก
19.	ข้าพเจ้ามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงจากการเข้าร่วมกิจกรรม	3.44	.823	ปานกลาง
20.	ข้าพเจ้ามีความคล่องแคล่ว และกระฉับกระเฉงจากการเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	3.28	.818	ปานกลาง
21.	ข้าพเจ้ามีความเมื่อยล้าเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	3.07	.837	ปานกลาง
22.	ข้าพเจ้าสามารถให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขากระทำผิด	3.48	.753	ปานกลาง
23.	ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น	3.54	.752	มาก
24.	ข้าพเจ้ากล้าถามผู้อื่นเมื่อไม่เข้าใจ	3.44	.774	ปานกลาง
25.	ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานขณะร่วมกิจกรรมบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู	3.39	.834	ปานกลาง
26.	เกิดความรักและสามัคคีในกลุ่มเพื่อน	3.62	.854	มาก
27.	ข้าพเจ้าสามารถผ่อนคลายจากความเครียดขณะอยู่ในสถานควบคุม	3.22	.891	ปานกลาง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	ท่านมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูใน ด้านต่อไปนี้อย่างไร	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
28.	ข้าพเจ้าสามารถทำเวลาว่างให้เกิด ประโยชน์	3.31	786	ปานกลาง

ตารางที่ 27 แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำ พฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	ข้าพเจ้าใช้วิธีประนีประนอม เพื่อให้เกิดผลดีในการแก้ปัญหา	3.37	.712	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าขอคำปรึกษาแนะนำจากคนใกล้ชิดหรือเพื่อน	3.68	4.722	มาก
3.	ข้าพเจ้ายอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น	3.25	.740	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้ายอมรับความจริงว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับข้าพเจ้าจริงๆ	3.46	.866	ปานกลาง
5.	ข้าพเจ้าคิดหาวิธีการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคือควบคุมสถานการณ์	3.31	.758	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการพูดคุย เพื่อให้ปัญหายุติลงอย่างสร้างสรรค์	3.27	.861	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้ายอมแพ้ในบางเรื่องเพื่อเอาชนะในอีกเรื่องหนึ่ง	3.03	.893	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้ารอดูว่าอะไรจะเกิดขึ้นก่อนที่จะทำอะไรลงไป	3.31	.839	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าเจรจาต่อรองอย่างมีเหตุผลและนึกถึงความพอใจของผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหา	3.40	.856	ปานกลาง

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำ พฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
10.	ข้าพเจ้าปรึกษากับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อ คลี่คลายปัญหา	3.31	.866	ปานกลาง
11.	ข้าพเจ้ามั่นคงในเป้าหมายของตนเอง และต่อสู้ให้ได้มาในสิ่งที่ข้าพเจ้า ต้องการ	3.35	.864	ปานกลาง
12.	ข้าพเจ้าพยายามมองปัญหาที่เกิดขึ้นใน แง่มุมที่ดีเพื่อที่จะหาทางแก้ไขปัญหาได้ ตรงประเด็น	3.45	.785	ปานกลาง
13.	เมื่อไม่สามารถทำอะไรได้แล้ว ข้าพเจ้า ก็ยอมแพ้ และยอมรับปัญหานั้น	3.17	.901	ปานกลาง
14.	ข้าพเจ้านำวิธีการจากประสบการณ์เดิม ที่คล้ายกันมาเป็นทางเลือกในการ แก้ปัญหที่เกิดขึ้น	3.31	.798	ปานกลาง
15.	ข้าพเจ้ายอมรับความจริงที่เกิดขึ้นว่าเป็น ผลมาจากการกระทำของข้าพเจ้า	3.49	.958	ปานกลาง

ตารางที่ 28 แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำ พฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
1.	ข้าพเจ้าพยายามระงับอารมณ์โกรธด้วย การบอกกับตนเองว่าให้อภัยกันไว้	3.60	.876	มาก
2.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการเล่น ดนตรี ฟังเพลง	3.46	.934	ปานกลาง
3.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการดูทีวี	3.48	.925	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ข้อที่	เมื่อท่านเผชิญความเครียดท่านกระทำ พฤติกรรมต่อไปนี้ระดับใด	$\bar{X}$	S. D	ค่าระดับ
4.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการอ่านหนังสือ	2.97	1.004	ปานกลาง
5.	ข้าพเจ้าระบายความเครียดด้วยการเล่นกีฬา	3.20	9.75	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าสวดมนต์หรือทำสมาธิเพื่อลดความเครียด	2.51	1.070	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้เพื่อนฟัง	3.30	.932	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมฟัง	2.59	1.042	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าพูดคุยและปรับทุกข์ให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองฟัง	3.27	.984	ปานกลาง
10.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอคำแนะนำให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ	3.04	1.081	ปานกลาง
11.	ข้าพเจ้าระบายความรู้สึกรุนแรง วิตกกังวล โดยการทุบตีทำร้ายร่างกายผู้อื่น	2.13	1.051	น้อย
12.	ข้าพเจ้าระบายความรู้สึกรุนแรง วิตกกังวล โดยการทุบตีทำร้ายร่างกายตนเอง	2.07	1.306	น้อย
13.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอกำลังใจจากคนที่สนิทหรือคนใกล้ชิด	3.20	.966	ปานกลาง
14.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าจะคิดเพื่อให้สบายใจว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีทางออกเสมอ	3.44	.874	ปานกลาง
15.	ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติเพราะใครก็สามารถทำผิดพลาดกันได้	3.59	.887	ปานกลาง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศันสนีย์ กิจแก้ว
 ที่อยู่ 104ก หมู่ 9 ตำบลท่าข้าม อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10150
 ประวัติการศึกษา
 พ.ศ 2546 สำเร็จการศึกษาปริญญาการบริหารบัณฑิต (บธ.บ.) วิชาเอกการจัดการทั่วไป
 มหาวิทยาลัยสยาม
 พ.ศ 2547 ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร